

לאומי | דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 במרס 2017

דוח זה אינו מהווה דוח תקופתי בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970. הדוח התקופתי (אשר כולל את כל הפרטים לגבי דירקטורים ונושאי משרה בכירה הדרושים לפי הוראות בנק ישראל) דוח על הסיכונים והערכת האקטואר של זכויות עובדים נמצאים באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך www.magna.isa.gov.il. הדוח על הסיכונים ותאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו נכללים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il אודות < מידע כספי ואסיפות < גילויים פיקוחיים נוספים < גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוח כספי ליום 31 במרס 2017
תוכן העניינים

עמוד

דין וחשבון של הדירקטוריון והנהלה

א. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

5	תמצית המצב הכספי
8	מידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון והנהלה

ב. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

8	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
11	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
18	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
27	מגזרי פעילות
31	חברות מוחזקות עיקריות

ג. סקירת הסיכונים

32	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
33	סיכון אשראי
54	סיכון שוק
63	סיכון נזילות
64	סיכונים תפעוליים
65	סיכונים אחרים

ד. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

66	מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים
67	בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי
68	דירקטוריון

הצהרה Certification

69

דוחות כספיים

72	דוח סקירת רואי החשבון המבקרים המשותפים
73	דוח רווח והפסד - מאוחד
74	דוח על הרווח הכולל - מאוחד
75	מאזן - מאוחד
76	דוח על השינויים בהון העצמי - מאוחד
78	דוח על תזרימי מזומנים - מאוחד
81	פירוט הביאורים לדוחות הכספיים - מאוחדים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

א. ממשל תאגידי

188	שינויים בדירקטוריון
188	המבקר הפנימי

ב. פרטים נוספים

188	השליטה בבנק
189	חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית
190	דירוג אשראי

ג. נספחים

191	שיעורי הכנסה והוצאה
-----	---------------------

דין וחשבון של הדירקטוריון והנהלה

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. הכללים שישומו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2016. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם [הדוח השנתי של 2016](#).

תמצית המצב הכספי

להלן דוח רווח והפסד מאוחד:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016	2017	
			בלתי מבוקר
			מבוקר
			במיליוני ש"ח
9,552	1,925	2,319	הכנסות ריבית
2,026	270	446	הוצאות ריבית
7,526	1,655	1,873	הכנסות ריבית, נטו
(125)	(123)	101	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,651	1,778	1,772	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
			הכנסות שאינן מריבית
1,282	24	255	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,967	988	1,018	עמלות
159	20	14	הכנסות אחרות
5,408	1,032	1,287	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
			הוצאות תפעוליות ואחרות
5,422	1,242	1,291	משכורות והוצאות נלוות
1,697	394	435	אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,461	354	324	הוצאות אחרות
8,580	1,990	2,050	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,479	820	1,009	רווח לפני מסים
1,717	371	388	הפרשה למסים על הרווח
2,762	449	621	רווח לאחר מסים
66	19	10	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מס
			רווח נקי
2,828	468	631	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(37)	(9)	(9)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,791	459	622	המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח נקי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק (בש"ח):
1.85	0.31	0.41	רווח נקי בסיסי
1.84	0.31	0.41	רווח נקי מדולל

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה (מאזניים וחוף מאזניים*) הסתכם ליום 31 במרס 2017 בסך של 1,304 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-1,259 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.

* סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות, שווי ניירות ערך שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות, קופות גמל וקרנות השתלמות לגביהם ניתנים שרתי ניהול תפעולי, משמרת ויעוץ פנסיוני.

להלן מאזן מאוחד ליום:

31 בדצמבר		31 במרס	
2016	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
נכסים			
74,757	55,648	68,275	
מזומנים ופיקדונות בבנקים			
77,201	78,727	77,959	
ניירות ערך			
1,284	1,621	903	
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
265,450	267,672	268,172	
אשראי לציבור			
(3,537)	(3,539)	(3,465)	
הפרשה להפסדי אשראי			
261,913	264,133	264,707	
אשראי לציבור, נטו			
642	412	620	
אשראי לממשלות			
901	899	878	
השקעות בחברות כלולות			
3,147	3,060	3,016	
בניינים וציוד			
17	17	17	
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין			
10,654	13,150	11,032	
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
8,087	7,890	7,891	
נכסים אחרים			
438,603	425,557	435,298	
סך כל הנכסים			
התחייבויות והון			
346,854	330,354	341,663	
פיקדונות הציבור			
3,394	4,441	4,493	
פיקדונות מבנקים			
900	808	770	
פיקדונות מממשלות			
539	845	481	
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			
22,640	24,810	22,689	
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים			
10,677	13,996	11,272	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
21,885	20,650	21,309	
התחייבויות אחרות			
406,889	395,904	402,677	
סך כל ההתחייבויות			
367	340	366	
זכויות שאינן מקנות שליטה			
31,347	29,313	32,255	
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק			
31,714	29,653	32,621	
סך כל ההון			
438,603	425,557	435,298	
סך כל ההתחייבויות וההון			

להלן יחסים פיננסיים עיקריים (ב-%):

	ליום 31 במרס		31 בדצמבר
	2016	2017	2016
אשראי לציבור, נטו לסך המאזן	62.1	60.8	59.7
ניירות ערך לסך המאזן	18.5	17.9	17.6
פיקדונות הציבור לסך המאזן	77.6	78.5	79.1
פיקדונות הציבור לסך האשראי לציבור, נטו	125.1	129.1	132.4
ההון הכולל לנכסי סיכון ^(א)	14.28	14.82	15.21
הון רובד 1 לנכסי סיכון	9.96	11.02	11.15
יחס מינוף	6.35	6.85	6.77
יחס כיסוי נזילות	125	131	132
הון (לא כולל זכויות שאינן מקנות שליטה) למאזן	6.9	7.4	7.1
רווח נקי להון ממוצע (לא כולל זכויות שאינן מקנות שליטה) ^(א)	6.6	8.1	9.3
שיעור הפרשה למס מהרווח לפני מיסים	45.2	38.5	38.3
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, נטו ^(א)	(0.19)	0.15	(0.05)
מזה: הוצאות בגין הפרשה קבוצתית מתוך האשראי לציבור, נטו ^(א)	0.23	0.20	0.24
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי לציבור ^(א)	(0.12)	0.10	(0.03)
הכנסות ריבית, נטו לסך המאזן ^(א)	1.56	1.73	1.72
סך כל ההכנסות לסך המאזן ^{(ב)(א)}	2.55	2.94	2.95
סך כל ההכנסות לסך כל הנכסים בניהול הקבוצה ^{(ב)(ג)(ד)}	0.89	0.97	1.03
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך המאזן ^(א)	1.88	1.90	1.96
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כל הנכסים בניהול הקבוצה ^{(ג)(ד)}	0.66	0.63	0.68
רווח נקי לסך כל הנכסים הממוצעים ^{(ג)(ה)}	0.43	0.57	0.64
פער הריבית	1.67	1.74	1.75
ההוצאות התפעוליות והאחרות מסך כל ההכנסות ^(ב)	74.1	64.9	66.3
הכנסות שאינן מריבית להוצאות התפעוליות והאחרות	51.9	62.8	63.0
הכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות ^(ב)	38.4	40.7	41.8

- (א) הון - בתוספת זכויות שאינן מקנות שליטה והתאמות שונות.
 (ב) סך כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.
 (ג) על בסיס שנתי.
 (ד) כולל פעילות חוץ מאזנית.
 (ה) הנכסים הממוצעים הינם סך הנכסים המאזניים המניבים והאחרים.

מידע צופה פני עתיד בדוח הדיסקטוריון וההנהלה

דוח הדיסקטוריון וההנהלה כולל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע והערכות המתייחסים לעתיד, המוגדרים בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן - החוק) כ"מידע צופה פני עתיד". מידע צופה פני עתיד מתייחס לאירוע או לעניין עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של הבנק בלבד.

מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים כגון "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מתכנן", "הבנק מעריך", "מדיניות הבנק", "תכניות הבנק", "תחזית הבנק", "צפוי", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשיע" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

מידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח הדיסקטוריון וההנהלה נסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כח אדם.

כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות שאמנם תחזיות אלה תתממשנה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי ודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של קבוצת לאומי עשויות להיות שונות באופן מהותי.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובות הדיווח של הבנק על פי כל דין.

גממות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים התפתחויות עיקריות במשק¹

התוצר המקומי הגולמי התרחב ברבעון הראשון של שנת 2017 בקצב שנתי של כ-1.4%, במונחים ריאליים. קצב גידול איטי זה, נבע בעיקר מירידה בצריכה הפרטית ובהשקעות בנכסים קבועים שהושפעו מנתוני כלי הרכב שהיו גבוהים במיוחד ברבעון הרביעי וההוצאה בגין רכישתם ירדה מאד ברבעון הראשון של השנה.

המשק העולמי

בחדש אפריל 2017, עדכנה קרן המטבע הבינלאומית (IMF), את התחזית להתפתחות הצמיחה בעולם בשנת 2017 לפיה המשק העולמי צפוי להתרחב בשנת 2017 בכ-3.5% לעומת כ-3.1% בשנת 2016. הצמיחה בארה"ב ובאזור גוש האירו צפויה להסתכם בשנת 2017 בכ-2.3% ו-1.7%, בהתאמה, בדומה לתחזיות שניתנו בחדש ינואר 2017 (למעט, עלייה קלה של 0.1% בתחזית לגוש האירו).

תקציב המדינה ומימונו

ברבעון הראשון של השנה הסתכם הגירעון בתקציב המדינה בכ-2.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לעודף של כ-0.9 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. זאת, כאשר יעד הגירעון לשנת 2017 כולה עומד על 36.6 מיליארד ש"ח (2.9% תוצר) ואילו הגירעון ב-12 החודשים האחרונים אשר הסתיימו במרס 2017 הסתכם על פי אומדן האוצר בכ-2.3% תוצר. נראה כי חלק מהעלייה בגירעון מקורה בעלייה חדה בהוצאות מערכת הביטחון על רקע של שינויים טכניים במבנה התקציב ושינויים בהתפלגות ההוצאות על פני השנה.

ב-18 באפריל 2017, הודיע משרד האוצר על תכנית "נטו משפחה" הכוללת הטבות במיסוי למשפחות עובדות והפחתת מכסים. עלות התכנית נאמדת בכ-4 מיליארד ש"ח לשנה והיא שומרת, על פי הודעת האוצר, על מסגרות התקציב מבלי להגדיל את הגירעון.

סחר חוץ ותנועות הון

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם בשנת 2016 בכ-13.1 מיליארד דולר, גידול של כ-5.3 מיליארד דולר בהשוואה לגרעון שהיה בשנת 2015. הגידול בגירעון המסחרי מקורו בירידה ביצוא (בעיקר בענפי הכימיה ורכיבים אלקטרוניים) לעומת גידול במרבית רכיבי היבוא, למעט חומרי אנרגיה.

בחודשים ינואר-מרס 2017, הסתכמו ההשקעות הישירות בישראל של תושבי חוץ, דרך המערכת הבנקאית, בכ-1.6 מיליארד דולר ואילו ההשקעות הפיננסיות של תושבי חוץ הסתכמו בכ-2.6 מיליארד דולר. לעומת זאת, היקף ההשקעות של תושבי ישראל בחו"ל (ההשקעות הישירות באמצעות הבנקים בישראל וההשקעות הפיננסיות) הסתכם בכ-3.1 מיליארד דולר, כך שקיים פער ניכר בין היקף ההשקעות הנכנסות לישראל להיקף ההשקעות היוצאות במט"ח.

¹ מקורות הנתונים: פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בנק ישראל, משרד האוצר, הבורסה לניירות ערך.

שער החליפין ויתרות המט"ח

בשלושת החודשים הראשונים של השנה, יוסף השקל ביחס לדולר בשיעור של כ-5.5%, ביחס לליש"ט בשיעור של 4.2% וביחס לאירו בשיעור של כ-4.0%. על רקע זה, מצוי שער החליפין הריאלי של השקל מול סל המטבעות (המשקף את הסחר של ישראל מול מדינות העולם) ברמתו הנמוכה ביותר ב-15 השנים האחרונות.

יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל עמדו בסוף חודש מרס 2017, על כ-103.3 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-98.5 מיליארד דולר בסוף חודש דצמבר 2016.

ברבעון הראשון של שנת 2017 הסתכמו רכישות המט"ח על ידי בנק ישראל, במסגרת תכנית הרכישות לקיזוז השפעת הפקת הגז על שער החליפין, בכ-0.25 מיליארד דולר. בסך הכל, בנק ישראל רכש מט"ח בהיקף של כ-3.0 מיליארד דולר במהלך תקופה זו.

אינפלציה ומדיניות מוניטרית

מדד המחירים לצרכן ("בנין") עלה ברבעון הראשון של השנה בכ-0.1% ואילו ב-12 החודשים האחרונים אשר הסתיימו בחודש מרס 2017 עלה המדד בכ-0.9%. שיעור זה מצוי מתחת לגבול התחתון של יעד יציבות המחירים של הממשלה, 1% עד 3%, אם כי, מדובר בשינוי מתון במגמה לאחר תקופה ארוכה של קצב שינוי שלילי במדד, על רקע של התמתנות השפעתם של גורמים בעלי אופי חד פעמי על המדד.

מדד המחירים לצרכן ("הידוע") ירד ב-0.2% ברבעון הראשון של השנה.

ברבעון הראשון של השנה, לא חל שינוי בריבית בנק ישראל והיא עומדת על 0.1%, רמה שנשמרה גם בהודעת הריבית אשר פורסמה בראשית חודש אפריל 2017. הועדה המוניטרית ציינה כי בכוונתה להותיר את המדיניות המרחיבה על כנה, כל עוד הדבר יידרש כדי לבסס את סביבת האינפלציה בתוך תחום היעד.

שוק ההון הישראלי

מדד המניות וניירות הערך הניתנים להמרה ירד ברבעון הראשון של שנת 2017 בכ-1.4% לאחר שבשנת 2016 הסתכמה ירידתו בכ-11.0%.

מחזור המסחר היומי הממוצע של המניות וניירות הערך הניתנים להמרה עלה ברבעון הראשון של שנת 2017 בשיעור של כ-29.2% בהשוואה לממוצע 2016 והסתכם בכ-1,639 מיליון ש"ח.

שוק אגרות החוב הממשלתיות התאפיין בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2017, במגמה מעורבת. מדד אגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד ירד בשיעור של כ-0.6% ואילו מדד אגרות החוב הממשלתיות הלא-צמודות עלה בשיעור דומה של כ-0.6% (מדד האגרות בריבית קבועה עלה בכ-0.7% ואילו במדד האגרות בריבית משתנה, "גילון", נרשמה עליה קלה של 0.2%).

בשוק אגרות החוב הלא-ממשלתיות (אג"ח חברות) צמודות המדד, נרשמו ברבעון הראשון של השנה עליות שערים של כ-1.2%. זאת, לאחר עליות שערים של כ-4.1% בשנת 2016.

הנכסים הכספיים שבידי הציבור

שווי תיק הנכסים הכספיים שבידי הציבור הסתכם בסוף חודש מרס 2017, בכ-3,458 מיליארד ש"ח, עליה של כ-0.6% מאז ראשית השנה. העלייה הקיפה את מרבית רכיבי תיק הנכסים (למעט צמודי המט"ח והמניות בארץ). משקל המניות (בארץ ובחו"ל) בתיק הנכסים הכספיים של הציבור הישראלי הגיע בסוף חודש מרס 2017 לכ-22.3%, בדומה למשקלן בחודש דצמבר 2016.

שינויים מהותיים בסעיפים בדוחות הכספיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות (להלן "הרווח הנקי") ברבעון הראשון של שנת 2017 (להלן - "התקופה המדווחת") הסתכם לסך של כ-622 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-459 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התשואה להון בתקופה המדווחת עמדה על שיעור של כ-8.1% בהשוואה לכ-6.6% ברבעון הראשון אשתקד. השיפור בתשואה מקורו בגידול בהכנסות ריבית, בהכנסות מימון שאינן מריבית ובעמלות ומהוצאת מס חריגה שנרשמה אשתקד בגין השינוי בשיעור מס החברות. מנגד, חל גידול בהוצאות להפסדי אשראי.

הרווח הכולל המיוחס לבעלי המניות בתקופה המדווחת הסתכם לסך של כ-908 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד של כ-90 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הכולל לתקופה המדווחת משקף תשואה להון של כ-12%.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון עמד ליום 31 במרס 2017 על שיעור של 11.02% בהשוואה לשיעור של 11.15% ליום 31 בדצמבר 2016. לפרטים נוספים ראה [ביאור 9](#).

ביום 25 במאי 2017 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בגובה של 20% מהרווח הנקי של הרבעון, כ-124 מיליון ש"ח.

הכנסות הריבית נטו עלו בכ-218 מיליון ש"ח, גידול בשיעור של כ-13.2% בהשוואה לאשתקד. הגידול בהכנסות הריבית נטו נובע מגידול של כ-4% ביתרה הממוצעת של הנכסים הכספיים נושאי הריבית (אשראי לציבור, ניירות ערך ופיקדונות) ומעליה מתונה בפערי הריבית.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי עלו בכ-224 מיליון ש"ח, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בתקופה המדווחת נרשמה הוצאה בסך של כ-101 מיליון ש"ח המשקפת שיעור הוצאה של כ-0.15% מהאשראי לציבור נטו. בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הכנסה בסך של כ-123 מיליון ש"ח, המשקפת שיעור הכנסה של כ-0.19% מהאשראי לציבור, נטו. ההכנסה מהפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד נובעת בעיקרה מגביות גדולות שהיו אשתקד.

הכנסות מימון שאינן מריבית עלו בכ-231 מיליון ש"ח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינוי הינו מפעילות במכשירים נגזרים והפרשי שער.

עמלות התפעוליות עלו בכ-30 מיליון ש"ח בעיקר לאור גידול במחזורי הפעילות בכרטיסי אשראי ובניירות ערך.

ההוצאות התפעוליות עלו בכ-60 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-3.0%. בנטרול השפעת המענקים המיוחדים וביטול מענקי יובל אשתקד, כמפורט להלן, ירדו הוצאות השכר בסך של כ-56 מיליון ש"ח. הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד עלו בכ-41 מיליון ש"ח מנגד הוצאות תפעוליות אחרות ירדו בכ-30 מיליון ש"ח.

הוצאות המס הסתכמו לסך של כ-388 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-371 מיליון ש"ח אשתקד. הוצאות המס לתקופה המדווחת הינם בשיעור של כ-38.5% מהרווח לפני מס בהשוואה לשיעור של כ-45.2% בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בשיעור המס נובע בעיקר מרישום הוצאת מס אשתקד בסך של 122 מיליון ש"ח בשל הקיטון ביתרת המסים הנדחים אשתקד כתוצאה מירידת שיעור מס החברות.

הרווח הבסיסי הנקי למניה המיוחס לבעלי המניות בתקופה המדווחת הסתכם לכ-0.41 ש"ח לעומת 0.31 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

להלן השינוי ברווח הנקי ברבעון הראשון של 2017 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
		2016	2017
השינוי		במיליוני ש"ח	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
		1,655	1,873
13.2	218		
		(123)	101
+	224		
24.7	255	1,032	1,287
		1,990	2,050
3.0	60		
23.0	189	820	1,009
		371	388
4.6	17	449	621
38.3	172	19	10
(47.4)	(9)	(9)	(9)
-	-	459	622
35.5	163	6.6	8.1
		0.31	0.41

להלן התפתחות הרווח הנקי לפי רבעונים:

		2016		2017	
		רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון ראשון
		במיליוני ש"ח			
		1,655	1,867	2,034	1,873
		(123)	46	(154)	101
		1,032	1,324	1,538	1,287
		1,990	2,280	2,355	2,050
		820	865	1,371	1,009
		371	425	407	388
		449	440	964	621
		19	10	16	10
		(9)	(7)	(10)	(9)
		459	443	970	622
		6.6	5.8	13.7	8.1
		0.31	0.27	0.63	0.41

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות הריבית, נטו של קבוצת לאומי הסתכמו בתקופה המדווחת ב-1,873 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,655 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.2%.

הגידול בהכנסות ריבית נטו נובע מגידול בנכסים נושאי ריבית והתמהיל שלהם וכן מעליה מתונה בפער הריבית.

היחס של הכנסות ריבית, נטו לבין היתרה הממוצעת של נכסים נושאי ריבית (התשואה נטו על נכסים נושאי ריבית) הינו 1.91% לעומת 1.76% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית הכולל בתקופה המדווחת הינו 1.74% לעומת פער של 1.67% בתקופה המקבילה אשתקד. להלן נתונים על פערי הריבית בחלוקה למגזרים:

במגזר המדדי פער הריבית בתקופה המדווחת עמד על שיעור של 0.33% לעומת (0.42%) בתקופה המקבילה אשתקד. במגזר המט"ח פער הריבית 1.06% לעומת 1.23% בתקופה המקבילה אשתקד. במגזר השקלי הלא צמוד פער הריבית 2.06% לעומת 2.10% בתקופה המקבילה אשתקד.

למידע נוסף בנוגע להכנסות והוצאות ריבית ראה נספח 1 - [שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית](#).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
	2017	2016	השינוי	באחוזים
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים
הכנסה פרטנית בגין הפסדי אשראי	(31)	(275)	244	88.7
הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי	132	152	(20)	(13.2)
סך כל ההוצאה (ההכנסה) בגין הפסדי אשראי	101	(123)	224	+
יחסים באחוזים:				
שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו	(0.05)	(0.42)		
שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו	0.20	0.23		
שיעור ההוצאה (ההכנסה) הכולל בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו	0.15	(0.19)		
יחסים באחוזים:				
	2017	2016	במיליוני ש"ח	
	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני
	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני
הכנסה פרטנית בגין הפסדי אשראי	(31)	(117)	(111)	(254)
הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי	132	163	217	100
סך כל ההוצאה (ההכנסה) בגין הפסדי אשראי	101	46	106	(154)
יחסים באחוזים:				
שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו	(0.05)	(0.18)	(0.17)	(0.38)
שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו	0.20	0.25	0.33	0.15
שיעור ההוצאה (ההכנסה) הכולל בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו	0.15	0.07	0.16	(0.23)

למידע נוסף בנוגע להוצאות הפסדי אשראי ראה [ביאור 6 וביאור 13](#).

הכנסות שאינן מריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
		2016	2017	
השינוי		במיליוני ש"ח		
באחוזים	במיליוני ש"ח			
	231	24	255	הכנסות מימון שאינן מריבית
+	30	988	1,018	עמלות
(30.0)	(6)	20	14	הכנסות אחרות
24.7	255	1,032	1,287	סך הכל

2016					2017	
		רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח						
24	534	499	225	255		הכנסות מימון שאינן מריבית
988	989	996	994	1,018		עמלות
20	15	19	105	14		הכנסות אחרות
1,032	1,538	1,514	1,324	1,287		סך הכל

הגידול בהכנסות שאינן מריבית לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובע בעיקרו מהכנסות מפעילות ומכשירים נגזרים והפרשי שער נטו.

משקל ההכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות (קרי, הכנסות מריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית) היה בשיעור של 40.7% לעומת 38.4% בתקופה המקבילה אשתקד ו-41.8% בכל שנת 2016.

להלן פירוט הכנסות מימון שאינן מריבית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
		2016	2017	
השינוי		במיליוני ש"ח		
באחוזים	במיליוני ש"ח			
	444	(54)	390	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער, נטו
(44.4)	(4)	9	5	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו
(44.6)	(37)	83	46	רווחים מהשקעות במניות כולל דיבידנדים
-	-	-	-	רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו
-	(172)	(14)	(186)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו ^(א)
+	231	24	255	סך הכל

(א) רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו כוללים גם השפעת הפרשי שער.

					2016	2017								
					רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון						
					במיליוני ש"ח									
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער, נטו					372	261	(92)	(54)	390					
רווחים ממכירת אג"ח זמניות למכירה, נטו					12	286	50	9	5					
רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות כולל דיבידנדים ^(א)					(28)	28	427	83	46					
רווחים (הפסדים) נטו בגין הלוואות שנמכרו					(1)	31	14	-	-					
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו ^(ב)					(130)	(107)	135	(14)	(186)					
סך הכל					225	499	534	24	255					

(א) רבעון שני בשנת 2016 כולל בעיקר רווח מעסקת ויזה אירופה בסך 378 מיליון ש"ח.
(ב) רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו כוללים גם השפעת הפרשי שער.

להלן פירוט העמלות:

					לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס								
					2016	השינוי							
					במיליוני ש"ח								
ניהול חשבון					179	(1)	(0.6)	178					
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים					162	7	4.3	169					
כרטיסי אשראי					240	15	6.3	255					
טיפול באשראי					48	1	2.1	49					
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים					68	5	7.4	73					
הפרשי המרה					82	2	2.4	84					
עמלות מעסקי מימון					132	3	2.3	135					
עמלות אחרות					77	(2)	(2.6)	75					
סך כל העמלות					988	30	3.0	1,018					

הגידול בעמלות נובע בעיקר מגידול במחזורי הפעילות בכרטיסי אשראי ובניירות ערך שקוזז חלקית מירידה בתעריפים.

					2016	2017								
					רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון						
					במיליוני ש"ח									
ניהול חשבון					178	180	178	179	178					
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים					143	143	144	162	169					
כרטיסי אשראי					257	268	258	240	255					
טיפול באשראי					42	42	45	48	49					
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים					77	72	70	68	73					
הפרשי המרה					81	82	82	82	84					
עמלות מעסקי מימון					136	130	136	132	135					
עמלות אחרות					80	79	76	77	75					
סך כל העמלות					994	996	989	988	1,018					

להלן פירוט ההכנסות האחרות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
		2016	2017	
השינוי			במיליוני ש"ח	
באחוזים	במיליוני ש"ח			
-	7	-	7	
(65.0)	(13)	20	7	
(30.0)	(6)	20	14	

במיליוני ש"ח				
		2016	2017	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
-	5	15	7	7
20	10	4	98	7
20	15	19	105	14

הוצאות תפעוליות ואחרות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
		2016	2017	
השינוי			במיליוני ש"ח	
באחוזים	במיליוני ש"ח			
3.9	49	1,242	1,291	
26.2	38	145	183	
1.2	3	249	252	
(8.5)	(30)	354	324	
3.0	60	1,990	2,050	

במיליוני ש"ח				
		2016	2017	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
1,242	1,546	1,354	1,280	1,291
145	175	172	171	183
249	250	263	272	252
354	384	166	557	324
1,990	2,355	1,955	2,280	2,050

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות של קבוצת לאומי הסתכמו בתקופה המדווחת ב-2,050 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,990 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 3.0%.

הוצאות שכר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
השני		2016	2017
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
(7.0)	(75)	1,077	1,002
			שכר ונלוות
8.4	19	227	246
			הוצאות פנסיה, פיצויים ופרישה מרצון בניכוי רווחי קופות
(4.3)	(56)	1,304	1,248
			סך כל הוצאות שכר ללא מענקים חד פעמיים
+	105	(62)	43
			מענק חד פעמי וביטול מענקי יובל אשתקד
3.9	49	1,242	1,291
			סך הכל הוצאות שכר

סך כל הוצאות השכר ללא מענקים מיוחדים ירדו בכ-56 מיליון ש"ח, המשקפים ירידה בשיעור של כ-4.3%. בסך כל הוצאות השכר חל גידול הנובע ממענק שנתי חד פעמי לעובדים בתקופה המדווחת לעומת הכנסה חד פעמית שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד בשל ביטול מענקי יובל.

2016					2017
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
1,077	1,140	1,105	1,052	1,002	שכר ונלוות
227	251	249	228	246	הוצאות פנסיה, פיצויים ופרישה מרצון בניכוי רווחי קופות
1,304	1,391	1,354	1,280	1,248	סך כל הוצאות שכר ללא מענקים חד פעמיים
(62)	155	-	-	43	מענק חד פעמי וביטול מענקי יובל אשתקד
1,242	1,546	1,354	1,280	1,291	סך הכל הוצאות שכר

הוצאות שכר ונלוות מהוות כ-63.0% מסך כל הוצאות התפעוליות לעומת 62.4% בתקופה המקבילה אשתקד ו-63.2% בכל שנת 2016.

הוצאות תפעוליות ואחרות (למעט שכר)

ההוצאות התפעוליות והאחרות למעט שכר הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 759 מיליון ש"ח לעומת 748 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.5%.

ההוצאות התפעוליות מהוות 64.9% מסך כל ההכנסות לעומת 74.1% בתקופה המקבילה אשתקד ו-66.3% בכל שנת 2016.

סך כל הוצאות התפעוליות והאחרות (במונחים שנתיים) מהווה 1.90% מסך כל המאזן, לעומת 1.88% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 1.96% בכל שנת 2016.

הוצאות מס

ההפרשה למס על הרווח של קבוצת לאומי הסתכמה בתקופה המדווחת ב-388 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-371 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפרשה למס בתקופה המדווחת הינו כ-38.5% מהרווח לפני מס לעומת 45.2% בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-6.7 נקודות האחוז. הקיטון בשיעור המס נובע בעיקר עקב רישום הוצאת מס אשתקד בסך של 122 מיליון ש"ח בשל הקיטון ביתרת המסים הנדחים נטו כתוצאה מירידת שיעור מס החברות מ-26.5% ל-25% החל מ-1 בינואר 2016.

להלן תמצית דוח על הרווח הכולל:

רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
רווח (הפסד) כולל אחר (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	חלק התאגיד הבנקאי ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות בגין הטבות לעובדים
במיליוני ש"ח						
(1,448)	(4)	(1,452)	(1,490)	38	(67)	67
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015						
(549)	-	(549)	(592)	(9)	(44)	96
יתרה ליום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)						
(1,997)	(4)	(2,001)	(2,082)	29	(111)	163
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016						
(2,312)	(4)	(2,316)	(2,169)	18	(79)	(86)
שינוי נטו במהלך התקופה						
286	-	286	332	(8)	(49)	11
יתרה ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)						
(2,026)	(4)	(2,030)	(1,837)	10	(128)	(75)

רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
רווח (הפסד) כולל אחר (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	חלק התאגיד הבנקאי ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות בגין הטבות לעובדים
במיליוני ש"ח						
(1,448)	(4)	(1,452)	(1,490)	38	(67)	67
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015						
(864)	-	(864)	(679)	(20)	(12)	(153)
שינוי נטו במהלך השנה						
(2,312)	(4)	(2,316)	(2,169)	18	(79)	(86)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016						

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי.
 (ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן של קבוצת לאומי הסתכם ב-31 במרס 2017 ב-435.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-438.6 מיליארד ש"ח בסוף 2016 - קיטון של 0.8%, ובהשוואה למרס 2016 גידול של 2.3%.

ערך הנכסים הנקובים במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ מסך מאזן הקבוצה הינו כ-85.9 מיליארד ש"ח, כ-19.7% מסך הנכסים. ברבעון הראשון של 2017 יוסף השקל ביחס לדולר של ארה"ב ב-5.5% וביחס לאירו יוסף השקל ב-4.0%. השינוי בשערי החליפין של השקל מול כלל מטבעות החוץ תרם לירידה בשיעור של כ-1.1% בסך כל המאזן של הקבוצה, כך שבנטרו השפעת ייסוף השקל סך המאזן גדל לכ-439.9 מיליארד ש"ח.

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה - סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות וקופות גמל וקרנות השתלמות לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי וניהול פיקדון, מסתכמים בכ-1,304 מיליארד ש"ח, בהשוואה לסך של כ-1,259 מיליארד ש"ח בסוף 2016 (כ-359 מיליארד דולר וכ-328 מיליארד דולר בהתאמה).

1. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

	31 במרס		השינוי באחוזים
	2017	2016	
	ממס 2016	מדצמבר 2016	ממס 2016
סך כל המאזן	435,298	438,603	(0.8)
מזומנים ופיקדונות בבנקים	68,275	74,757	(8.7)
ניירות ערך	77,959	77,201	1.0
אשראי לציבור, נטו	264,707	261,913	1.1
בניינים וציוד	3,016	3,147	(4.2)
פיקדונות הציבור	341,663	346,854	(1.5)
פיקדונות מבנקים	4,493	3,394	32.4
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	22,689	22,640	0.2
הון המיוחס לבעלי המניות הבנק	32,255	31,347	2.9

2. להלן התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

	31 במרס		השינוי באחוזים
	2017	2016	
	ממס 2016	מדצמבר 2016	ממס 2016
אשראי תעודות, נטו	1,368	1,418	(3.5)
ערבויות להבטחת אשראי, נטו	5,430	5,730	(5.2)
ערבויות לרוכשי דירות, נטו	19,629	19,538	0.5
ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו	14,772	15,623	(5.4)
מכשירים נגזרים ^(א)	629,811	644,454	(2.3)
אופציות מכל הסוגים	129,523	91,986	40.8

(א) כולל עסקאות "פורוורד", חוזי החלפות פיננסיות, swaps, futures ונגזרי אשראי. למידע נוסף ראה [ביאור 11](#).

3. להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים של הלקוחות בקבוצת לאומי:

	31 בדצמבר		31 במרס
	השינוי	2016	2017
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
תיקי ניירות ערך ^(א)	1.7	610,082	620,374
נכסים בגינם ניתנים שירותי תפעול ^{(א) ו(ב)}			
קרנות נאמנות	(0.2)	47,636	47,551
קופות גמל ופנסיה	35.3	78,189	105,775
קרנות השתלמות	12.4	84,774	95,312

- (א) לרבות שינוי בשווי השוק של ניירות ערך ושווי הניירות שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות וקופות גמל, לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמורת.
 (ב) הקבוצה בארץ אינה מנהלת קרנות נאמנות, קופות גמל וקרנות השתלמות.
 (ג) נכסי לקוחות לגביהם מעניקה הקבוצה שירותי ניהול תפעולי, כולל יתרות הקופות של לקוחות מיועצים בלאומי.

האשראי לציבור, נטו

האשראי לציבור נטו בקבוצת לאומי הסתכם ב-31 במרס 2017 ב-264.7 מיליארד ש"ח לעומת 261.9 מיליארד ש"ח בסוף 2016, גידול של 1.1%, ובהשוואה למרס 2016 גידול של 0.2%.

השינוי בשערי החליפין של השקל מול כלל מטבעות החוץ תרם לירידה בשיעור של 0.7% בסך האשראי לציבור. בנטרול השפעת השינוי חלה עלייה בשיעור של 1.8% בסך האשראי לציבור, כך שבנטרול השפעת השינוי סך האשראי היה 266.7 מיליארד ש"ח.

בנוסף לאשראי לציבור משקיעה הקבוצה בניירות ערך של חברות המסתכמים ב-31 במרס 2017 ב-13,451 מיליון ש"ח בהשוואה ל-13,488 מיליון ש"ח בסוף 2016, והמגלמים גם כן סיכוני אשראי.

האשראי לציבור בשקלים לא צמודים מהווה ליום 31 במרס 2017 כ-69.3% מסך האשראי, כאשר ליום 31 בדצמבר 2016 הוא היווה 68.6% מסך האשראי. כנגד העלייה במשקל האשראי הלא צמוד, חלה ירידה בעיקר באשראי צמוד מדד שהיווה ליום 31 במרס 2017 16.5% מסך האשראי, בהשוואה לכ-16.9% ביום 31 בדצמבר 2016.

להלן התפתחות האשראי לציבור, לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי ענפי משק עיקריים:

	31 בדצמבר		31 במרס
	השינוי	2016	2017
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	(0.8)	79,131	78,461
אנשים פרטיים - אחר	2.1	38,557	39,359
בינוני ונדל"ן	1.6	48,994	49,799
מסחרי	(0.1)	27,344	27,304
תעשייה	1.9	18,554	18,910
אחר	2.8	52,870	54,339
סך הכל	1.0	265,450	268,172

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה פרק [סיכון אשראי](#).

חובות בעייתיים

להלן סיכון אשראי בעייתי לאחר הפרשות פרטניות וקבוצתיות:

31 בדצמבר			31 במרס			
2016			2017			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
3,118	176	2,942	2,878	134	2,744	חובות פגומים
1,087	74	1,013	1,077	87	990	חובות נחותים
3,423	1,190	2,233	3,372	1,143	2,229	חובות בהשגחה מיוחדת
7,628	1,440	6,188	7,327	1,364	5,963	סך הכל

סיכון אשראי בעייתי:

31 בדצמבר		31 במרס		
2016		2017		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
7,984	7,688			סיכון אשראי בעייתי מסחרי
1,427	1,324			סיכון אשראי בעייתי קמעונאי
9,411	9,012			סך הכל
1,783	1,685			יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
7,628	7,327			אשראי בעייתי לאחר הפרשה להפסדי אשראי

למידע נוסף בנוגע לאשראי בעייתי ראה פרק [סיכון אשראי וכיבוד 13](#).

ניירות ערך

השקעות הקבוצה בניירות ערך ב-31 במרס 2017 הסתכמו ב-78.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-77.2 מיליארד ש"ח בסוף 2016, גידול של 1.0%.

ניירות הערך בקבוצה מסווגים לשלוש קטגוריות: ניירות ערך למסחר, ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון.

סיווג נייר ערך הנרכש על ידי הבנק לתיק ניירות ערך למסחר, לתיק ניירות ערך זמינים למכירה או לתיק ניירות ערך מוחזקים לפדיון מתבצע במועד רכישתו ונעשה בהתאם לכוונת הבנק לשימוש בנייר. ניירות שנרכשים לצורכי מסחר (או במטרה לגדר רכיבים אחרים של התיק למסחר), לצורכי עשיית שוק או במסגרת חדר עסקאות מסווגים לתיק ניירות ערך למסחר, ניירות הנרכשים במסגרת ניהול הנכסים והתחייבויות של הבנק מסווגים בתיק הזמין למכירה ואילו ניירות ערך הנרכשים על מנת להחזיקם עד לפדיונם מסווגים בתיק המוחזק לפדיון.

ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, וההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקף לדוח רווח והפסד. ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, וההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת מוצג בסעיף נפרד בהון ברווח כולל אחר שנקרא "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בניכוי המס המתייחס. בכל מקרה שבו קיימת ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני ההפרש נזקף לחשבון רווח והפסד. ניירות ערך מוחזקים לפדיון מוצגים במאזן לפי עלותם.

ביום 1 בינואר 2017 סווגה יתרה של 957 מיליון ש"ח מתיק ניירות ערך זמינים למכירה לתיק ניירות ערך מוחזקים לפדיון.

למידע נוסף בנוגע לסיווג מחדש בתיק המוחזק לפדיון ראה [כאור 3.א.1](#).

להלן סיווג סעיף ניירות הערך במאזן המאוחד:

		31 בדצמבר 2016				31 במרס 2017			
		ניירות		ניירות		ניירות		ניירות	
		ערך	ערך	ערך	ערך	ערך	ערך	ערך	ערך
		מוחזקים לפדיון	זמינים למכירה ^(א)	מוחזקים לפדיון	זמינים למכירה ^(א)	מוחזקים לפדיון	זמינים למכירה ^(א)	מוחזקים לפדיון	זמינים למכירה ^(א)
		במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
אגרות חוב									
של ממשלת ישראל	37	36,781	5,038	41,856	-	35,409	5,091	40,500	
של ממשלות זרות	352	10,276	1,630	12,258	-	11,929	2,458	14,387	
של מוסדות פיננסיים בישראל	-	23	211	234	-	23	159	182	
של מוסדות פיננסיים זרים ^(ב)	-	8,387	414	8,801	-	7,460	104	7,564	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	466	8,424	260	9,150	-	9,749	280	10,029	
של אחרים בישראל	-	292	145	437	-	296	132	428	
של אחרים זרים	-	2,291	539	2,830	-	1,882	286	2,168	
מניות וקרנות נאמנות	-	2,393	-	2,393	-	1,942	1	1,943	
סך כל ניירות הערך	855	68,867	8,237	77,959	-	68,690	8,511	77,201	

(א) כולל רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך (117) מיליון ש"ח שנרשמו ברווח כולל אחר (31 בדצמבר 2016 - (92) מיליון ש"ח).
 (ב) כולל רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך 22 מיליון ש"ח שנרשמו ברווח והפסד (31 בדצמבר 2016 - 9 מיליון ש"ח).
 (ג) מרבית אגרות החוב של מוסדות פיננסיים זרים הינם מסוג supranational או עם גיבוי מדינות.

ליום 31 במרס 2017 כ-88.3% מתיק הנוסטרו של הקבוצה סווג כזמין למכירה וכ-10.6% כתיק למסחר. כ-3.1% משווי ניירות הערך הינן השקעות במניות של חברות שאינן מוצגות על בסיס השווי המאזני, אלא לפי עלות או שווי שוק של המניות הנסחרות בכורסה.

למידע בנוגע לשווי ניירות ערך לפי אופן המדידה ראה [ביאור 15.א](#).

התיק הזמין למכירה

1. ברבעון הראשון של 2017 היה גידול ברווח כולל אחר בגין ניירות ערך זמינים למכירה בסך 20 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בהשוואה לסך של 156 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בתקופה המקבילה אשתקד.
2. לרווח והפסד נזקפו רווחים נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה בסך של 5 מיליון ש"ח בהשוואה לרווחים בסך 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ורווחים נטו מהשקעות במניות בסך 46 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 83 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה המצטברת נטו של התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך המוחזקים בתיק הזמין למכירה ליום 31 במרס 2017 מסתכמת בסכום שלילי של 75 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס). לעומת סכום שלילי של 86 מיליון ש"ח בסוף 2016. סכומים אלה מייצגים הפסדים נטו שטרם מומשו לתאריכי הדוחות.

למידע בנוגע להתאמות לשווי הוגן של ניירות זמינים למכירה שנזקפו להן ראה [ביאור 5](#).

התיק למסחר

ב-31 במרס 2017, בתיק למסחר יש כ-8.2 מיליארד ש"ח אגרות חוב, לעומת 8.5 מיליארד ש"ח אגרות חוב ב-31 בדצמבר 2016. נכון ל-31 במרס 2017 התיק למסחר מהווה כ-10.6% מסך תיק הנוסטרו של הקבוצה לעומת 11.0% ב-31 בדצמבר 2016.

בגין אגרות חוב למסחר נרשמו בדוח רווח והפסד הפסדים שמומשו וטרם מומשו בסך של 186 מיליון ש"ח לעומת רווחים בסך 18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסדים ברבעון ראשון 2017 נובעים מהפרשי שער שנזקפו לניירות הערך בתיק למסחר והם מתקזזים אל מול רווחים מהפרשי שער על המקורות במט"ח הממנים את האחזקות.

למידע נוסף בנוגע להרכב התיק ראה [ביאור 5](#).

השקעות בניירות ערך שהונפקו בחו"ל

א. השקעות בניירות ערך מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

תיק ניירות ערך מגובי נכסים של הקבוצה (משכנתאות ושאנים משכנתאות), שכולו מדורג בדרוג השקעה (Investment Grade), מסתכם בכ-8.7 מיליארד ש"ח (כ-2.4 מיליארד דולר) ל-31 במרס 2017 לעומת 10.0 מיליארד ש"ח בסוף 2016. מתוך התיק הנ"ל ל-31 במרס 2017 כ-8.4 מיליארד ש"ח (כ-2.3 מיליארד דולר) מסווג בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר.

התיק הזמין למכירה של השקעות בניירות ערך מגובי נכסים בחו"ל ליום 31 במרס 2017 כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתאות בסכום של כ-6.7 מיליארד ש"ח. 94% מסך אגרות החוב המגובות משכנתאות שבתיק הזמין הונפקו על ידי סוכנויות פדראליות בארה"ב (FNMA, FHLMC, GNMA) ומדורגות, נכון למועד הדוח, בדירוג AAA.

נכון ליום 31 במרס 2017 הסתכמה ירידת הערך המצטברת נטו שנזקפה להון עצמי הנובעת מתיק אגרות החוב המגובות משכנתאות בכ-89 מיליוני ש"ח.

סך אגרות החוב המגובות משכנתאות שאינן בערבות מדינה (ארה"ב) ואינן בחסות מוסדות פדרליים אמריקאים, מסתכם בכ-1,178 מיליון ש"ח.

התקופה החזויה לפדיון של כל תיק אגרות החוב המגובות משכנתאות היא כ-5.2 שנים בממוצע (מח"מ). בנוסף לאגרות החוב המגובות משכנתאות, כולל התיק הזמין למכירה של הקבוצה גם אגרות חוב אחרות מגובות נכסים שאינם משכנתאות (אשראי לרכישת רכב ואשראים אחרים) בסך של כ-1.7 מיליארד ש"ח מתוכן אגרות חוב מסוג CLO בסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח. התקופה החזויה לפדיון של תיק אגרות החוב המגובות נכסים שאינם משכנתאות היא כ-3.6 שנים בממוצע.

למידע נוסף בנוגע להשקעות באגרות חוב מגובות נכסים ראה [ביאור 5](#).

ב. השקעות בניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

בתיק ניירות הערך של הקבוצה ב-31 במרס 2017 כ-27.5 מיליארד ש"ח (7.6 מיליארד דולר) ניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל. 24.4 מיליארד ש"ח (6.7 מיליארד דולר) מניירות הערך הללו מסווגים בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר ובתיק לפידיון. 96% מסך ניירות הערך הינם בדירוג השקעה והם כוללים בעיקר ניירות ערך של ממשלת ארה"ב, בנקים ומוסדות פיננסיים, אגרות חוב של חברות בדרוג השקעה והיתר בעיקר ניירות ערך של ממשלת ישראל.

למידע נוסף בנוגע לחשיפה מוסדות פיננסיים זרים ראה פרק [סיכון אשראי](#).

ליום 31 במרס 2017 הסתכמה יתרת ירידת הערך המצטברת בהון העצמי בגין ניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל, ושהם בתיק הזמין למכירה ב-9 מיליון ש"ח (שהם 6 מיליון ש"ח לאחר מס).

כאמור, בנוסף לתיק הזמין למכירה קיימים ניירות ערך שאינם מגובים בנכסים גם בתיק למסחר ובתיק לפידיון. התיק למסחר כולל בעיקר ניירות ערך של מדינות, בנקים ומוסדות פיננסיים, וקרנות של ניירות ערך. 98% מניירות הערך שבתיק למסחר בדירוג השקעה (Investment Grade).

שווי התיק למסחר שאינו מגובה בנכסים ב-31 במרס 2017 הסתכם ב-2.7 מיליארד ש"ח (0.7 מיליארד דולר). ההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת, במידה שיש הפרש כזה, נזקף לחשבון הרווח והפסד.

השקעות באגרות חוב - שהונפקו בישראל

ההשקעות באגרות חוב שהונפקו בישראל הסתכמו ב-31 במרס 2017 ב-40.9 מיליארד ש"ח, מזה סך של 40.2 מיליארד ש"ח אגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלת ישראל בשקלים, והיתר אגרות חוב של ממשלת ישראל במט"ח ואגרות חוב שהונפקו על ידי חברות. כ-46.9% מההשקעות באגרות חוב חברות שהם כ-0.3 מיליארד ש"ח נכללו בתיק הזמין למכירה, והיתר בתיק למסחר.

תיק אגרות החוב של חברות, שבתיק הזמין למכירה בהיקף של 0.3 מיליארד ש"ח כולל קרן הון בסך של 18 מיליון ש"ח.

כל אגרות החוב של החברות שבתיק למסחר וחלק מאגרות החוב של החברות שבתיק הזמין למכירה רשומות למסחר וסחירות בבורסה.

השקעות במניות ובקרנות

סך כל ההשקעות במניות ובקרנות מסתכמות ליום 31 במרס 2017 בכ-2,393 מיליון ש"ח, מזה מניות סחירות 1,481 מיליון ש"ח ושאנים סחירות 912 מיליון ש"ח. כל ההשקעה מסווגת בתיק הזמין למכירה.

ההון הנדרש בגין השקעות אלה עומד ליום 31 במרס 2017 על סך של 299 מיליון ש"ח.

למידע נוסף ראה [ביאור 5](#).

השינויים העיקריים בהשקעה במניות

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2017 מכר הבנק את יתרת החזקותיו בחברת Kenon Holdings Ltd, כ-3.7 מיליון מניות, שמהוות כ-7.0% מהונה המונפק והנפרע של קנון. הרווח לפני מס שרשם הבנק בגין מכירת המניות הינו כ-13.5 מיליון ש"ח.

פיקדונות הציבור

פיקדונות הציבור בקבוצה הסתכמו ב-31 במרס 2017 ב-341.7 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-346.9 מיליארד ש"ח בסוף 2016, קיטון בשיעור של 1.5% ובהשוואה למרס 2016 גידול של 3.4%.

השינוי בשערי החליפין של השקל מול כלל מטבעות החוץ הקטין בשיעור של 1.6% את סך כל פיקדונות הציבור כך שבנטרול השפעת השינוי היה גידול בפיקדונות הציבור בשיעור של 0.1%.

אגרות חוב, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים

אגרות חוב, שטרי הון וכתבי התחייבויות נדחים הסתכמו ב-31 במרס 2017 ב-22.7 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-22.6 מיליארד ש"ח בסוף 2016, גידול בשיעור של 0.2% ובהשוואה למרס 2016 קיטון של 8.5%.

פדיון מוקדם של פיקדונות/שטרי הון נדחים

ביום 26 בינואר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לפדות במהלך יוני-יולי 2017 בפדיון מוקדם מלא 400,000,000 ש"ח ע.נ. פקדונות/שטרי הון נדחים (לא סחירים) צמודים למדד אשר הוצעו בשנת 2002. סכום הפדיון המשוער של שטרי הון (כולל הפרשי הצמדה) הינו כ-500 מיליון ש"ח. הפדיון המוקדם המלא ייעשה בהתאם לזכות שקיימת לבנק לבצע פדיון מוקדם מלא, לפי תנאי שטרי הון.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק (להלן: "הון") הסתכם ב-31 במרס 2017 ב-32,255 מיליון ש"ח, לעומת 31,347 מיליון ש"ח בסוף 2016, גידול של 2.9%. העלייה נובעת, הן מהרווח הנקי לתקופה והן מעלייה ברווח הכולל האחר.

יחס הון למאזן ב-31 במרס 2017 הגיע ל-7.4% בהשוואה ל-7.1% ב-31 בדצמבר 2016.

מבנה הלימות ההון

31 בדצמבר		31 במרס	
2016	2016	2017	2017
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
הון לצורך חישוב יחס ההון			
32,586	29,719	32,965	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
11,850	12,890	11,369	הון רובד 2, לאחר ניכויים
44,436	42,609	44,334	סך הכל הון כולל
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
266,534	272,523	272,108	סיכון אשראי
4,788	5,793	6,141	סיכונים שוק
20,843	20,100	20,862	סיכון תפעולי
292,165	298,416	299,111	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.15%	9.96%	11.02%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.21%	14.28%	14.82%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יישום הוראות באזל 3 בישראל

ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים את ההוראות הסופיות ליישום באזל 3 בישראל, וזאת על ידי תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201. הוראות אלה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014.

על פי הוראות אלו, רכיבי ההון בקבוצה לצורך חישוב הלימות ההון משויכים לשני רבדים:

1. הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף.

2. הון רובד 2.

סיכום הרבדים האלו מכונה "בסיס ההון לצורך הלימות ההון" או "ההון הפיקוחי" או "ההון הכולל".

הון רובד 1 כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף:

הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 2012 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות ההון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

בנוסף לאלו, נכללות התאמות להון עצמי רובד 1, אשר נובעות מיישום תוכנית התייעלות תפעולית וכן מאופן חישוב ריבית ההיוון שמשמשת לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים, כמפורט בהמשך.

הון רובד 1 נוסף, המורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 2012. בקבוצת לאומי לא קיימים מכשירי הון ברובד זה. ככל שיונפקו בעתיד מכשירי הון רובד 1 נוסף, הם יידרשו לעמוד בכל הקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 2012.

הון רובד 2:

בהוראות באזל 3 בוטלה האבחנה בין רובד 2 עליון לרובד 2 תחתון.

הון רובד 2 כולל בעיקר מכשירי הון ויתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.

לגבי מכשירי ההון שהיו כלולים בהון רובד 2 בתאריך 31 בדצמבר 2013 נקבעו הוראות מעבר ותקרת הכרה, שחושבה ליום ה-1 בינואר 2014, על פי 80% מיתרת המכשירים ליום 31 בדצמבר 2013, ובתחילת כל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% עד ליום 1 בינואר 2022 (בשנת 2017 תקרת ההכרה הינה 50% מהיתרה). מכשירי ההון שהיו חלק מרובד 2 בתאריך 31 בדצמבר 2013 כוללים מכשירי הון מורכבים שסווגו עד כה לרובד 2 עליון וכן כתבי התחייבות נדחים שסווגו לרובד 2 תחתון.

תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחי שהונפקו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.leumi.co.il> בפרק אודות <מידע כספי ואסיפות > גילויים פיקוחיים נוספים.

יצוין כי הסכום המוכר בפועל להון רובד 2 הינו הנמוך מבין סכומם המופחת של המכשירים עצמם ותקרת ההכרה בהם על פי הוראות המעבר. מתחילת 2014 מכשירי הון שיונפקו נדרשים לעמוד בכל הקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, לצורך הכללתם בהון. הקריטריונים העיקריים שעל המכשיר לכלול: (1) מנגנון לספיגת הפסדי קרן על ידי המרה למניות רגילות או הפחתת המכשיר כאשר יחס הון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי יורד מ-5%; (2) סעיף הקובע שבהתרחש האירוע המכונן לאי-קיימות (כמוגדר בנספח ה' להוראת ניהול בנקאי תקין 202), יומר המכשיר באופן מיידי למניות רגילות או יימחק.

מגבלות על מבנה ההון

בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 נקבעו מגבלות על מבנה ההון:

- הון רובד 2 לא יעלה על 100% מהון רובד 1, לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.
- מכשירי הון הכשירים להיכלל בהון רובד 2 לא יעלו על 50% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה. מגבלה זו אינה כוללת את מכשירי ההון שנכללו קודם לתחילת הוראה זו בהון רובד 2 עליון, וזאת בגובה יתרת אותם מכשירים ליום 31 בדצמבר 2013 ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 (ההון הפיקוחי - הוראות מעבר).

יעד הלימות ההון

יחסי הלימות ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים, ויחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל:

לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 201 "מדידה והלימות הון - מבוא, תחולה וחישוב דרישות", החל מיום 1 בינואר 2015, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9%, וביחס הון כולל מזערי של 12.5%. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל של 13.5% וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו חלה על לאומי.

כמו כן, על פי תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 "מגבלות למתן הלוואות לדיר" התאגיד הבנקאי יידרש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ויעד הון כולל, בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר. דרישה זו יושמה בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 1 באפריל ועד ליום 1 בינואר 2017. השפעת התיקון להוראה על קבוצת לאומי היא כ-0.26% ביחס הלימות ההון. לאור זאת, דרישות ההון המינימליות שחלות על הבנק ליום 31 במרס 2017 הינן 10.26% להון עצמי רובד 1 ו-13.76% להון הכולל.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי הבנק:

תכנון ההון בקבוצת לאומי משקף ראייה צופה פני עתיד של תיאבון הסיכון ושל הלימות ההון הנדרשת כתוצאה מכך. מדיניות הקבוצה שאושרה על ידי הדירקטוריון, הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהסף המזערי שיוגדר מעת לעת על ידי בנק ישראל ואשר לא תפחת משיעור ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך ה-ICAAP. בנוסף, הוגדרו יעדים שהקבוצה תרצה לעמוד בהם בעת אירוע תרחיש קיצוני.

במסגרת הליך הסקירה הפיקוחי, הנחה המפקח על קביעת יעדי הון פנימיים אשר ילמדו את פרופיל הסיכון של הבנק. בהמשך לכך, דירקטוריון הבנק אישר להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 הפנימי של הבנק באופן שמיים 31 בדצמבר 2017 יעמוד על 10.5%.

ניהול הלימות ההון:

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, הינה גורם המשפיע באופן מהותי על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתייבות הינה בהתאם לריביות שוק שהינן ברמות נמוכות היסטוריות וכן בשל התנדויות הרבה שמדידה מעין זו הביאה להון הפיקוחי של הבנק.

בהקשר זה, ביום 12 ביולי 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מאת בנק ישראל לענין אופן חישוב ריבית ההיוון שתשמש לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים לצורך מדידת ההון הפיקוחי. בהתאם לאישור, ריבית ההיוון מחושבת על פי ממוצע נע של תשואות השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח. השינוי מיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 ועד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (כולל). שינוי השיטה ממתן באופן משמעותי את התנודתיות הנובעת משינויים בריבית ההיוון.

ביום 15 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק בהתבסס על המלצת וועדת הביקורת לחשב את ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים, על בסיס מרווח קבוע של אגרות חוב בדירוג בינלאומי AA.

למידע נוסף בנוגע למתודולוגית ההיוון ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים](#).

נכון ל-31 במרס 2017 יחס הון עצמי רוברד 1 של הבנק הינו 11.02%.

תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". על פי חוזר זה, תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו, יקבל הקלה לפיה לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף יוכל לפרוס את השפעת התוכנית על פני חמש שנים בקו ישר החל ממחצית שנת 2017. ביום 1 ביוני 2016 אישר דירקטוריון הבנק את תוכנית ההתייעלות שעלותה הסתכמה בכ-438 מיליון ש"ח (לאחר מס). ללא ההקלה כאמור, יישום תוכנית ההתייעלות נכון ל-31 במרס 2017 היה מביא לקיטון של כ-0.16% ביחס הון עצמי רוברד 1. ההקלה בהון הרגולטורי פוחתת בהדרגה עד יום 30 ביוני 2021.

• שינויים רגולטוריים שעשויים להשפיע על דרישות ותכנון ההון:

דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" (להלן: "החוזר"). החוזר מפרט את ההנחיות החדשות, אשר יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקות נגזרים סחירים בכורסה ועסקות מימון ניירות ערך.

למידע נוסף ראה [ביאור 9](#).

להלן ניתוח רגישות לגורמים העיקריים המשפיעים על הלימות ההון של קבוצת לאומי:

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון של לאומי מסתכמים לסוף מרס 2017 בכ-299.1 מיליארד ש"ח. כל גידול של 1% בנכסי הסיכון (כ-3 מיליארד ש"ח), יקטין את יחס הון עצמי רוברד 1 ב-0.11% ואת יחס ההון הכולל ב-0.15%.
- רווח שייצבר או שינוי בקרן ההון - הון עצמי רוברד 1 של לאומי לסוף מרס 2017 מסתכם ב-33.0 מיליארד ש"ח. ההון הכולל מסתכם ב-44.3 מיליארד ש"ח. כל צבירת רווח נקי ו/או תנועה חיובית בקרן ההון בהיקף של 1 מיליארד ש"ח, תשפר את יחס הון עצמי רוברד 1 ואת יחס ההון הכולל ב-0.33%.
- התחייבויות בדבר זכויות עובדים - ההתחייבות האקטוארית לעובדים מהוונת על פי ממוצע נע של שמונה רבעונים של תשואות השוק המושפעות מעקום אג"ח ממשלת ישראל ומרווח אג"ח קונצרני AA בארה"ב. שינוי של 0.1% לאורך עקום הריבית להיוון, בהנחה שהעקום עולה ויורד בצורה אחידה, משמעותה השפעה מצטברת של 0.07% ביחס הון עצמי רוברד 1 וביחס ההון הכולל. מזה על פי חישוב ממוצע נע לשמונה רבעונים, עליה של כ-0.01% ביחס הון עצמי רוברד 1 וביחס ההון הכולל, לרבעון השוטף.

המידע הנ"ל לגבי הלימות ההון וניהולה מתייחס לפעולות עתידיות של הבנק, והיא בגדר "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 29 במרס 2017 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות חלוקת דיבידנד, החל ממועד פרסום הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017. בהתאם למדיניות הדיבידנד, הבנק יחלק מדי רבעון, דיבידנד בגובה 20% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

ביום 25 במאי 2017 אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בסך של כ-124 מיליון ש"ח, בהתאם למדיניות האמורה.

מגזרי פעילות - גישת הנהלה

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת הנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

הבנק בארץ מאורגן בשישה קווי עסקים:

1. בנקאית - מתן שירותים בנקאיים ללקוחות הפרטיים והעסקים הקטנים. קו העסקים כולל את מערך המשכנתאות ומערך בנקאות פרטית.
  2. מסחרית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות בינוניות (Middle Market) ובעלי העניין של חברות אלו.
  3. עסקית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות גדולות ולחברות בינלאומיות במשק, בפעילותן בארץ ובעולם.
  4. נדל"ן - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לענף הבינוי והנדל"ן.
  5. שוקי הון - ניהול הנוסטרו של הבנק, ניהול נכסים והתייבוי וניהול השקעות נכסים פיננסיים.
  6. אחר - פעילויות שאינן נזקפות לקווי העסקים האחרים.
- תוצאות הפעילות נזקפות לקו העסקים שבו מתנהל חשבון הלקוח.
- הכנסות ריבית נטו - קו העסקים מזוכה בריבית המתקבלת מהלוואות שהעמיד, בניכוי עלות גיוס המקורות (מחיר מעבר). כמו כן, קו העסקים מזוכה במחיר מעבר בגין פיקדונות שגייס בניכוי הריבית ששולמה ללקוחות.
  - הכנסות שאינן מריבית (הכנסות מימון שאינן מריבית, עמלות והכנסות אחרות) - מיוחסות לקווי העסקים בהתאם לפעילות הלקוח.
  - הוצאות קווי העסקים - כוללות את הוצאות הישירות של קווי העסקים, וכן מועמסות על קווי העסקים, הוצאות יחידות המטה הנותנות להם שירותים.

תוצאות פעילות קווי העסקים, הן בצד המאזני והן בצד הרווח והפסד, נבחנות באופן שוטף על ידי הנהלה. בחינת התוצאות מבוצעת אל מול יעדים הנקבעים במסגרת תכנית עבודה שנתית ומול נתוני תקופה מקבילה אשתקד. כמו כן, מבוצעת בחינה של מגוון מדדים נוספים הנוגעים לפעילות קווי העסקים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017									
במיליוני ש"ח									
בנק									
	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	בנקאית	סך הכל
הכנסות ריבית נטו	243	61	(1)	106	116	133	235	980	1,873
הכנסות שאינן מריבית	(45)	293	79	264	89	54	102	451	1,287
סך כל ההכנסות	198	354	78	370	205	187	337	1,431	3,160
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	1	17	(7)	(15)	15	(7)	4	93	101
סך כל הוצאות התפעוליות והאחרות	199	232	232	69	36	68	158	1,056	2,050
רווח (הפסד) לפני מס	(2)	105	(147)	316	154	126	175	282	1,009
הוצאות מס (הטבה)	28	29	(39)	111	54	44	62	99	388
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	(30)	77	(108)	205	100	82	113	183	622
יתרות ליום 31 במרס 2017									
אשראי לציבור, נטו	22,977	7,945	3,273	4,592	19,006	33,248	34,897	138,769	264,707
פיקדונות הציבור	25,399	93	49	59,105	5,779	20,476	40,768	189,994	341,663
נכסים בניהול	18,992	226,640	26,422	369,400	1,991	18,255	25,918	181,394	869,012

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016									
במיליוני ש"ח									
בנק									
	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	בנקאית	סך הכל
הכנסות ריבית נטו	226	49	(27)	18	142	115	221	911	1,655
הכנסות שאינן מריבית	21	315	68	(56)	85	52	107	440	1,032
סך כל ההכנסות	247	364	41	(38)	227	167	328	1,351	2,687
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(11)	2	5	(4)	(176)	(82)	(11)	154	(123)
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	209	217	150	71	42	87	163	1,051	1,990
רווח (הפסד) לפני מס	49	145	(114)	(105)	361	162	176	146	820
הוצאות מס (הטבה)	18	45	43	(38)	130	58	63	52	371
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד	31	109	(157)	(66)	231	104	113	94	459
יתרות ליום 31 במרס 2016									
אשראי לציבור, נטו	22,043	6,234	2,639	3,788	24,364	32,074	33,722	139,269	264,133
פיקדונות הציבור	24,784	78	(290)	60,572	6,623	17,833	39,832	180,922	330,354
נכסים בנייהול	19,144	183,264	27,008	331,138	2,556	17,073	25,607	179,858	785,648
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016									
במיליוני ש"ח									
בנק									
	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	בנקאית	סך הכל
הכנסות ריבית נטו	937	237	(1)	650	526	521	895	3,761	7,526
הכנסות שאינן מריבית	8	1,130	686	863	343	209	401	1,768	5,408
סך כל ההכנסות	945	1,367	685	1,513	869	730	1,296	5,529	12,934
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(2)	37	(20)	(55)	(392)	(376)	(72)	755	(125)
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	944	905	625	368	176	356	701	4,505	8,580
רווח לפני מס	3	425	80	1,200	1,085	750	667	269	4,479
הוצאות מס	69	218	5	431	389	269	240	96	1,717
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד	(66)	231	75	774	696	481	427	173	2,791
יתרות ליום 31 בדצמבר 2016									
אשראי לציבור, נטו	23,567	7,407	2,966	3,779	21,229	30,238	34,089	138,638	261,913
פיקדונות הציבור	26,722	68	40	59,696	7,702	19,772	41,698	191,156	346,854
נכסים בנייהול	19,244	189,681	25,503	362,413	1,814	18,607	26,781	176,638	820,681

מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תיאור מגזרי הפעילות העיקריים שנקבעו על פי הוראות בנק ישראל:

1. מגזר משקי בית - מתן שירותים בנקאיים לאנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
2. מגזר בנקאות פרטית - מתן שירותים בנקאיים לאנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
3. מגזר עסקים קטנים וזעירים - מתן שירותים בנקאיים לעסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) קטן מ-50 מיליון ש"ח.
4. מגזר עסקים בינוניים - מתן שירותים בנקאיים לעסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליון ש"ח וקטן מ-250 מיליון ש"ח.
5. מגזר עסקים גדולים - מתן שירותים בנקאיים לעסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-250 מיליון ש"ח.
6. מגזר ניהול פיננסי - כולל את הפעילויות הבאות:
  - א. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקות רכש חוזר ושאיילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.
  - ב. פעילות ניהול נכסים והתייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מגדרים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, גידור או הגנה על הפרשי שער של השקעות בשלוחות בחו"ל, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות.
  - ג. פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים.
  - ד. אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
7. מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך הכל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017										
במיליוני ש"ח										
פעילות בחו"ל	פעילות בארץ									
	משקי בית	בנקאות קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	אחר	סך הכל	פעילות בחו"ל	
הכנסות ריבית נטו	656	19	447	155	278	16	64	237	1,873	
הכנסות שאינן מריבית	430	44	184	79	171	44	260	60	1,287	
סך כל ההכנסות	1,086	63	631	234	449	60	324	297	3,160	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	21	1	86	(6)	5	-	(10)	(3)	101	
סך כל ההוצאות	947	31	317	112	127	73	23	220	2,050	
התפעוליות והאחרות	118	31	228	128	317	(13)	311	(201)	1,009	
רווח (הפסד) לפני מס	34	11	80	46	110	(4)	118	(35)	388	
הוצאות מס (הטבה)										
רווח נקי (הפסד)										
המיוחס לבעלי מניות הבנק	74	20	147	82	206	(9)	203	(163)	622	
יתרה ליום 31 במרס 2017										
אשראי לציבור, ברוטו	111,769	526	52,231	24,216	53,803	2,292	-	-	23,335	268,172
פיקדונות הציבור	113,955	29,447	39,356	32,270	44,504	56,732	-	-	25,399	341,663
נכסים בניהול	79,353	49,263	28,756	18,309	76,426	567,466	30,448	-	18,991	869,012

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016										
במיליוני ש"ח										
פעילות בחו"ל		פעילות בארץ								
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטיות	משקי בית		
1,655	217	1	1	11	252	142	395	19	617	הכנסות ריבית נטו
1,032	89	7	22	43	162	78	171	40	420	הכנסות שאינן מריבית
2,687	306	8	23	54	414	220	566	59	1,037	סך כל ההכנסות
(123)	-	(6)	(19)	7	(257)	(1)	56	1	96	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,990	209	141	28	63	162	121	302	33	931	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
820	97	(127)	14	(16)	509	100	208	25	10	רווח (הפסד) לפני מס
371	18	46	16	(6)	182	36	75	9	(5)	הוצאות מס (הטבה)
459	79	(172)	17	(10)	327	64	132	16	6	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרה ליום 31 במרס 2016										
267,672	22,446	-	-	928	59,088	23,549	47,141	587	113,933	אשראי לציבור, ברוטו
330,354	24,778	-	-	57,620	44,979	30,467	32,276	28,853	111,381	פיקדונות הציבור
785,648	19,144	-	35,005	485,821	69,644	20,142	26,814	50,109	78,969	נכסים בניהול
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016										
במיליוני ש"ח										
פעילות בחו"ל		פעילות בארץ								
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטיות	משקי בית		
7,526	906	(10)	576	57	1,162	571	1,600	86	2,578	הכנסות ריבית נטו
5,408	243	139	1,308	163	657	318	682	161	1,737	הכנסות שאינן מריבית
12,934	1,149	129	1,884	220	1,819	889	2,282	247	4,315	סך כל ההכנסות
(125)	35	-	(64)	(33)	(687)	(120)	222	1	521	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8,580	946	448	178	285	646	501	1,333	131	4,112	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,479	168	(319)	1,770	(32)	1,860	508	727	115	(318)	רווח (הפסד) לפני מס
1,717	70	(11)	675	(11)	662	179	257	42	(146)	הוצאות מס (הטבה)
2,791	98	(294)	1,162	(21)	1,194	327	466	73	(214)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016										
265,450	23,946	-	-	1,486	53,137	24,178	47,572	615	114,516	אשראי לציבור, ברוטו
346,854	26,721	-	-	55,862	48,151	33,026	36,535	28,696	117,863	פיקדונות הציבור
820,681	19,244	-	30,532	528,324	65,588	20,484	27,223	49,663	79,623	נכסים בניהול

חברות מוחזקות עיקריות

קבוצת לאומי פועלת בארץ ובחו"ל באמצעות חברות בנות שהינן: בנקים, חברות למימון וחברות לשירותים פיננסיים. כמו כן משקיעה הקבוצה בתאגידים ריאליים העוסקים בפעילות לא בנקאית.

סך כל השקעות הבנק בחברות מוחזקות (כולל השקעות בשטרי הון) הסתכם ב-31 במרס 2017 בכ-11.3 מיליארד ש"ח לעומת 11.4 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2016 והתרומה של החברות המוחזקות לרווח הנקי של הקבוצה הסתכמה ברווח בסך 92 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 140 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מאוחדות בארץ

סך כל השקעות הבנק בחברות המאוחדות בארץ הסתכם ב-31 במרס 2017 ב-5,846 מיליון ש"ח, לעומת 5,783 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2016. התרומה שלהן לרווח הנקי של הקבוצה הסתכמה ברבעון הראשון של 2017 בכ-75 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-113 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 33.5%. תשואת הקבוצה על ההשקעה בחברות מאוחדות בארץ היתה ברבעון הראשון של 2017 5.3% לעומת 7.4% בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בתרומה לרווח הנקי נובע מקיטון ברווח לאומי פרטנרס בשל קיטון ברווחים ממימוש מניות ומקיטון ברווח לאומי קארד בשל מענק מיוחד שניתן לעובדים במסגרת ההסכמות עם נציגות עובדי לאומי קארד לגבי סיום המחלוקת שהובילו לסכסוך עבודה.

לאומי פרטנרס

ביום 7 במאי 2017 התקשרה לאומי פרטנרס במזכר הבנות לא מחייב¹ (להלן: "מזכר הבנות") עם ביטוח ישיר השקעות פיננסיות בע"מ (להלן: "השקעות פיננסיות"), לפיו, בכפוף להשלמת הפיכתה של השקעות פיננסיות לחברה פרטית, ירכשו לאומי פרטנרס ומשקיעים נוספים מניות רגילות של השקעות פיננסיות בסכום של 480 מיליון ש"ח בדרך של הקצאה פרטית, כאשר חלקה של לאומי פרטנרס יהיה עד 10% מהונה המונפק והנפרע של השקעות פיננסיות, בתמורה לכ-150 מיליון ש"ח.

בנוסף יוקצו למשקיעים אופציות לא רשומות למסחר, הניתנות למימוש ממועד השלמת העסקה ועד לחלוף 3 שנים ממועד הקצאתן, לרכישת כ-5% מהונה המונפק והנפרע של השקעות פיננסיות בדילול מלא. למשקיעים תינתן הזכות לבקש המרה או פדיון מניותיו עד לתום השנה השביעית ממועד השלמת העסקה והשקעות פיננסיות תעשה מאמצים לפעול בהתאם לבקשה כאמור. אולם ככל שלא תצליח לבצע את הפדיון ו/או ההמרה כאמור, לא יהא בכך כדי להוות עילה לתביעה כנגדה.

ביצועה של העסקה מותנה בתנאים מתלים וסכום העסקה יותאם לדיבידנדים ותנועות הון בהשקעות פיננסיות לאחר 31 במרס 2017. כמו כן נקבע, כי אם שווי השקעות פיננסיות יפחת מ-1.43 מיליארד ש"ח (מותאם לדיבידנדים ותנועות הון), ניתן יהיה לבטל את ההסכם.

חברות מאוחדות בחו"ל

סך כל ההשקעות של הבנק בשלוחות בחו"ל ב-31 במרס 2017 הסתכם ב-3,980 מיליון ש"ח בהשוואה ל-4,108 מיליון ש"ח בסוף 2016.

התרומה של השלוחות בחו"ל לרווח הנקי בשקלים של הקבוצה ברבעון הראשון של 2017 הסתכמה ברווח בסך 16 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בקשר לתביעות משפטיות ונושאים אחרים הקשורים לחברות מאוחדות ראה [ביאור 10](#) לדוחות הכספיים.

¹ חתימת הסכם השקעה מחייב כפופה לגיוס המשקיעים כאמור לעיל ולהשלמת בדיקת נאותות של המשקיעים בהשקעות פיננסיות

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

פרק זה נכתב בפירוט רב [בדוח הכספי לשנת 2016](#) ו**בדוח על הסיכונים השנתי 2016** על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוחות אלו.

ניהול סיכונים והשאת תשואה הולמת כנגדם עומדים בבסיס הפעילות העסקית של הבנק. הסיכונים המרכזיים אותם מנהל הבנק הינם סיכונים פיננסיים: ניהול סיכונים אשראי הינו עיסוק הליבה של הבנק ולצידו ניהול סיכונים הנזילות וניהול סיכונים השוק. עוד ברמה העסקית, נציין את ניהול הסיכון האסטרטגי. לצד ניהול הסיכונים העסקיים, פעילות הבנק מייצרת סיכונים נלווים נוספים אשר ניהולם הנו תנאי הכרחי לעמידה במטרות השוטפות ובמטרות ארוכות הטווח של הקבוצה. הקבוצה עוסקת במגוון רחב של פעילויות הכרוכות בנטילת סיכונים פיננסיים כדוגמת סיכונים אשראי, סיכונים שוק ונזילות לרבות סיכונים פנסיה וסיכונים נוספים שאינם סיכונים פיננסיים, כגון סיכונים תפעוליים לרבות סיכונים טכנולוגיים וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכונים רגולציה, סיכונים מוניטין, סיכון אסטרטגי סיכונים ציות וסיכונים **conduct** (התנהלות הוגנת מול לקוחות). המטרות העיקריות של ניהול הסיכונים בלאומי הינן שמירה על יציבות הקבוצה ותמיכה בהשגת היעדים העסקיים. מטרות אלו מושגות תוך עמידה בתיאבון הסיכון שהוגדר, מדיניות ומערכת מגבלות הנגזרים ממנו, אשר יוצרים את גבולות הגיזרה לפעילות העסקית. מסגרת זו מנוהלת תחת שמירה על קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה ודיווח נאותים. במקביל מתבצעת בבנק פעילות מתמדת לשדרוג תשתית ניהול הסיכונים וניתוח תמונת הסיכון, דבר המאפשר קבלת החלטות באופן מושכל.

הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים עיקריים: סיכונים אשראי, סיכון שוק, סיכון נזילות וסיכונים תפעוליים. למידע בנוגע לכלל הסיכונים של הבנק לרבות פירוט והרחבה לגבי כל סוג סיכון ורמת המהותיות שלהם ראה [בפרק סקירת הסיכונים בדוח הדיקטוריון והנהלה לשנת 2016](#).

שינויים בסביבת הסיכון והשפעתם על הקבוצה

מתחילת השנה לא חלו שינויים משמעותיים במפת הסיכונים והאיומים ובסביבה העסקית בה פועל בנק לאומי. המערכת הבנקאית בארץ ובעולם, ובכלל זה לאומי, מושפעת בשנים האחרונות מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחקיקה, לסביבה מאקרו כלכלית תנודתית ולשינויים החלים על המודל העסקי ובכלל זה המעבר ל"בנקאות החדשה" המבוססת על הדיגיטל ומגמות חברתיות וצרכניות.

מתוך מכלול הסיכונים על המערכת הבנקאית, נציין את הסיכון המאקרו כלכלי, ואת הסיכון התפעולי (ובכלל זה סיכון הסייבר והטכנולוגיה) כאיומים משמעותיים.

להלן מוקדי סיכון מרכזיים שצפויים להשפיע על סיכונים הבנק בשנה הקרובה:

סיכון מאקרו-כלכלי

סיכון מאקרו-כלכלי הינו סיכון להכנסות ולהון הקבוצה הנובע מתנאים מאקרו כלכליים לרבות סביבת ריבית נמוכה, יחסי הכח הפוליטיים בעולם והשפעתם על הסחר הבינלאומי, גם לאור תוצאות הבחירות בארה"ב, ההתפתחויות בסין ובשווקים המתעוררים, חשש ליציבות גוש האירו ואי היציבות הגיאופוליטית במוקדי סכסוך בעולם בין השאר לאור התגברות איומי הטרור.

הבנק בוחן את יכולתו לעמוד בהתפתחויות שליליות בסביבה המאקרו כלכלית באמצעות תרחישי קיצון מערכתיים. כמו כן, הבנק מבצע ניטור ומעקב שוטף אחר ההתפתחויות בשוק על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות, כאשר נדרש.

התגברות דרישות הרגולציה

להתגברות דרישות הרגולציה בארץ ובעולם השפעה על המודל העסקי, על הרווחיות ועל דרישות הלימות ההון של הקבוצה. לא חלו שינויים מהותיים בסיכון הרגולציה מתחילת השנה. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות ולהיערך בהתאם.

סיכונים אבטחת מידע וסייבר, וסיכונים טכנולוגיים

לא נרשמו שינויים מהותיים בסביבת סיכון זו מתחילת השנה.

סיכון ה-Conduct

הסיכון שהתנהלות מול הלקוחות אשר אינה הוגנת, שקופה ומתאמת לצרכי תוביל להפסדים כתוצאה מנזקים משפטיים, קנסות או נזקי מוניטין. הבנק מקפיד על התנהלות שקופה והוגנת במטרה להעניק ללקוחותיו שירותים ומוצרים בעלי ערך. לא חלו שינויים מהותיים בסביבת סיכון זו מתחילת השנה.

חומרת גורמי הסיכון

לא חלו שינויים בחומרת גורמי הסיכון ביחס [לטבלה שפורסמה בדוח השנתי לשנת 2016](#).

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שצד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו. הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311.

האשראי הינו פעילות ליבה מרכזית של הבנק והקבוצה, וסיכון האשראי מנוהל בהתאמה באמצעות שלושת קווי ההגנה. העקרונות המרכזיים בניהול הסיכון ערוכים במסמך "מדיניות האשראי וסיכונים האשראי" הנסקר מידי שנה ומתעדכן בהתאם לצורך באישור הנהלת הבנק.

במסגרת ניהול סיכונים אשראי מנטר הבנק את איכות תיק האשראי, לרבות נאותות כוללת של הפרשה להפסדי אשראי לכיסוי ההפסדים הגלומים בתיק האשראי, ריכוזיות תיק האשראי ופעילות לפי מוצרים עיקריים כגון: אשראי לענף בינוי ונדל"ן, אשראי צרכני, הלוואות לדירור ואשראי ממונף.

במהלך הרבעון הראשון של השנה לא חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון של תיק האשראי.

לפירוט נוסף לגבי התפתחויות שחלו בתיק האשראי ומדדים איכותיים המאפיינים את התיק ניתן לראות בהמשך לפרק זה וכן [בדוח על סיכונים](#).

סיכון אשראי בעייתי

31 במרס 2017			
מאזני	חוץ מאזני	כולל	
במיליוני ש"ח			
1. סיכון אשראי בעייתי: ^(א)			
סיכון אשראי פגום	3,449	293	3,742
סיכון אשראי נחות	1,198	93	1,291
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ^(ב)	2,739	1,240	3,979
סך הכל אשראי בעייתי	7,386	1,626	9,012
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)	935	-	-
2. נכסים שאינם מבצעים:			
חובות פגומים	2,993	-	-
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו	14	-	-
סך הכל נכסים שאינם מבצעים	3,007	-	-

הערה: סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(א) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

סיכון אשראי בעייתי (המשך)

31 במרס 2016		
מאזני	חוץ מאזני	כולל
במיליוני ש"ח		
1. סיכון אשראי בעייתי:^(א)		
3,676	257	3,933
1,310	183	1,493
2,923	1,244	4,167
סך הכל אשראי בעייתי		
857	-	9,593
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)		
2. נכסים שאינם מבצעים:		
3,218	-	-
12	-	-
סך הכל נכסים שאינם מבצעים		
3,230	-	-

31 בדצמבר 2016		
מאזני	חוץ מאזני	כולל
במיליוני ש"ח		
1. סיכון אשראי בעייתי:^(א)		
3,657	331	3,988
1,271	81	1,352
2,787	1,284	4,071
סך הכל אשראי בעייתי		
1,003	-	9,411
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)		
2. נכסים שאינם מבצעים:		
3,223	-	-
14	-	-
סך הכל נכסים שאינם מבצעים		
3,237	-	-

הערה: סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(א) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

להלן פירוט מדדי סיכון האשראי

31 בדצמבר		31 במרס	
2016	2016	2017	
באחוזים			
1.38	1.37	1.28	
0.38	0.32	0.35	
2.90	2.94	2.74	
(0.05)	(0.05)	0.04	
-	(0.01)	(0.05)	

להלן פירוט מדדי סיכון הפרשה להפסדי אשראי:

31 בדצמבר		31 במרס	
2016	2016	2017	
באחוזים			
1.5	1.5	1.5	
110.2	109.7	115.6	
86.4	88.9	90.9	
(0.1)	(0.4)	(3.5)	

ריכוזיות האשראי

סיכון הריכוזיות מוגדר כחשיפה בודדת או קבוצה של חשיפות בעלות מכנה משותף ופוטנציאל לגרימת הפסדים משמעותיים. ניהול סיכונים הריכוזיות מתבצע בעיקר על ידי קביעת מגבלות ומעקב ובקרה אחרי עמידה בהן. היבט הריכוזיות בא לידי ביטוי גם בתמחור האשראי שמשקף את הסיכון.

פיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים

תיק האשראי של הבנק מפוצל בין ענפי המשק השונים במטרה לפזר את הסיכון הגלום במצב של ריכוז גבוה בענף אחד. בענפי משק המאופיינים ברמת סיכון נמוכה יחסית, אנו שואפים להגיע לשיעור מימון גבוה מחלקנו במערכת.

מדיניות האשראי של הבנק לגבי מגזרי פעילות שונים ולגבי ענפי משק שונים משתנה מעת לעת בהתאם לסביבה העסקית, למיקוד העסקי של הבנק, לתיאבון הסיכון של הבנק ולהנחיות כלליות וספציפיות של בנק ישראל.

בנוסף למגבלת הפיזור הענפי שהוטלה על ידי בנק ישראל לגבי 20 ענפי המשק הראשיים מגדיר הבנק כחלק ממדיניות הסיכון שלו מגבלות פנימיות לפיזור תיק האשראי על-בסיס ענפי משק ותת הענפים, הן כאחוז מההון הרגולטורי והן כאחוז מסיכון האשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

31 במרס 2017									
הפסדי אשראי ^(ד)			חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(א)				סיכון אשראי כולל ^(א)		
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: ¹			סך הכל ¹	דירוג ביצוע אשראי ^(ה)	בעייתי ^(ה)	סך הכל
			פגום	בעייתי ^(ה)	חובות ^(ב)				
בני פעילות לווים בישראל									
ציבור-מסחרי									
(58)	4	7	87	166	1,867	2,173	166	2,010	2,176
(1)	-	-	-	9	288	874	9	908	917
(502)	29	14	431	1,230	14,286	20,829	1,232	19,886	21,118
(356)	11	39	360	1,492	15,951	46,633	1,492	45,223	46,715
(441)	(4)	(7)	726	1,084	24,326	27,073	1,084	26,071	27,155
(67)	-	-	263	366	2,968	4,447	366	4,480	4,846
(333)	27	38	250	979	22,974	27,974	997	27,225	28,222
(31)	(6)	(4)	71	204	2,751	3,193	204	3,016	3,220
(44)	6	4	167	251	6,982	7,834	251	7,704	7,955
(70)	-	1	186	196	4,003	5,381	200	5,458	5,658
(220)	(18)	(15)	351	355	11,656	15,199	363	19,979	20,342
(143)	10	6	56	158	6,593	9,216	158	9,094	9,252
(54)	2	4	14	57	7,319	8,797	57	8,764	8,821
(2,320)	61	87	2,962	6,547	121,964	179,623	6,579	179,818	186,397
(460)	2	(1)	-	698	77,968	79,748	700	79,048	79,748
(764)	63	7	123	579	38,797	68,744	579	68,174	68,753
(3,544)	126	93	3,085	7,824	238,729	328,115	7,858	327,040	334,898
(1)	-	-	-	-	742	820	-	5,444	5,444
-	-	-	-	-	234	234	-	42,989	42,989
(3,545)	126	93	3,085	7,824	239,705	329,169	7,858	375,473	383,331

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 239,705, 96,264, 3,984, 903, 42,475 מיליון ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירוג שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירוג שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ז) כולל הלוואות לדירוג, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בניה.

(ח) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדירוג, בסך 979 מיליון ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2017										
הפסדי אשראי ^(ד)			חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(א)				סיכון אשראי כולל ^(א)			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: ¹				סך הכל ¹	דירוג ביצועי ^(ה) אשראי	בעייתי ^(ה)	סך הכל
			פגום	בעייתי ^(ה)	חובות ^(ב)	סך הכל ¹				
במיליוני ש"ח										
<u>בגין פעילות לווים בחו"ל</u>										
<u>ציבור-מסחרי</u>										
(1)	-	-	1	1	37	74	1	75	76	חקלאות
-	-	-	-	-	4	7	-	15	15	כרייה וחציבה
(45)	-	2	96	279	4,624	7,469	279	8,734	9,013	תעשייה
(178)	4	4	314	603	9,522	13,548	603	13,646	14,249	בינוי ונדל"ן ^(ז)
-	-	-	-	-	22	77	-	159	159	אספקת חשמל ומים
(84)	(1)	9	36	40	4,330	6,176	40	6,290	6,330	מסחר
(9)	-	-	-	4	1,644	1,728	4	1,724	1,728	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
(5)	-	-	48	48	83	100	48	80	128	תחבורה ואחסנה
(1)	-	-	-	-	918	1,859	-	2,148	2,148	תקשורת ושרותי מחשב
(46)	-	(6)	93	93	1,256	1,884	93	14,926	15,019	שרותים פיננסיים
(33)	9	-	8	32	5,521	6,450	32	6,662	6,694	שרותים עסקיים ואחרים
(18)	-	-	9	9	427	799	9	793	802	שרותים ציבוריים וקהילתיים
(420)	12	9	605	1,109	28,388	40,171	1,109	55,252	56,361	סך הכל מסחרי
(10)	-	(1)	29	29	493	494	29	465	494	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
(5)	-	-	16	16	562	640	16	624	640	אנשים פרטיים - אחר
(435)	12	8	650	1,154	29,443	41,305	1,154	56,341	57,495	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	9,753	10,429	-	26,606	26,606	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	386	668	-	12,944	12,944	ממשלות בחו"ל
(435)	12	8	650	1,154	39,582	52,402	1,154	95,891	97,045	סך הכל פעילות בחו"ל
(3,980)	138	101	3,735	8,978	279,287	381,571	9,012	471,364	480,376	סך הכל

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 33,105,39,582, 7,054, 17,304 מיליון ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לכיצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בניה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2016									
סיכון אשראי כולל ^(א)			חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)				הפסדי אשראי ^(ד)		
מזה:									
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ^(ה)	בעייתי ^(ה)	סך הכל ¹	חובות ^(ב)	בעייתי ^(ה)	פגום	הפסדי אשראי ^(ד)		
							מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
בני פעילות לווים בישראל									
ציבור-מסחרי									
2,112	1,978	134	2,109	1,813	134	50	15	3	(51)
687	679	8	573	400	8	-	-	-	-
24,143	22,687	1,456	23,750	15,691	1,458	524	(9)	(23)	(532)
46,533	44,790	1,743	46,431	16,032	1,743	331	5	-	(353)
בני ונדל"ן - פעילות									
בנדל"ן									
28,345	26,777	1,568	28,274	25,144	1,569	835	(196)	19	(442)
5,500	5,082	418	5,160	3,505	418	283	22	-	(62)
28,237	27,304	933	28,022	22,833	895	230	(2)	1	(294)
אספקת חשמל ומים									
מסחר^(ח)									
3,070	2,891	179	3,029	2,681	179	133	(56)	(59)	(30)
7,327	7,014	313	7,217	6,011	310	264	3	2	(37)
תקשורת ושרותי מחשב									
6,244	5,990	254	5,916	4,191	250	244	(5)	(3)	(57)
21,216	21,154	62	15,777	10,635	62	48	(42)	(13)	(274)
שרותים פיננסיים									
שרותים עסקיים ואחרים									
7,886	7,771	115	7,852	5,456	115	61	15	7	(101)
שרותים ציבוריים וקהילתיים									
7,936	7,898	38	7,910	6,600	38	12	5	3	(45)
189,236	182,015	7,221	182,020	120,992	7,179	3,015	(245)	(63)	(2,278)
סך הכל מסחרי									
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר									
82,895	82,148	747	82,895	80,354	747	-	(2)	1	(495)
אנשים פרטיים - אחר									
66,442	65,971	471	66,433	37,096	471	143	148	52	(749)
סך הכל ציבור - פעילות בישראל									
338,573	330,134	8,439	331,348	238,442	8,397	3,158	(99)	(10)	(3,522)
בנקים בישראל									
6,849	6,849	-	2,445	2,354	-	-	(1)	-	(2)
ממשלת ישראל									
43,914	43,914	-	196	196	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל									
389,336	380,897	8,439	333,989	240,992	8,397	3,158	(100)	(10)	(3,524)

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 2,40,990, 42,972, 1,621, 5,570, 98,182 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות כפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בניה.
- (ח) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך 1,032 מיליון ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2016										
הפסדי אשראי ^(ד)			חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(א)				סיכון אשראי כולל ^(א)			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: ¹				סך הכל ¹	בעייתיות ^(ה)	דירוג ביצועי אשראי ^(ו)	סך הכל
			פגום	בעייתיות ^(ה)	חובות ^(ב)	סך הכל ¹				
במיליוני ש"ח										
<u>בגין פעילות לווים בחו"ל</u>										
<u>ציבור-מסחרי</u>										
(2)	-	(1)	1	1	53	61	1	60	61	חקלאות
-	-	-	-	-	28	36	-	37	37	כרייה וחציבה
(53)	10	(26)	59	227	4,697	7,076	227	8,269	8,496	תעשייה
(215)	(3)	(8)	378	543	9,117	11,951	543	11,793	12,336	בינוי ונדל"ן ^(ז)
-	-	-	-	-	47	78	-	312	312	אספקת חשמל ומים
(87)	1	7	68	68	4,846	7,322	68	7,369	7,437	מסחר
(10)	-	-	21	28	1,392	1,476	28	1,448	1,476	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
(16)	19	6	64	64	197	222	64	175	239	תחבורה ואחסנה
(1)	-	-	-	-	791	2,023	-	2,334	2,334	תקשורת ושרותי מחשב
(46)	(1)	(6)	89	89	1,618	2,478	89	17,258	17,347	שרותים פיננסיים
(19)	-	5	2	49	4,252	5,083	49	5,122	5,171	שרותים עסקיים ואחרים
(18)	-	-	-	7	355	465	7	470	477	שרותים ציבוריים וקהילתיים
(467)	26	(23)	682	1,076	27,393	38,271	1,076	54,647	55,723	סך הכל מסחרי
(15)	1	-	45	48	1,126	1,131	49	1,081	1,130	אנשים פרטיים - הלואות לדיר
(6)	-	-	28	29	711	865	29	847	876	אנשים פרטיים - אחר
(488)	27	(23)	755	1,153	29,230	40,267	1,154	56,575	57,729	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	8,969	10,609	-	23,318	23,318	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	216	460	-	15,052	15,052	ממשלות בחו"ל
(488)	27	(23)	755	1,153	38,415	51,336	1,154	94,945	96,099	סך הכל פעילות בחו"ל
(4,012)	17	(123)	3,913	9,550	279,407	385,325	9,593	475,842	485,435	סך הכל

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 33,144,38,414, -16,986,7,556 מיליון ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ה) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות כפיגור של 90 ימים או יותר.

(ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לכיצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ז) כולל הלואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בלתי כבירה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2016										
הפסדי אשראי ^(ד)			חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(א)				סיכון אשראי כולל ^(א)			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: ¹			סך הכל ¹	בעייתיות ^(ה)	דירוג ביצועי אשראי ^(ו)	סך הכל	במיליוני ש"ח
			פגום	בעייתיות ^(ה)	חובות ^(ב)					
בגין פעילות לווים בישראל										
ציבור-מסחרי										
(54)	7	23	93	192	1,863	2,165	193	1,975	2,168	חקלאות
-	-	-	-	9	290	703	9	717	726	כרייה וחציבה
(526)	(203)	(189)	460	1,281	13,941	20,531	1,278	19,559	20,837	תעשייה
(328)	17	(7)	380	1,556	15,576	45,588	1,556	44,106	45,662	בינוי ונדל"ן - בינוי ^(ז)
(433)	(79)	(303)	751	1,127	23,878	26,373	1,127	25,313	26,440	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
(68)	4	23	269	366	3,060	4,569	366	4,483	4,849	אספקת חשמל ומים
(321)	13	33	252	1,033	22,685	27,842	1,051	26,960	28,011	מסחר ^(ח)
(28)	(76)	(74)	94	223	2,307	2,566	223	2,364	2,587	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
(44)	(57)	(52)	169	254	6,789	7,739	259	7,613	7,872	תחבורה ואחסנה
(69)	(2)	(15)	197	208	4,067	5,445	212	5,495	5,707	תקשורת ושרותי מחשב
(222)	(23)	(82)	476	482	10,854	14,605	483	19,037	19,520	שרותים פיננסיים
(147)	37	95	50	146	6,264	8,876	146	8,762	8,908	שרותים עסקיים ואחרים
(52)	(5)	5	13	55	7,148	8,500	55	8,469	8,524	שרותים ציבוריים וקהילתיים
(2,292)	(367)	(543)	3,204	6,932	118,722	175,502	6,958	174,853	181,811	סך הכל מסחרי
(462)	25	(10)	-	719	78,645	80,570	720	79,850	80,570	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
(820)	291	458	108	656	38,141	67,683	656	67,035	67,691	אנשים פרטיים - אחר
(3,574)	(51)	(95)	3,312	8,307	235,508	323,755	8,334	321,738	330,072	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
(1)	-	(2)	-	-	1,742	1,801	-	6,233	6,233	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	206	206	-	41,992	41,992	ממשלת ישראל
(3,575)	(51)	(97)	3,312	8,307	237,456	325,762	8,334	369,963	378,297	סך הכל פעילות בישראל

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 237,456, 95,200, 3,298, 1,284, 41,059 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות כפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע למדיניות הבנק.
- (ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בניה.
- (ח) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך 909 מיליון ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2016										
סיכון אשראי כולל ^(א)										
חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)										
הפסדי אשראי ^(ד)										
מזה: ¹										
סך הכל	דירוג ביצועי אשראי ^(ה)	בעייתיות ^(ה)	סך הכל ¹	חובות ^(ב)	בעייתיות ^(ה)	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל
במיליוני ש"ח										
<u>בגין פעילות לווים בחו"ל</u>										
<u>ציבור-מסחרי</u>										
85	84	1	83	58	1	1	(1)	-	(1)	85
12	12	-	11	5	-	-	-	-	-	12
8,630	8,427	203	7,229	4,613	205	45	(18)	18	(45)	8,630
13,722	13,193	529	13,342	9,540	529	326	(34)	2	(189)	13,722
169	169	-	80	45	-	-	-	-	-	169
7,015	6,969	46	6,888	4,659	46	39	16	2	(89)	7,015
1,995	1,991	4	1,978	1,705	4	-	(1)	-	(9)	1,995
131	79	52	115	101	52	43	13	33	(5)	131
2,011	2,011	-	1,810	898	-	-	-	-	(1)	2,011
16,305	16,201	104	1,972	1,465	104	104	(7)	(3)	(53)	16,305
6,402	6,357	45	6,330	5,488	45	18	8	-	(24)	6,402
831	789	42	824	463	42	42	(4)	(4)	(19)	831
57,308	56,282	1,026	40,662	29,040	1,026	618	(28)	48	(435)	57,308
494	448	46	494	486	46	46	1	6	(11)	494
486	481	5	486	416	5	5	(1)	-	(5)	486
58,288	57,211	1,077	41,642	29,942	1,077	1,079	(28)	54	(451)	58,288
23,561	23,561	-	10,385	9,654	-	-	-	-	-	23,561
15,220	15,220	-	833	436	-	-	-	-	-	15,220
97,069	95,992	1,077	52,860	40,032	1,077	669	(28)	54	(451)	97,069
475,366	465,955	9,411	378,622	277,488	9,411	3,981	(125)	3	(4,026)	475,366

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 34,200,40,032, -7,361,15,476 מיליון ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ה) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות כפיגור של 90 ימים או יותר.

(ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לכיצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בלתי כבירה.

הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן

ענף הבינוי והנדל"ן הינו תחום הפעילות שבו לכבנק החשיפה הגדולה ביותר מבין ענפי המשק העסקיים. בדומה ליתר ענפי המשק, מוגדרים במדיניות האשראי מתודולוגיות ופרמטרים למימון עסקאות בכל אחד מענפי המשנה של תחום הנדל"ן.

המעקב אחר תיק האשראי בתחום הנדל"ן מבוצע באופן הדוק, בנוסף לבחינת העמידה במגבלות הפנימיות והרגולטורית (ראה להלן), נבחנות המגמות והתפתחות הסיכון ובכלל זה המאפיינים המאקרו-כלכליים של המשק, הענף וענפי המשנה לרבות התפלגות הדירוגים הפנימיים, החלוקה בין קווי העסקים השונים, פרמטרים מרכזיים, הערכה צופת פני עתיד לגבי רמת הסיכון הצפויה, ועוד.

בנוסף למגבלה הרגולטורית ובמטרה לנהל באופן אפקטיבי את התמהיל הפנימי של סיכון האשראי, מקפיד הבנק על פיזור בין איזורים גיאוגרפיים שבהם מוקמים הפרויקטים בהתאם לביקושים, ובין ענפי המשנה השונים.

להלן התפלגות האשראי לכינוי ונדל"ן בבנק, לפי היקף האשראי ללווה בודד:

31 בדצמבר 2016	31 במרס 2017	היקף האשראי ללווה בודד באלפי ש"ח	
יתרת אשראי		ט	מ-
במיליוני ש"ח			
11	11	10	-
23	23	20	10
64	68	40	20
192	199	80	40
404	428	150	80
818	834	300	150
1,762	1,708	600	300
3,141	3,069	1,200	600
2,332	2,405	2,000	1,200
3,468	3,445	4,000	2,000
4,432	4,444	8,000	4,000
6,547	6,399	20,000	8,000
5,826	6,025	40,000	20,000
21,264	22,518	200,000	40,000
10,501	9,734	400,000	200,000
11,995	12,603	800,000	400,000
2,787	4,035	1,200,000	800,000

קבוצות לווים

מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

1. ליום 31 במרס 2017 אין לקבוצה חשיפת אשראי לקבוצת לווים אשר חבותם עולה על 15% מהון הבנק (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 313).
2. ליום 31 במרס 2017 אין לקבוצה חשיפת אשראי ללווים גדולים, קבוצות לווים וקבוצות לווים בנקאיות שחבותם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק. המגבלה הרגולטורית הינה בשיעור 120% מהון הבנק.

פיזור גיאוגרפי

מיפוי נתוני החשיפה של פעילות הלווים למדינות/אזורים:

הפיזור הגיאוגרפי בתיק האשראי נועד לצמצם סיכון להידרדרות כלכלית/פוליטית/ביטחונית במדינות שהלווה חשוף אליהן, העלולה להביא לפגיעה במצבו הפיננסי וביכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.

במסגרת המידע המשמש לקביעת דירוג הסיכון הפנימי של לווים עסקיים, נלקחים בחשבון היבטים המתייחסים לחשיפה הגיאוגרפית, ובפרט מיקומם של מקורות התזרים ו/או הנכסים הפיזיים המשמשים את הלווה בפעילותו השוטפת.

נכון להיום, אין בתיק האשראי של הבנק ריכוזיות מהותית בחשיפה של הלווים העסקיים למדינה זרה כלשהי.

נתונים אלה מאפשרים לבנק לערוך בחינה בראייה כוללת של חשיפת הלווים למדינות השונות, לצורך מעקב וניהול הסיכונים. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים חשיפה למדינות זרות מוצגת על בסיס סיכון סופי.

החשיפות לפי מדינות מתחלקות כדלהלן: בארה"ב 45%, אירופה (גרמניה, צרפת, איטליה, ספרד ומדינות בנלוקס) 20%, בריטניה 18%, ומדינות אחרות 17%.

חשיפה למדינות זרות

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם:

31 במרס 2017						חשיפה מאזנית ^(א)	חשיפה מאזנית מעבר לגבול לתושבים מקומיים
חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי במדינה זרה			חשיפה מאזנית מעבר לגבול				
חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	למשלות ^(ב)	במיליוני ש"ח	
11,304	13,526	24,830	9,256	2,403	5,287	המדינה	
4,387	1,452	5,839	3,422	2,833	182	ארצות הברית	
-	-	-	315	1,286	2,135	בריטניה	
44	19	63	701	1,421	-	צרפת	
-	-	-	327	3,075	397	שוויץ	
508	541	1,049	6,002	5,271	3,805	גרמניה	
16,243	15,538	31,781	20,023	16,289	11,806	אחרות	
498	536	1,034	1,017	1,131	203	סך כל החשיפה למדינות זרות	
-	-	-	329	7	346	סך כל החשיפה למדינות LDC	
						סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS ^(ג)	

31 במרס 2017							חשיפה מאזנית ^(א)	חשיפה מאזנית חוץ מאזנית ^{(א)(ב)}
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			חשיפה מאזנית מעבר לגבול					
מזל: יתרת חובות פגומים	מזל: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	מזל: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך החשיפה החוץ מאזנית	מזל: יתרת חובות פגומים	מזל: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	מזל: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	
369	873	28,250	7,126	369	873	28,250	המדינה	
191	191	10,824	3,730	191	191	10,824	ארצות הברית	
6	6	3,736	1,069	6	6	3,736	בריטניה	
-	-	2,166	269	-	-	2,166	צרפת	
-	-	3,799	143	-	-	3,799	שוויץ	
112	114	15,586	2,700	112	114	15,586	גרמניה	
678	1,184	64,361	2,700	678	1,184	64,361	אחרות	
96	98	2,849	1,754	96	98	2,849	סך כל החשיפה למדינות זרות	
-	-	682	197	-	-	682	סך כל החשיפה למדינות LDC	
-	-	682	197	-	-	682	סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS ^(ג)	

[ראה הערות בעמוד 47.](#)

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם (המשך):

31 במרס 2016					
חשיפה מאזנית ^(א)					
חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים ^(ג)	למשלות ^(ג)
במיליוני ש"ח					
המדינה					
ארצות הברית					
11,017	10,986	22,003	8,698	3,532	13,181
בריטניה					
4,816	1,946	6,762	3,620	3,488	-
צרפת					
-	-	-	965	549	558
שוויץ					
475	86	561	959	463	-
גרמניה					
-	-	-	967	1,490	-
אחרות					
564	605	1,169	4,879	3,777	397
סך כל החשיפה למדינות זרות					
16,872	13,623	30,495	20,088	13,299	14,136
סך כל החשיפה למדינות LDC					
552	605	1,157	564	916	234
סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS ^(ד)					
-	-	-	243	14	102

31 במרס 2016						
חשיפה חוץ מאזנית ^{(א)(ב)}				חשיפה מאזנית ^(א)		
חשיפה מאזנית מעבר לגבול						
תקופת פרעון						
מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי		מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך החשיפה החוץ מאזנית	מזה: יתרת חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית
עד שנה	מעל שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	מזה: יתרת חובות פגומים	מזה: יתרת חובות פגומים	מזה: יתרת חובות פגומים	מזה: יתרת חובות פגומים
במיליוני ש"ח						
המדינה						
ארצות הברית						
13,621	11,790	-	6,294	287	681	36,428
בריטניה						
4,156	2,952	-	3,621	233	237	11,924
צרפת						
1,100	972	-	1,097	17	18	2,072
שוויץ						
505	917	-	401	-	-	1,897
גרמניה						
1,201	1,256	-	194	-	-	2,457
אחרות						
4,543	4,510	-	2,467	249	258	9,617
סך כל החשיפה למדינות זרות						
25,126	22,397	-	14,074	786	1,194	64,395
סך כל החשיפה למדינות LDC						
1,326	388	-	1,794	189	199	2,266
סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS ^(ד)						
196	163	-	247	-	-	359

[ראה הערות בעמוד 47.](#)

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם (המשך):

31 בדצמבר 2016					
חשיפה מאזנית ^(*)					
חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
חשיפה מאזנית נטו	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	למשלות ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח					
המדינה					
12,968	13,879	26,847	9,193	2,003	10,013
ארצות הברית					
5,271	1,567	6,838	3,656	2,534	252
בריטניה					
-	-	-	304	1,350	810
צרפת					
33	29	62	888	576	-
שוויץ					
-	-	-	354	2,201	-
גרמניה					
531	633	1,164	4,637	5,232	2,726
אחרות					
18,803	16,108	34,911	19,032	13,896	13,801
סך כל החשיפה למדינות זרות					
513	633	1,146	679	1,227	397
סך כל החשיפה למדינות LDC					
-	-	-	328	10	372
סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS ⁽¹⁾					

31 בדצמבר 2016							
חשיפה חוץ מאזנית ^(*)				חשיפה מאזנית ^(*)			
חשיפה מאזנית מעבר לגבול				חשיפה מאזנית			
תקופת פרעון				מזה: סיכון	מזה: יתרת חובות פגומים	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי בעייתי
מעל שנה	עד שנה	מאזני בעייתי	מאזנית	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: סיכון אשראי חובות פגומים	מזה: סיכון אשראי בעייתי	מזה: סיכון אשראי בעייתי
במיליוני ש"ח							
המדינה							
16,011	5,198	-	7,180	297	703	34,177	
ארצות הברית							
3,941	2,501	-	3,609	229	230	11,713	
בריטניה							
1,030	1,434	-	1,214	6	6	2,464	
צרפת							
738	726	-	358	-	-	1,497	
שוויץ							
749	1,806	-	81	-	-	2,555	
גרמניה							
7,400	5,195	-	2,779	165	172	13,126	
אחרות							
29,869	16,860	-	15,221	697	1,111	65,532	
סך כל החשיפה למדינות זרות							
1,906	397	-	1,878	119	127	2,816	
סך כל החשיפה למדינות LDC							
199	511	-	174	-	-	710	
סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS ⁽¹⁾							

[ראה הערות בעמוד 47.](#)

- (א) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים ולפני השפעת קיזוז דו צדדי בגין נגזרים.
- (ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני השפעת קיזוז דו צדדי בגין נגזרים.
- (ג) כולל ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (ד) החשיפה למדינות ה-GIIPS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.

הערות:

- שורת "סך הכל חשיפה למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".
- חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד גובה החשיפה).

חלק ב' - ליום 31 במרס 2017 ולתקופות השוואה אין חשיפה מאזנית מצרפית למדינות זרות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך.

חלק ג' - סכום החשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות כפי שהוגדר על ידי בנק ישראל (מדינה אשר מקבלת סיוע כספי מ-IMF או שהתחייבויותיה מדורגות בדירוג אשראי CCC או נמוך יותר) מסתכם בסך 763 מיליון ש"ח ומתייחס ל-11 מדינות (ב-31 במרס 2016 מסתכם בסך 555 מיליון ש"ח והתייחס ל-10 מדינות וב-31 בדצמבר 2016 מסתכם בסך 656 מיליון ש"ח והתייחס ל-11 מדינות).

להלן החשיפה למדינות לפי דרוג האשראי של המדינות כפי הדירוג של הבנק העולמי, ליום 31 במרס 2017 במיליוני ש"ח:

חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה	אחוז החשיפה מסך הכל	מזה סיכון אשראי מסחרי בעייתי
61,512	13,283	74,795	94.2	1,086
2,587	1,440	4,027	5.1	94
262	313	575	0.7	4
-	1	1	0.0	-
64,361	15,037	79,398	100.0	1,184

הגדרת המדינות הינה בהתאם להכנסה הלאומית לנפש כדלהלן:

- הכנסה גבוהה - מעל 12,476 דולר לנפש.
- הכנסה בינונית-גבוהה - מ-4,036 דולר עד 12,475 דולר לנפש.
- הכנסה בינונית-נמוכה - מ-1,026 דולר עד 4,035 דולר לנפש.
- הכנסה נמוכה - עד 1,025 דולר לנפש.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים מתייחסת לבנקים מסחריים, לחברות החזקה בנקאיות, בנקים להשקעות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.

החשיפה כוללת בעיקר פיקדונות בבנקים הזרים לתקופות קצרות עד שבוע ואגרות חוב בדרך כלל לתקופה של עד 5 שנים. הבנק מנהל מעקב הדוק אחר מצבם של בנקים בעולם ומנתח באופן תדיר את איתנותם הפיננסית. הבנק מנהל רשימה מצומצמת של בנקים איכותיים שבהם הבנק והשלוחות בחו"ל מבצעים פיקדונות.

להלן חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים^(א):

ליום 31 במרס 2017		
סיכון אשראי מאזני נוכח ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכח ^(ג)	חשיפת אשראי נוכחית
במיליוני ש"ח		
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(א)		
17,155	1,740	18,895
2,217	3	2,220
471	239	710
3	14	17
16	1	17
211	-	211
סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים		
20,073	1,997	22,070
סיכון אשראי בעייתי		
-	-	-

ליום 31 בדצמבר 2016		
סיכון אשראי מאזני נוכח ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכח ^(ג)	חשיפת אשראי נוכחית
במיליוני ש"ח		
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(א)		
15,338	2,508	17,846
1,985	12	1,997
571	395	966
4	27	31
18	-	18
347	-	347
סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים		
18,263	2,942	21,205
סיכון אשראי בעייתי		
-	-	-

- (א) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, דילרים/ברוקרים, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.
 (ב) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים (שווי הוגן של נגזרים) והשקעות באגרות חוב כולל אגרות חוב של בנקים מסוג Subordinated ב-31 במרס 2017 בשווי של 417 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2016 - 478 מיליון ש"ח.
 (ג) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי (ללא נגזרים חוץ מאזניים).
 (ד) הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P ו-Moody's ככלד לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי.

הערות:

- חשיפות האשראי אינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (למידע נוסף ראה [ביאור 5](#)).
- חלק מהבנקים קיבלו תמיכות ממשלתיות באופנים שונים. ובכלל זה בהשקעה ישירה בהון הבנק, בערבות ממשלתית לתיקי נכסים מסוימים של הבנקים, בערבויות לגיוס מקורות לבנקים, וכו'.
- למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה [ביאור 11](#) בדוח הכספי.

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

התפתחויות בסיכונים אשראי

בשנים האחרונות חלה עליה בביקושים לאשראי לדיור בישראל הן למטרת מגורים והן למטרת השקעה.

בעקבות מגמות אלו, ועל מנת לוודא ניהול סיכונים אפקטיבי, מנוטר תיק הלוואות לדיור באופן שוטף, תוך ניתוח המגמות במאפייני ובמוקדי הסיכון בעיקר במאפיינים הבאים: שיעורי המימון, יכולת החזר חודשי, דירוגי אשראי בהתאם למודל הסטטיסטי הפנימי של הבנק.

הבנק מקפיד על מדיניות חיתום מאוזנת הלוואות בחשבון את יכולת החזר של הלווה, שיעור המימון, בסיס ההצמדה והרבית, ועוד. זאת, תוך עמידה בכל דרישות הפיקוח על הבנקים.

במסגרת העמדת הלוואות לדיור, מועמדות גם הלוואות פרטניות למשתתפים בקבוצת רכישה. מימון במסגרת קבוצת רכישה נותן מענה לביקושי שוק של התארגנויות פרטיות, עמותות, בעלי קרקע היסטוריים וכיו"ב. מהיבט הסיכון, המימון ניתן לאוכלוסיות שונות, בפיקוח גיאוגרפי, ולאחר שכל לווה עובר בדיקת יכולת סילוק הלוואה.

להלן נתונים על ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים בישראל:

לרבעון ראשון		שיעור השינוי	
2017	2016	ב-2017	ב-2016
במיליוני ש"ח		ב-2017	
מכספי הבנק	1,850	2,703	(31.6)
מכספי האוצר:			
הלוואות מוכוונות	3	3	-
הלוואות עומדות	2	2	-
סך כל הלוואות חדשות	1,855	2,708	(31.5)
הלוואות שמוחזרו	237	654	(63.8)
סך כל ביצועים	2,092	3,362	(37.8)

גילוי על הלוואות לדיור

להלן הנתונים בנוגע למאפייני הסיכון של הלוואות לדיור ההתפתחויות בסיכונים האשראי ואופן ניהולם, לרבות התייחסות לצעדים שננקטו על ידי הבנק לצורך התמודדות עם מאפייני סיכון אלה.

התפתחות יתרת האשראי לדיור נטו בישראל:

יתרת תיק האשראי		שיעור גידול	
במיליוני ש"ח	ב-2017	ב-2017	ב-2016
31 בדצמבר 2015	80,105	9.1	
31 בדצמבר 2016	78,183	(2.4)	
31 במרס 2017	77,510	(0.9)	

ברבעון הראשון של שנת 2017 המשיכה מגמת הקיטון בהיקף האשראי לדיור הנובעת מקיטון בכמות הלוואות המועמדות ומשיתוף בהעמדות אשראי עם גוף מוסדי.

התפתחות יתרת האשראי לדיור נטו לפי בסיס הצמדה בישראל:

לא צמוד	שיעור מתיק האשראי	צמוד מדד	שיעור מתיק האשראי	יתרת תיק האשראי		סך הכל התיק
				במיליוני ש"ח	ב-2017	
44,138	55.1	34,511	43.1	1,456	1.8	80,105
44,954	57.5	31,986	40.9	1,243	1.6	78,183
44,824	57.8	31,539	40.7	1,147	1.5	77,510

התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור נטו, בריבית משתנה וקבועה בישראל:

סך תיק האשראי	משתנה			קבועה		
	מט"ח	צמוד	לא צמוד	צמוד	לא צמוד	
	במיליוני ש"ח					
80,105	1,456	22,034	31,076	12,477	13,062	31 בדצמבר 2015
78,183	1,243	20,194	30,776	11,792	14,178	31 בדצמבר 2016
77,510	1,147	19,956	30,546	11,583	14,278	31 במרס 2017

התפתחות האשראי החדש לדיור על פי מסלולי ריבית בישראל:

להלן התפתחות ביצועי האשראי החדש על פי מסלולי ריבית משתנה וקבועה (הלוואה בריבית משתנה הינה הלוואה שהריבית שהיא נושאת עשויה להשתנות לאורך תקופת חיי ההלוואה):

2015		2016			2017	
ממוצע שנתי	רבועון ראשון	רבועון שני	רבועון שלישי	רבועון רביעי	רבועון ראשון	
שיעור מביצוע						
באחוזים						
18.6	19.4	18.9	17.6	18.3	16.7	קבועה - צמודה
13.3	13.9	12.1	13.4	14.2	16.2	משתנה כל 5 שנים ומעלה - צמודה
1.2	1.2	0.6	0.3	0.3	0.2	משתנה עד 5 שנים - צמודה
32.1	29.0	32.1	29.7	29.4	27.5	קבועה - לא צמודה
6.0	6.8	7.7	8.1	8.3	7.3	משתנה כל 5 שנים ומעלה - לא צמודה
28.3	29.4	28.3	30.5	29.0	31.5	משתנה עד 5 שנים - לא צמודה
0.5	0.3	0.3	0.4	0.5	0.6	משתנה - מט"ח

שיעור האשראי החדש שהעמיד הבנק בהלוואות לדיור בריבית משתנה במהלך רבעון ראשון של 2017 עמד על 55.8% לעומת 51.2% בשנת 2016. הנתונים מתייחסים לכל מסלולי הריבית המשתנה ומגזרי ההצמדה השונים לרבות הלוואות בהן הריבית משתנה מדי תקופה של חמש שנים ומעלה. בנטרול הלוואות בהן שיעור הריבית המשתנה, משתנה מדי תקופה של 5 שנים ומעלה, אשר הוראת המפקח מחריגה אותה מהגדרת הלוואות בריבית משתנה, שיעור האשראי לדיור בריבית משתנה שהועמד במהלך הרבעון הראשון של 2017 הינו 32.3% לעומת 30.2% ככל שנת 2016.

להלן יתרת תיק ההלוואות לדיור והיתרות בפיגור מעל 90 יום פיגור בישראל:

יתרת חוב רשומה	שיעור		
	סכום בפיגור	הסכום בפיגור	
	ב- %		
80,602	768	1.0	31 בדצמבר 2015
78,645	749	1.0	31 בדצמבר 2016
77,969	728	0.9	31 במרס 2017

ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2017, הכוללת את ההפרשה הקבוצתית על הלוואות לדיור (להלן: "ההפרשה הכוללת") הינה 459 מיליון ש"ח המהווה 0.60% מיתרת האשראי לדיור, בדומה ליתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2016.

נתונים המתייחסים לאשראי חדש לדיור בישראל:

במהלך הרבעון הראשון של 2017 הועמדו הלוואות חדשות לדיור בסך של כ-1.9 מיליארד ש"ח מכספי הבנק. במהלך שנת 2016 הועמדו הלוואות חדשות לדיור בסך של כ-9.8 מיליארד ש"ח מכספי הבנק.

ההלוואה הממוצעת שהועמדה מכספי בנק ברבעון הראשון של שנת 2017 הייתה 525 אלפי ש"ח זאת לעומת 555 אלפי ש"ח בשנת 2016 ו-623 אלפי ש"ח בשנת 2015.

התפתחות שיעור מימון, באשראי חדש, מעל 60% בישראל:

להלן התפתחות האשראי החדש שהעמיד הבנק בשיעור מימון הגבוה מ-60% (שיעור מימון הינו היחס בין שיעור האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד, בעת העמדת מסגרת האשראי):

2015		2016			2017	
ממוצע ממוצע שנתי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
						שיעור מימון
						באחוזים
18.8	15.5	16.3	18.4	15.6	15.7	מעל 60 ועד 70 כולל
16.7	13.5	12.7	17.8	14.7	14.3	מעל 70 ועד 80 כולל
1.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	מעל 80

התפתחות שיעור מימון, יתרת תיק האשראי בישראל:

שיעור המימון הממוצע של יתרת תיק האשראי ליום 31 במרס 2017 עומד על 46.6% לעומת 47.1% בשנת 2016.

התפתחות באשראי חדש, בו יחס ההחזר נמוך מ-2.5 בישראל:

שיעור הלוואות שהועמדו ברבעון הראשון של 2017 בהן יחס ההחזר נמוך מ-2.5 במועד אישור האשראי, עמד על 1.4% מסך העמדות האשראי החדשות לעומת 1.8% בשנת 2016.

חישוב זה תואם את הנחיות בנק ישראל לצורך הדווח על פי הוראה 876.

התפתחות באשראי חדש, בו מועדי הפירעון ארוכים מ-25 שנה בישראל:

שיעור האשראי החדש של הלוואות לדיור ברבעון ראשון של 2017, בהן מועדי הפירעון על פי חוזי הלוואה ארוכים מ-25 שנה, עמד בממוצע על כ-34.4% מסך האשראי החדש שהועמד, לעומת שיעור ממוצע של כ-35.9% במהלך שנת 2016 ושל כ-30.0% בשנת 2015.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

היקף האשראי לאנשים פרטיים (להלן: "אשראי פרטי") כמו גם תמהיל האשראי נגזרים מפעילות משקי הבית בישראל. האינדיקטור המרכזי המשקף את רמת פעילות משקי הבית הינו היקף הצריכה הפרטית, אשר נמצא בשנים האחרונות במגמת התרחבות משמעותית.

האשראי הפרטי, אשר יכולת ההחזר שלו מבוססת בעיקרה על כושר ההשתכרות של משק הבית, מאופיין בפיזור רחב מאוד של לווים, במגוון של מוצרי אשראי (הלוואות לסוגיהן, עו"ש, כרטיסי אשראי) ובהיקף נמוך (בממוצע) של אשראי ללקוח בודד. על מנת לוודא ניהול סיכונים אפקטיבי, הבנק פועל תחת מגבלות ניהוליות פנימיות הדוקות בעיקר במאפיינים הבאים: שיעורי המימון, יכולת החזר חודשי, דירוגי אשראי בהתאם למודל הסטטיסטי הפנימי של הבנק.

פעילות הלקוחות הפרטיים מרוכזת בחטיבה הבנקאית באמצעות סניפים פזורים ברחבי הארץ ובאמצעות ערוצים ישירים, מעניקה שירות מגוון, המותאם לפלחי הלקוחות השונים.

במטרה להתמודד עם הגידול בהיקפי האשראי הפרטי ועם מוטת השליטה הרחבה הנדרשת לניהולו, וכן במטרה ליישם ממשל תאגידי נאות, הורחבו חוזקו מספר פונקציות, הן בקו הראשון בחטיבה הבנקאית, והן בחטיבה לניהול סיכונים המהווה קו הגנה שני.

מדיניות האשראי הפרטי, אותה מגבשת החטיבה לניהול סיכונים בשיתוף החטיבה הבנקאית, מהווה נדבך חשוב בהתוויית תיאכון הסיכון ובהכוונת הניהול השוטף של פעילות זאת.

לאור החלטות הנהלת הבנק והדירקטוריון שלא להגדיל את תיאכון הסיכון בסגמנט זה, נמשך הניטור ההדוק והמוגבר אחר ההתפתחויות בתיק.

להלן התפתחות יתרות סיכון האשראי הפרטי בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור):

יתרת סיכון אשראי		
במיליוני ש"ח		
46,461		דצמבר 2015
49,987		דצמבר 2016
50,210		מרס 2017

להלן התפלגות סיכון האשראי הפרטי בבנק לפי גודל האשראי ללווה בודד:

2016 בדצמבר 31		31 במרס 2017		גודל סיכון האשראי בש"ח	
שיעור מהתיק	מיליוני ש"ח	שיעור מהתיק	מיליוני ש"ח	עד	מ-
10.13%	5,062	10.00%	5,039	25,000	-
14.98%	7,489	14.80%	7,430	50,000	25,000
14.05%	7,023	13.86%	6,960	75,000	50,000
12.45%	6,221	12.31%	6,183	100,000	75,000
17.64%	8,817	17.61%	8,842	150,000	100,000
10.70%	5,356	10.85%	5,426	200,000	150,000
10.85%	5,423	10.93%	5,487	300,000	200,000
9.20%	4,596	9.64%	4,843		מעל 300,000

להלן התפלגות סיכון האשראי הפרטי בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור):

31 בדצמבר 2016		31 במרס 2017		
יתרת סיכון אשראי	ב-%	יתרת סיכון אשראי	ב-%	
מסיכון האשראי הכולל		מסיכון האשראי הכולל		במיליוני ש"ח
14.8	7,394	14.4	7,241	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
5.2	2,585	5.2	2,602	הלוואות לרכישת רכב (ששועבד)
43.5	21,775	44.0	22,072	הלוואות אחרות
63.5	31,754	63.6	31,915	סך הכל סיכון אשראי מאזני
14.0	6,992	14.1	7,074	מסגרת עו"ש לא מנוצלת
21.8	10,905	21.5	10,835	מסגרת כרטיסי אשראי לא מנוצלת
0.7	335	0.8	386	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
36.5	18,232	36.4	18,295	סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני
100.0	49,986	100.0	50,210	סך הכל סיכון אשראי כולל

התפלגות החובות וסיכון אשראי בעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור):

31 בדצמבר		31 במרס		
2015	2016	2015	2017	
במיליוני ש"ח				
28,166	31,369	28,166	31,606	אשראי לא בעייתי
161	294	161	207	אשראי בעייתי לא פגום
44	91	44	102	אשראי בעייתי פגום
28,371	31,754	28,371	31,915	סך הכל סיכון אשראי מאזני
0.7%	1.2%	0.7%	1.0%	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים

למידע נוסף ובכלל זה הנוגע לחובות בעייתיים והוצאות בגין הפסדי אשראי ראה [ביאור 6](#) וביאור 13 ובפרק החשיפה לסיכונים סעיף [סיכון האשראי](#) [הכולל לציבור לפי ענפי משק](#).

חשיפת הבנק למימון ממונף

בהוראת ניהול בנקאי תקין 311 נקבע כי מדיניות אשראי של בנק תתייחס בין היתר למימון ממונף. הבנק פועל על פי עקרונות ייחודיים במדיניות האשראי לסגמנט זה, ובכלל זה בהיבט של פרמטרים פיננסיים, סמכויות אשראי, ועוד.

ב-1 בינואר 2016 נכנס לתוקף עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 323 (מגבלות על מימון עסקאות הוניות) וכן הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה 327 (ניהול הלוואות ממונפות). הבנק עומד בדרישות הוראות חדשות אלה.

מימון ממונף מוגדר על ידי הבנק בהלימה ובהרחבה להוראות העדכניות.

עם זאת, נציין כי היקף האשראי הממונף בבנק נמצא מזה שנים במגמת קיטון.

להלן יתרות האשראי המצרפיות ללווים ממונפים, אשר לכל אחד מהם יתרת האשראי בסכום של 0.5% מהון רובד 1 ומעלה נכון למועד הדיווח, בחלוקה לפי ענפי משק:

	31 בדצמבר		31 במרס	
	2015	2016	2017	
	במיליוני ש"ח			
ענף משק				
אספקת חשמל	258	601	808	
כרייה וחציבה	394	377	384	
מסחר	499	541	737	
נדל"ן	1,619	434	-	
שירותים פיננסיים	621	596	517	
תחבורה ואחסנה	705	434	424	
תעשייה	466	877	876	
סך הכל	4,562	3,860	3,746	

סיכון שוק

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי שוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, תנודתיות בשיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות ומדדים כלכליים נוספים). החשיפה לסיכון שוק מתבטאת בתוצאות העסקיות, בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, בהון העצמי ובתזרימי המזומנים.

הבנק מיישם את הוראות המפקח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים השוק והנזילות של הקבוצה, במסגרתן נקבעו עקרונות יסוד לאופן ניהול הסיכונים ובקרתם, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון, הגדרת אמצעי הבקרה והכללים למדידת הסיכונים ואמצעי הבקרה והפיקוח על סיכונים אלה, תוך יישום מממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

מדיניות ניהול סיכונים השוק

מדיניות ניהול סיכונים השוק מהווה ביטוי לאסטרטגית סיכון השוק של הקבוצה. זאת לצד הנהלים הקיימים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיתוח ובקרה אחר סיכונים השוק. המדיניות נועדה מחד לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכת הסיכונים והסיכויים שיכולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים וזאת בהשוואה לרווח הצפוי מהם, ומאידך, נועדה להפחית את רמת הסיכון הנובעת מהפעילות השוטפת של הבנק, ובכלל זה לשמור על רמת נזילות גבוהה.

המדיניות מהווה כלי חשוב להגדרת תאבון הסיכון של הבנק בתחום הנוסטרו, חדרי העסקות וחשיפות השוק בכלל קבוצת לאומי. המדיניות מגדירה את הממשל התאגידי, חלוקת האחריות הארגונית ומנגנוני האסקלציה.

החשיפות לסיכונים שוק מנוהלות באופן שוטף ברמת הקבוצה. חברות הבת בחו"ל קובעות מדיניות לניהול סיכונים שוק בהלימה עם המדיניות הקבוצתית ומסגרות הסיכון שאושרו בה. המידע על מצב החשיפות בפועל בהתאם למסגרות שנקבעו מתקבל מהחברות בנות ומובא בחשבון בניהול הכולל של החשיפות בקבוצה.

ניהול סיכונים השוק מתבצע בשני מוקדי סיכון עיקריים - התיק הבנקאי והתיק למסחר. הגדרת התיק למסחר נגזרה מהוראות באזל והיא כוללת את תיק ניירות הערך הסחיר של הבנק ועסקות נגזרים בפעילות הסחירה. הגדרת התיק הבנקאי כוללת את העסקות אשר אינן כוללות בתיק למסחר.

הבנק מיישם את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, כפי שנקבעו על ידי בנק ישראל. ניהול סיכונים השוק בגין המחויבות לעובדים מבוצע בחלקו במסגרת התיק הבנקאי ובחלקו הנוסף מנוהל באופן נפרד ועצמאי כחלק מניהול "נכסי התוכנית", אשר נועדו לשאת תשואה לאורך זמן, במטרה לשרת את ערך ההתחייבות. המחויבות האקטוארית לעובדים בעלת מח"מ ארוך ומושפעת באופן משמעותי משינויים בריבית ההיוון. שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבויות האקטואריות לזכויות עובדים נעשה על בסיס תשואת אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח קבוע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA התואם למח"מ ההתחייבויות לזכויות עובדים.

במהלך הרבעון הראשון 2017 לא חלו שינויים מהותיים במבנה הארגוני, במדיניות ובממשל התאגידי של ניהול סיכונים השוק.

סיכונים השוק אליהם חשוף הבנק -

א. החשיפה בריבית

סיכון הריבית הינו הסיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי ריבית חסרת סיכון במטבעות השונים, בשל הפערים בין מועדי שינוי הריבית או הפירעון של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי הצמדה, כמוקדם מבינהם.

מדיניות החשיפות בריבית הנה להגביל את מידת ההשפעה של שינויים אפשריים בריבית על השחיקה הפוטנציאלית של השווי הכלכלי¹ ושל הרווח המימוני לשנה הקרובה. החשיפה של הרווח לריבית מושפעת גם מהפעילות בעסקות נגזרים ותיק ני"ע למסחר.

סיכון הריבית נמדד ומנוהל בפועל על בסיס הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. על פי ניסיון העבר, הבנק מתייחס לחלק מיתרות העו"ש כהתחייבות לזמן ארוך. כמו כן, קיימות הנחות בהתייחס לפרעונות המוקדמים במשכנתאות. להערכות אלו חשיבות גדולה בניהול סיכונים הריבית, גם בשל הגידול המשמעותי ביתרות בשנים האחרונות.

מדידת החשיפה לשינויים בריבית מבוצעת הן לעליה והן לירידת ריבית בכל מגזר הצמדה. מדידה זו נועדה לבחון את רגישות מבנה הנכסים וההתחייבויות הקיים לשינויי ריבית, ולכן החישוב המבוצע נעשה מבלי לשנות את מבנה הנכסים וההתחייבויות. במידה והריבית תהיה שלילית באופן מובהק המבנה של הנכסים וההתחייבויות ישתנה בהכרח.

¹ השווי הכלכלי של ההון מוגדר כהפרש בין הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות. בחישוב הערך הנוכחי מנכים את התזרימים בעקום התשואה חסר סיכון אשראי ואת התזרימים המט"חיים בלייבור.

להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית ברמת הקבוצה (לפני מס ובמיליוני ש"ח):*

השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש									
תרחיש במט"ו	ליום 31 במרס 2017			ליום 31 במרס 2016			ליום 31 בדצמבר 2016		
	עליה ב-1%	ירידה ב-1%	שינוי של 0.1%	עליה ב-1%	ירידה ב-1%	שינוי של 0.1%	עליה ב-1%	ירידה ב-1%	שינוי של 0.1%
תיק בנקאי	(220)	6	(12)	(460)	591	(51)	(12)	(227)	10
תיק למסחר	(84)	87	(8)	(56)	45	(6)	37	(45)	4
במט"ח									
תיק בנקאי	(46)	(97)	(3)	45	(90)	5	(42)	(143)	0
תיק למסחר	70	(112)	10	(79)	(18)	(2)	52	(49)	5
השינוי הפוטנציאלי ברווח השנתי									
סך הכל	ליום 31 במרס 2017		ליום 31 במרס 2016			ליום 31 בדצמבר 2016			
	מט"ו	מט"ח	סך הכל	מט"ו	מט"ח	מט"ו	מט"ח	מט"ח	
	357	363	501	523	215				

* חישוב החשיפה לירידת ריבית ב-1% מבוסס על הורדת שיעור הריבית על האשראי והפיקדונות בשיעור זה. מאחר ושיעור הריבית על רכ הפיקדונות כיום נמוך מ-1%, ומאחר וקיימת הסתברות נמוכה שהריבית על הפיקדונות תרד מתחת ל-0.1%, יש לראות בחישוב החשיפה המוצג לעיל אמת מידה בהתאם לסטנדרטים המקובלים.

להלן חשיפת ההון לעליה/ירידה מיידית בריבית (לפני השפעת המס):

חשיפת ההון לעליה/ירידה מיידית בריבית *					
חשיפה במט"ו			חשיפה במט"ח		
ליום 31 במרס 2017					
לעליה של 1%	לירידה של 1%	שינוי של 0.1%	לעליה של 1%	לירידה של 1%	שינוי של 0.1%
1,317	(1,712)	149	(329)	177	(29)
ליום 31 במרס 2016					
868	(1,218)	104	(445)	320	(39)
ליום 31 בדצמבר 2016					
1,537	(1,978)	176	(435)	268	(40)

* מדידה זו כוללת את החשיפה לשינוי מידי בריבית של תיקי הנוסטרו המשוערכים לפי שווי שוק והמחויבות האקטוארית לעובדים. מדידה זו אינה כוללת את השפעת הרגישות של נכסי התוכנית לשינויים בריבית אשר נאמדת ב-31 במרס 2017 בירידה בשווי הנכסים של כ-115 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2016 בכ-100 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2016 בכ-117 מיליון ש"ח) בתרחיש עליה של 1% בריבית. כמו כן, המדידה אינה כוללת את ההשפעות של הוראות המעבר של תקן זכויות עובדים, לפיהן מחושב יחס הלימות ההון.

רגישות השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות לריבית

להלן השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לפני השפעת השינויים בריבית:

31 במרס 2017						
מטבע ישראל						לא צמוד
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראל צמוד מט"ח						
סך הכל	אחרים	אירו	דולר	צמוד מדד	צמוד מט"ח	במיליוני ש"ח
408,659	9,144	9,636	64,899	46,964	278,016	נכסים פיננסיים
560,356	32,366	56,656	213,951	6,838	250,545	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
395,908	6,976	12,992	89,790	53,790	232,360	התחייבויות פיננסיות ^(א)
561,366	35,012	53,679	191,043	8,691	272,941	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
11,741	(478)	(379)	(1,983)	(8,679)	23,260	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
31 במרס 2016						
מטבע ישראל						לא צמוד
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראל צמוד מט"ח						
סך הכל	אחרים	אירו	דולר	צמוד מדד	צמוד מט"ח	במיליוני ש"ח
399,036	9,312	8,239	67,221	51,807	262,457	נכסים פיננסיים
567,036	25,567	54,114	204,098	7,255	276,002	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
386,819	9,254	13,462	86,736	62,121	215,246	התחייבויות פיננסיות ^(א)
568,121	26,376	49,606	185,357	8,363	298,419	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
11,132	(751)	(715)	(774)	(11,422)	24,794	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
31 בדצמבר 2016						
מטבע ישראל						לא צמוד
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראל צמוד מט"ח						
סך הכל	אחרים	אירו	דולר	צמוד מדד	צמוד מט"ח	במיליוני ש"ח
413,057	8,561	8,061	69,263	48,232	278,940	נכסים פיננסיים
557,321	28,222	55,373	214,767	6,790	252,169	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
400,736	7,038	15,107	91,577	55,451	231,563	התחייבויות פיננסיות ^(א)
557,865	30,473	48,587	193,704	8,526	276,575	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
11,777	(728)	(260)	(1,251)	(8,955)	22,971	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

(א) כולל שווי הוגן של ההתחייבויות האקטואריות לעובדים ואינו כולל את שווי נכסי התוכנית.

השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית על שווי הוגן* נטו של מכשירים פיננסיים:

31 במרס 2017								
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ^(א)								
שינוי בשווי ההוגן								
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי								
מטבע ישראלי								
לא צמוד	צמוד מדד	דולר ^(ב)	אירו	אחרים	סך הכל	סך הכל	סך הכל	במיליוני ש"ח באחוזים
22,577	(7,145)	(2,446)	(413)	(477)	12,096	355	3.02	1%
23,197	(8,506)	(2,025)	(383)	(478)	11,805	64	0.55	0.1%
23,863	(10,691)	(1,696)	(340)	(479)	10,657	(1,084)	(9.23)	1%

31 במרס 2016								
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ^(א)								
שינוי בשווי ההוגן								
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי								
מטבע ישראלי								
לא צמוד	צמוד מדד	דולר ^(ב)	אירו	אחרים	סך הכל	סך הכל	סך הכל	במיליוני ש"ח באחוזים
23,555	(9,613)	(1,284)	(744)	(748)	11,166	34	0.31	1%
24,660	(11,218)	(820)	(718)	(751)	11,153	21	0.19	0.1%
26,228	(13,686)	(395)	(685)	(754)	10,708	(424)	(3.81)	1%

31 בדצמבר 2016								
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ^(א)								
שינוי בשווי ההוגן								
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי								
מטבע ישראלי								
לא צמוד	צמוד מדד	דולר ^(ב)	אירו	אחרים	סך הכל	סך הכל	סך הכל	במיליוני ש"ח באחוזים
22,574	(7,363)	(1,820)	(281)	(720)	12,390	613	5.21	1%
22,937	(8,771)	(1,304)	(262)	(728)	11,872	95	0.81	0.1%
23,260	(11,050)	(849)	(239)	(736)	10,386	(1,391)	(11.81)	1%

(א) מדידה זו כוללת את החשיפה לשינוי מידי בריבית של תיקי הנוסטרו המשוערכים לפי שווי שוק והמחויבות האקטוארית לעובדים. מדידה זו אינה כוללת את השפעת הרגישות של נכסי התוכנית לשינויים בריבית אשר נאמדת ב-31 במרס 2017 בירידה בשווי הנכסים של כ-115 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2016 כ-100 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2016 כ-117 מיליון ש"ח) בתרחיש עליה של 1% בריבית. כמו כן, המדידה אינה כוללת את ההשפעות של הוראות המטבר של תקן זכויות עובדים, לפיהן מחושב יחס הלימות ההון.

(ב) מזה: השפעת נכסים פיננסיים מורכבים: גידול מידי מקביל של 1% - (302) מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2016 (209) מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2016 - (345) מיליון ש"ח), קיטון מידי מקביל של 1% - 165 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2016 86 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2016 - 171 מיליון ש"ח).

* לא כולל אומדן שווי הכנסות בגין עמלת פירעון מוקדם.

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית

31 במרס 2017						
מטבע ישראלי לא צמוד	מטעל חודש ועד שלושה חודשים	מטעל שלושה עד שנים	מטעל חמש עד שנים	מטעל שש עד שנים	מטעל שלושה עד שנים	מטעל חמש עד שנים
מכשירים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
נכסים פיננסיים ^(א)	12,756	27,939	19,409	8,313	7,111	1,595
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	76,833	38,825	38,465	20,154	24,219	104
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ^(א)	1,467	2,427	1,379	558	7	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	91,056	69,191	59,253	29,025	31,337	1,699
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
התחייבויות פיננסיות ^(א)	5,747	17,326	17,262	6,482	2,295	37
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	80,514	46,035	39,036	23,320	24,191	338
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ^(א)	1,861	1,385	859	3	49	34
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	24	-	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	88,122	64,770	57,157	29,805	26,535	409
מכשירים פיננסיים, נטו						
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	2,934	4,421	2,096	(780)	4,802	1,290
החשיפה המצטברת במגזר	10,456	14,877	16,973	16,193	20,995	22,285
מטבע ישראלי צמוד למדד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
נכסים פיננסיים ^(א)	2,626	10,291	14,266	9,513	5,294	2,024
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	405	1,662	2,225	1,324	1,115	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ^(א)	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ^(א)	-	-	-	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	3,031	11,953	16,491	10,837	6,409	2,024
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
התחייבויות פיננסיות ^(א)	2,739	9,113	7,744	13,128	3,853	862
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	253	2,190	2,769	1,164	1,791	59
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ^(א)	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ^(א)	-	145	-	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	2,992	11,448	10,513	14,292	5,644	921
מכשירים פיננסיים, נטו						
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	39	505	5,978	(3,455)	765	1,103
החשיפה המצטברת במגזר	412	917	6,895	3,440	4,205	5,308

(א) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים. בטור "ללא תקופת פרעון" מוצגות היתרות המאזניות שאינן מהוונות, כולל יתרות שזמן פרעונן עבר בסך 916 מיליון ש"ח.

(ב) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(ג) המח"מ נמוך מ-0.05 שנים.

ליום 31 בדצמבר 2016					ליום 31 במרס 2016						
משך חיים ממוצע אפקטיבי ^(א)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ^(א)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ^(א)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
0.56	3.30	278,940	0.97	2.78	262,457	0.60	3.04	278,016	617	334	
1.50	-	247,093	1.40	-	270,676	1.61	-	243,006	-	47	
-	-	5,076	-	-	5,326	-	-	7,539	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
0.99	3.30	531,109	1.18	2.78	538,459	1.06	3.04	528,561	617	381	
0.42	1.00	231,563	0.55	1.18	215,246	0.38	1.05	232,360	-	-	
1.44	-	273,646	1.35	-	293,517	1.51	-	267,939	-	23	
-	-	2,905	-	-	4,871	-	-	4,978	-	-	
0.50	-	24	0.50	-	31	0.50	-	24	-	-	
0.97	1.00	508,138	1.00	1.18	513,665	0.98	1.05	505,301	-	23	
										358	
										22,643	
3.82	2.44	48,232	3.56	2.09	51,807	3.82	2.70	46,964	10	1,633	
2.65	-	6,790	3.00	-	7,255	2.55	-	6,838	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.68	2.44	55,022	3.49	2.09	59,062	3.66	2.70	53,802	10	1,633	
2.91	0.82	38,888	2.90	0.76	45,953	2.88	0.75	38,160	-	-	
2.78	-	8,391	2.94	-	8,248	2.86	-	8,546	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	135	-	-	115	-	-	145	-	-	
2.88	0.82	47,414	2.90	0.76	54,316	2.87	0.75	46,851	-	-	
										1,633	
										6,941	

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית

31 במרס 2017						
ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח
ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח	ממיליוני ש"ח
מטבע חוץ וצמוד מטבע חוץ^(ה)						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
41,388	11,805	9,481	8,184	4,755	6,651	983
מזה: מכשירים פיננסיים מורכבים	2,589	940	1,218	1,119	1,505	651
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	89,451	89,815	69,521	21,186	18,105	393
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ^(ד)	(1,742)	4,061	5,343	79	(36)	307
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	129,097	105,681	84,345	29,449	11,141	1,683
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
82,207	9,447	13,874	3,458	336	17	42
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	76,802	64,365	72,436	25,287	8,312	510
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ^(ד)	(1,895)	3,726	6,390	1,118	588	378
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	8	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	157,114	77,538	92,708	29,863	9,236	930
מכשירים פיננסיים, נטו						
(28,017)	28,143	(8,363)	(414)	1,905	3,351	753
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(28,017)	126	(8,237)	(8,651)	(6,746)	(2,642)
החשיפה המצטברת במגזר						
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
242,637	27,187	47,711	41,859	22,581	19,056	4,602
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	133,917	167,053	110,008	61,876	43,439	497
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ^(ד)	(42)	5,528	7,770	1,458	8	307
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	376,512	199,768	165,489	105,193	51,003	5,406
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
266,139	17,933	40,313	28,464	19,946	6,165	941
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	131,604	145,132	120,661	67,092	32,796	907
אופציות (במונחי נכס הבסיס) ^(ד)	(1,108)	5,587	7,775	1,977	591	412
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	177	-	-	-
סך הכל שווי הוגן	396,635	168,652	168,926	97,533	53,333	2,260
מכשירים פיננסיים, נטו						
(20,123)	31,116	(3,437)	7,660	(2,330)	8,918	3,146
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(20,123)	10,993	7,556	15,216	12,886	24,950
החשיפה המצטברת במגזר						
בנוסף, חשיפה לריבית בגין התחייבויות לזכויות עובדים, ברוטו - פנסיה ופיצויים						
53	106	479	1,290	1,257	3,253	5,135

- (א) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים. בטור "ללא תקופת פרעון" מוצגות היתרות המאזניות שאינן מהוונות, כולל יתרות שזמן פרעונן עבר בסך 916 מיליון ש"ח.
- (ב) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (ג) כולל פריטים לא כספיים המוצגים בטור "ללא תקופת פרעון".
- (ד) המח"מ נמוך מ-0.05 שנים.
- (ה) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (ו) כולל שווי הוגן של ההתחייבויות האקטואריות לעובדים ואינו כולל את שווי נכסי התוכנית.

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 במרס 2016								
משך חיים ממוצע אפקטיבי ^(ב)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ^(ב)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ^(ב)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
1.26	2.48	85,885	1.27	1.64	84,772	1.28	1.98	83,679	298	134	
3.44	2.83	10,029	2.44	2.83	10,654	3.49	2.60	8,684	-	66	
0.96	-	291,443	0.96	-	273,534	0.97	-	294,960	-	67	
-	-	6,919	-	-	10,245	-	-	8,013	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.01	2.48	384,247	1.01	1.64	368,551	1.01	1.98	386,652	298	201	
0.18	1.08	113,337	0.27	0.99	109,076	0.17	0.62	109,392	10	1	
1.19	-	263,660	1.16	-	250,858	1.22	-	269,410	-	320	
-	-	9,090	-	-	10,475	-	-	10,316	-	-	
0.50	-	14	0.50	-	6	0.50	-	8	-	-	
0.87	1.08	386,101	0.87	0.99	370,415	0.89	0.62	389,126	10	321	
									(120)		
									(2,762)		
1.09	2.78	416,301	1.37	2.33	402,379	1.11	2.68	412,212	4,478	2,101	
1.23	-	547,007	1.20	-	552,974	1.27	-	546,433	1,629	114	
-	-	12,132	-	-	15,571	-	-	15,682	131	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.15	2.78	975,440	1.25	2.33	970,924	1.18	2.68	974,327	6,238	2,215	
0.60	0.93	385,128	0.76	0.96	371,055	0.57	0.87	381,152	1,250	1	
1.34	-	547,167	1.29	-	554,045	1.39	-	547,003	1,108	343	
-	-	11,995	-	-	15,346	-	-	15,352	58	-	
0.06	-	353	0.07	-	337	0.04	-	373	196	-	
1.02	0.93	944,643	1.06	0.96	940,783	1.04	0.87	943,880	2,612	344	
									1,871		
									26,821		
15.49	2.23	16,948	15.98	2.31	16,544	15.32	2.60	15,996	-	4,423	

הערות כלליות:

1. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של תזרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי שמנכה אותם לשווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי.
לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15 א](#).
2. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרמי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
3. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
4. השפעת עסקאות גידור כלולה בסך כל הנכסים או סך ההתחייבויות, לפי העניין.
5. בחישוב מח"מ הנכסים וההתחייבויות במגזר הצמוד למדד נלקח בחשבון אומדן לגבי פרעונות מוקדמים ומשיכות בנקודות היציאה בתוכניות החיסכון, בהתאם למודל האומד את הפרעונות המוקדמים הצפויים על סמך התנהגות החוסכים. מח"מ סך הנכסים על פי התזרים המקורי של תוכניות החיסכון גבוה יותר ומגיע ל-3.64 שנים, מח"מ סך ההתחייבויות מגיע ל-2.87 שנים, ופער שיעור התשואה הפנימי (להלן - שת"פ), מסתכם ב-1.34%. השינוי בשווי הוגן בסך הנכסים הינו גידול של 1,545 מיליון ש"ח ובסך ההתחייבויות גידול של 1 מיליון ש"ח.
6. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיים, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

להלן משך החיים הממוצע של הנכסים והתחייבויות ליום:

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 במרס 2017			
מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	
משך חיים ממוצע (מח"מ) בשנים:						
1.01	3.68	0.99	1.01	3.66	1.06	מח"מ הנכסים ^(א)
0.87	2.88	0.97	0.89	2.87	0.98	מח"מ התחייבויות ^(א)
0.14	0.80	0.02	0.12	0.79	0.08	פער המח"מ בשנים
1.40	1.62	2.30	1.36	1.95	1.99	הפרש שת"פ (%)

(א) כולל עסקאות עתידיות ואופציות, ובהסתמכות על נתוני השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים.

בחישוב מח"מ ההתחייבויות במגזר הצמוד למדד ובמגזר השקלי הלא צמוד נלקח בחשבון אומדן לגבי פרעונות מוקדמים ומשיכות בנקודות היציאה בתוכניות החיסכון, בהתאם למודל האומד את הפרעונות המוקדמים הצפויים על סמך התנהגות החוסכים. מח"מ סך ההתחייבויות על פי התזרים המקורי של תוכניות החיסכון גבוה יותר ומגיע ל-2.87 שנים, ופער שיעור התשואה הפנימי (להלן - שת"פ), מסתכם ב-1.34%.

בנתונים המוצגים לעיל מובאים בחשבון פרעונות מוקדמים במשכנתאות. מח"מ הנכסים לסוף התקופה המדווחת על פי התזרים המקורי שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים גבוה יותר ומגיע ל-3.64 שנים, ופער השת"פ מסתכם בכ-1.34%.

בחשיפה לשינויים בשיעורי הריבית מוצגות יתרות העו"ש לפי הוראות בנק ישראל בפקדונות עם דרישה עד חודש. לעומת זאת, לצורך החשיפה לריבית, נפרס שיעור מסוים מיתרות העו"ש בשקלים ובמט"ח לתקופות פרעון של עד עשר שנים. זאת בהתאם למודל התנהגות שהנחות הבסיס שלו מתעדכנות באופן שוטף. בהתחשב בהנחות אלה, מח"מ ההתחייבויות הינו גבוה יותר ומגיע בשקלים לא צמודים ל-0.98 שנים ובמט"ח ל-0.89 שנים, וההפרש בשת"פ מגיע ל-1.96% ול-0.86% בהתאמה.

ב. סיכון בסיס/שער חליפין

על פי כללי החשבונאות, ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שהשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי הלא צמוד, מוגדרת כחשיפת בסיס. החשיפה לסיכונים הבסיס נמדדת כאחוז מההון החשוף של הקבוצה. ההון החשוף ברמת הבנק, כולל את ההון העצמי ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות מוחזקות, למעט השקעות בחברות בנות בחו"ל, אשר ממומנות ממקורות במטבע חוץ ולכן אינן מנוכות מההון. ברמת הקבוצה, ההון החשוף כולל את ההון העצמי ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות כלולות.

מגבלות חשיפת הבסיס שמאושרות על ידי הדירקטוריון, נקבעות על פי שיקולי תשואה צפויה וסיכון, ומחולקות בין חדרי המסחר, ALM והחברות הבנות.

להלן החשיפה הכלכלית בפועל ברמת הקבוצה. הנתונים מוצגים במונחים של אחוז מההון החשוף:

המצב בפועל		
31 בדצמבר	31 במרס	2017
2016	2016	2016
באחוזים		
(19.0)	(6.3)	(15.3)
17.7	7.1	14.4
1.3	(0.8)	0.9

* החשיפה אינה מביאה בחשבון את השפעת רצפות מדד על ההון המושקע במגזר.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2017 שיעור ההון המושקע בממוצע על פני השנה במגזר הצמוד למדד היה כ-17.5% שיעור זה נע במהלך השנה בין עודף של 13.5% ל-21.8% מההון החשוף. למגזר המט"ח נותב הון בשיעור נמוך יחסית ולכן ההשפעה של שינוי בשערי חליפין על הרווח אינה מהותית.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2017, עמדה הקבוצה בכל מגבלות החשיפה בבסיס שאושרו על ידי הדירקטוריון.

סיכון הנזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי. מדיניות ניהול סיכון הנזילות מהווה חלק אינטגרלי מהניהול העסקי האסטרטגי של קבוצת לאומי והיא הותאמה לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 342 לניהול סיכון הנזילות ודרישות הוראה 221 "יחס כיסוי נזילות", המאמצת את המלצות ועדת באזל 3, לחישוב יחס מזערי לנזילות (Liquidity Coverage Ratio) LCR. תוך ביצוע התאמות למשק הישראלי.

לאומי המשיך לשמור על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת תיק הנוסטרו בנכסים איכותיים ומפוזרים בשקלים ובמט"ח אשר תאפשר לו לעמוד בכל צרכי הנזילות במגוון תרחישי קיצון, ובאמצעות מדיניות גיוס של מקורות יציבים ומגוונים ולטווחי זמן שונים בדגש על גיוס פיקדונות מקמעונאים וכן גיוס של אג"ח לתקופות ארוכות.

יחס כיסוי הנזילות של התאגיד הבנקאי חושב על בסיס ממוצע תצפיות יומיות.

למידע נוסף בנוגע לסיכון הנזילות ראה [דוח על הסיכונים](#) באתר האינטרנט של הבנק [וביאור 99](#).

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017
2016	2016	2016
באחוזים		
א. בנתוני המאוחד		
132	125	131
80	80	100
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי		
130	124	131
80	80	100

מצב ההצמדה

להלן תמצית מצב מאזני ההצמדה, כפי שעולה מביאור 14 לדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 במרס 2017		
מטבע חוץ ^(ב)	צמוד מדד	לא צמוד	מטבע חוץ ^(ב)	צמוד מדד	לא צמוד
במליוני ש"ח					
119,752	48,573	293,216	114,017	47,508	295,103
121,733	49,057	265,263	116,609	48,117	266,091
^(א) (1,981)	(484)	27,953	^(א) (2,592)	(609)	29,012

(א) כולל עסקות עתידיות ואופציות.

(ב) כולל צמוד מטבע חוץ.

(ג) עודף ההתחייבויות במט"ח נובע בעיקר מעסקת חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בשלוחות הבנק בחו"ל, השקעה במניות וקרנות המסווגות כפריט לא כספי וכן בגין חיסוי הכנסות עתידיות במטבע חוץ.

לצורך הניהול והדיווח השוטף מבוצעים שינויים מסוימים המביאים בחשבון את הגישה הכלכלית של הבנק לסיכונים בסיס, בשונה מהגישה החשבונאית. החשיפה בבסיס המחושבת על פי הגישה הכלכלית מפורטת בפרק "[חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם](#)".

מצב הנזילות וגיוס מקורות בבנק

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק ממשיך להצביע על נזילות גבוהה. זאת, כתוצאה ממדיניות מכוונת לגיוס מקורות יציבים ומגוונים, תוך דגש על גיוס מקורות ממספר רב של לקוחות, מגזרי לקוחות שונים, לטווחי זמן שונים ובמטבעות שונים.

לאומי מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות שלו באמצעות מדדים המיועדים להתריע על שינויים במצב הנזילות, בין היתר באמצעות מודל רגולטורי וכן מודלים פנימיים שפותחו בלאומי בהתאם להוראת בנק ישראל, ובהתאם לסטנדרטים המקובלים בעולם.

היקף יתרות לאומי בבנק ישראל לסוף מרס 2017 עמד על כ-55 מיליארד ש"ח, לעומת כ-60 מיליארד ש"ח בסוף דצמבר 2016. כמו כן, לבנק תיק ניירות ערך בהיקף של כ-72 מיליארד ש"ח המושקע ברובו באגרות חוב ממשלת ישראל ואגרות חוב של ממשלות זרות. זאת בהשוואה ליתרה בסך כ-70 מיליארד ש"ח ב-31 דצמבר 2016.

יתרת הנכסים הנזילים מהווה כ-32.6% מהנכסים הפיננסיים של הבנק, ירידה של כ-1.3% בהשוואה ל-31 בדצמבר 2016.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

קבוצת לאומי פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות ולפיכך חשופה לסיכונים תפעוליים הכוללים בין היתר סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים המידע, סיכונים מעילות והונאות וסיכונים המשכיות עסקית.

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים הקבוצתית מאושרת מידי שנה בדירקטוריון. המדיניות מעגנת את תפיסת ניהול הסיכון התפעולי בלאומי באמצעות עקרונות וקווים מנחים ובכלל זה: ניהול סיכון מותאם לפעילות בקווי העסקים השונים, חידוד אחריות נוטלי הסיכון בקו הראשון, ראייה אינטגרטיבית והנגשת המידע הניהולי, מיקוד בסיכונים בעלי פוטנציאל להשלכה משמעותית ומעורבות בזמן אמת בניהול סיכונים במוצרים ובפרויקטים מהותיים.

במהלך הרבעון הראשון של 2017 לא חלו שינויים מהותיים במבנה הארגוני, במדיניות ובממשל התאגידי של ניהול הסיכון התפעולי.

התקפת סייבר עולמית במהלך חודש מאי 2017, אשר ניצלה פרצת אבטחה בתוכנת "חלונות" לא השפיעה על הבנק ולא נגרם לו כל נזק.

סיכונים אחרים

סיכוני רגולציה וציות

א. ציות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

לצורך ניהול אפקטיבי של הנושא, הוקם בלאומי מערך ציות ואכיפה שבראשו עומד קצין הציות הראשי. קצין ציות ראשי (Chief Compliance Officer) אחראי למילוי החובות לפי הוראות החקיקה בנושאי איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. קצין הציות הראשי משמש גם כממונה על האכיפה בתחום דיני ניירות ערך וגם כ- Responsible Officer בתחום ה-FATCA, כפי שיפורט להלן.

פעילות מערך הציות מבוצעת באמצעות צוות מקצועי בעל ידע והבנה מעמיקה בתחומי הציות ומבוססת על תהליכי עבודה, בקרה ומערכות ממוכנות.

המערך נמצא בקשר שוטף עם חברות הבנות בארץ ובחו"ל לצורך מעקב ליישום נושאי הציות בכללותם ויישום מדיניות הציות הקבוצתית.

בהתאם למגמות המתפתחות בעולם, מטפל הבנק במגוון נושאים בתחום ציות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור ובהיבטי מיסוי ודיווח לרשויות המס הרלוונטיות ללקוח.

ב. אכיפה

בינואר 2011 התקבל בכנסת חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011. במסגרת חקיקה זו ניתן יהיה להטיל סנקציות שונות על תאגיד, וכן על עובדי התאגיד, לרבות נושאי המשרה. בהמשך לחוק פרסמה הרשות לניירות ערך מסמך קריטריונים להכרה בתכנית אכיפה פנימית בתחום.

קצין הציות הראשי של הקבוצה משמש גם כממונה על האכיפה. הדירקטוריון אישר את תכנית האכיפה הפנימית, לאחר שתוקפה על ידי מומחה חיצוני ולאחר שנהלי האכיפה המרכזיים נסקרו על ידי.

ג. FATCA – Foreign Account Tax Compliance Act

במרס 2010 תוקן משטר דיווח שמטרתו לחייב מוסדות פיננסיים זרים (FFI) להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים על ידי לקוחות אמריקאיים.

הבנק פועל במספר נדבכים על מנת לוודא ציות של קבוצת לאומי ויחידים בה, להוראות החקיקה בהם: מינוי קצין הציות כממונה לנושא, אימוץ מדיניות ונהלי עבודה מתאימים, פיתוח כלים ממוכנים תומכים בתהליכי העבודה, גיבוש מנגנוני הדרכה והטמעה, בדיקה, בקרה ותפעול הנדרשים למילוי ההנחיות והנחיית החברות הבנות בקבוצה להיערכות מתאימה.

ד. OECD – Standards for Automatic Exchange of Financial Account Information

בשנת 2013 ארגון ה-OECD פרסם תקן אחיד ליישום חילופי מידע אוטומטיים לגבי חשבונות פיננסיים בין מדינות (להלן: "התקן"). התקן נבנה ברוח ה-FATCA האמריקאי ונועד להגביר את השקיפות והפיקוח על דיווחי המס של תושבי המדינות המחזיקים חשבונות פיננסיים מחוץ למדינת התושבות שלהם. ביולי 2016 פורסם החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227) בנושא יישום ה-FATCA ויישום התקן. תקנות ליישום התקן טרם פורסמו.

לאומי נערך לעמידה בדרישות התקן. שלוחות בנק לאומי באנגליה וברומניה החלו ביישום התקן ביום 1 בינואר 2016 בהתאם להוראות הרגולציה המקומית החלות עליהן. בנק לאומי יחל ליישם את התקן ב-1 ליולי 2017 על פי הוראות הרגולציה בארץ.

סיכונים משפטיים

פרק זה נכתב בפירוט רב [\(בדוח הכספי לשנת 2016 \(עמודים 91-92\)\)](#) על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוח השנתי.

קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הבנק והחברות המאוחדות ללקוחותיהם. מורכבות שירותים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. לא ניתן לצפות מראש את כל סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם שירותי הבנק והחברות המאוחדות, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטורים והנחיות של המפקח על הבנקים. ההתקשרויות עם הלקוחות הינו, בחלקן, התקשרויות הנמשכות לאורך שנים רבות, במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. הבנק והחברות המאוחדות פועלים באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומשפטית מוגברת.

בנוסף קיימת חשיפה כללית הנובעת מכך שכנגד הבנק והחברות המאוחדות מוגשות מעת לעת תלונות למפקח על הבנקים, שעלולות בנסיבות מסוימות להביא לנקיטת הליכים משפטיים נגד הבנק. לעת הזו, לא ניתן להעריך האם קיימת חשיפה בגין תלונות אלו ולא ניתן להעריך אם תינתן הכרעה רוחבית של הפיקוח בעניין תלונות כנ"ל ו/או אם תוגשנה תביעות ייצוגיות או אחרות כתוצאה מהליכים שכאלו, וכן לא ניתן להעריך את החשיפה הפוטנציאלית לתלונות כנ"ל. לפיכך, לא נכללה הפרשה בגין החשיפה האמורה.

מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים

כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי ורבעוני של תאגיד בנקאי כמפורט **בביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016**.

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות.

התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר, תוך הפעלת שיקול דעת ואשר הנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

הנושאים החשבונאיים הקריטיים העיקריים שצוינו בדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2016 הם כדלהלן: הפרשה להפסדי אשראי וסוג חובות בעייתיים, מכשירים נגזרים, ניירות ערך, התחייבויות לזכויות עובדים, התחייבויות בגין תביעות משפטיות, בניינים וציוד, נכסים בלתי מוחשיים ומיסים על ההכנסה.

התחייבויות לזכויות עובדים

הסכומים של התחייבויות לפנסיה מחושבים על פי מודלים אקטואריים. שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבות האקטוארית לזכויות עובדים, של הבנק לפנסיה נעשה על בסיס תשואות השוק בהתאם לחלופה שהבנק בחר מתוך החלופות שנקבעו על ידי בנק ישראל, לפיהם העקום מורכב מתשואות אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח קבוע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA התואם למח"מ ההתחייבויות לזכויות עובדים.

כמו כן החישובים האקטואריים לוקחים בחשבון את תחזית עליית השכר הריאלית על סמך ניסיון העבר שמשנתה בהתאם לגיל העובד.

המודלים האקטואריים כוללים הנחות לגבי: תוחלת חיים, שיעורי נכות, שיעורי עזיבה, שיעורי עזיבה עם תנאים מועדפים, שיעור ניצול זכויות הפנסיה ושיעור משיכת כספי פיצויים ותגמולים וכד'. על אף שהפרמטרים נקבעו בזירות ובמקצועיות ראויה, שינוי בכל אחד מהפרמטרים האקטואריים או בכמה מהם ו/או בשיעור ההיוון ו/או בשיעור עליית השכר יביא לשינוי בגובה ההתחייבויות של הבנק.

הערכת האקטואר של זכויות העובדים נמצאת באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך וכתובתו: www.magna.isa.gov.il.

ליום 31 במרס 2017 יתרת רווח כולל אחר מצטבר בגין הטבות לעובדים הסתכמה ביתרה שלילית בסך 1,837 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס, גידול של 332 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2016.

יתרת ההתחייבות להטבות לעובדים ליום 31 במרס 2017 לפי שיעור היוון על בסיס אגרות חוב קונצרניות בישראל ("שוק עמוק לגישת הרשות לניירות ערך") נמוכה בכ-335 מיליון ש"ח מיתרת ההתחייבות בפועל.

חישוב דרישות ההון בהתאם להוראות באזל 3 יעשה בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, שקובעות שיתרת רווח או הפסד כולל אחר מצטבר הנובעת מהתאמות בגין הטבות לעובדים, והסכום שנזקף ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013 בגין השפעת האימוץ לראשונה, לא יובאו בחשבון באופן מיידי אלא יהיו כפופים להוראות מעבר, כך שהשפעתם תיפרס כדלקמן: 40% מיום 1 בינואר 2015 ועוד 20% ב-1 בינואר של כל שנה עד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה פנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה בקבוצת לאומי.

במהלך שנת 2017 יצע הבנק תיקוף ועדכון של תהליכי בקרה מהותיים ובדיקות אפקטיביות של כל מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל הראשי, ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל הראשי של הבנק, ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

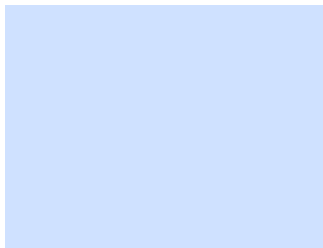
בעקבות כניסתה לשימוש של מערכת נח"ל המנהלת את החובות הפגומים של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2016, חלו שינויים במיכון תהליכי סיווג החובות הבעייתיים וחישוב ההוצאה להפסדי אשראי, ולפיכך חל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי. במהלך הכנת הדוחות הכספיים לרבעון זה יושמו בקרות מפתח מפצות הקשורות לשלמות הנתונים ולסבירות התוצאות. במקרים שנתגלו בהם ליקויים הבנק פועל לתיקונם בהקדם האפשרי.

שינויים בבקרה הפנימית

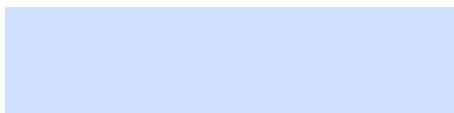
פרט לאמור לעיל, במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2017 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

דירקטוריון

בתקופת ינואר-מרס 2017 התקיימו 6 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-18 ישיבות של ועדות הדירקטוריון. בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 25 במאי 2017, הוחלט לאשר ולפרסם את תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים - הבלתי מבוקרים של הקבוצה ליום 31 במרס 2017 ולתקופה שנסתיימה באותו תאריך. דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק ושל חברות הקבוצה, בארץ ובחו"ל, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הקבוצה.

דוד ברודט
יו"ר הדירקטוריון

רקפת רוסק-עמינח
מנהל כללי ראשי

25 במאי 2017

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני רקפת רוסק-עמינח מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2017 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 במאי 2017

רקפת רוסק-עמינח
מנהל כללי ראשי

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני עומר זיו מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2017 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 במאי 2017

עומר זיו

סגן מנהל כללי בכיר
ראש החטיבה הפיננסית

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני שלמה גולדפרב מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2017 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים כפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 במאי 2017

שלמה גולדפרב
 סגן מנהל כללי בכיר
 חשבונאי ראשי
 ראש חטיבת החשבונאות

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים המשותפים לבעלי המניות של בנק לאומי לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן – "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2017 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופת ביניים זו ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופת ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופת ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופת ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב, לאמור בביאור 10 ב. סעיף 2 בדבר תביעות שהוגשו נגד הבנק לרבות בקשות לאישורן כתביעות ייצוגיות.

הבנק אינו יכול להעריך מה תהיינה ההשלכות של העניינים הנ"ל על הבנק, אם בכלל, על מצבו הכספי ועל תוצאות פעולותיו ואם תהיינה מהותיות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

רואי החשבון המבקרים המשותפים

25 במאי 2017

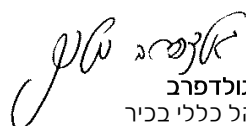
בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017	2016	2016	ביאור
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח	מבוקר	בלתי מבוקר	
9,552	1,925	2,319	2	הכנסות ריבית	
2,026	270	446	2	הוצאות ריבית	
7,526	1,655	1,873	2	הכנסות ריבית, נטו	
(125)	(123)	101	6, 13	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
7,651	1,778	1,772		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	
				הכנסות שאינן מריבית	
1,282	24	255	3	הכנסות מימון שאינן מריבית	
3,967	988	1,018		עמלות	
159	20	14		הכנסות אחרות	
5,408	1,032	1,287		סך כל ההכנסות שאינן מריבית	
				הוצאות תפעוליות ואחרות	
5,422	1,242 ^(א)	1,291		משכורות והוצאות נלוות	
1,697	394 ^(א)	435		אחזקה ופחת בניינים וציוד	
1,461	354 ^(א)	324		הוצאות אחרות	
8,580	1,990	2,050		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	
4,479	820	1,009		רווח לפני מסים	
1,717	371	388		הפרשה למסים על הרווח	
2,762	449	621		רווח לאחר מסים	
66	19	10		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מס	
				רווח נקי	
2,828	468	631		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(37)	(9)	(9)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
2,791	459	622		המיוחס לבעלי מניות הבנק	
				רווח בסיסי ומדולל למניה (בשקלים חדשים)	
1.85	0.31	0.41		רווח נקי בסיסי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
1.84	0.31	0.41		רווח נקי מדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	

(א) סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

רקפת רוסק-עמינח
מנהל כללי ראשי

שלמה גולדפרג
סגן מנהל כללי בכיר
חשבונאי ראשי
ראש חטיבת החשבונאות

דוד ברודט
יושב ראש הדירקטוריון

עומר זיו
סגן מנהל כללי בכיר
ראש החטיבה הפיננסית

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 25 במאי 2017

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017	
2016	2016		בלתי מבוקר
מבוקר			במיליוני ש"ח
2,828	468	631	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
37	9	9	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,791	459	622	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
(281)	156	20	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(11)	(12)	12	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ^(א) , לאחר השפעת מס וגידורים ^(ב)
(928)	(872)	502	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ^(ג)
(20)	(9)	(8)	חלקו של הבנק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות
(1,240)	(737)	526	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
376	188	(240)	השפעת המס המתייחס
(864)	(549)	286	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
-	-	-	בניכוי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(864)	(549)	286	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק לאחר מיסים
1,964	(81)	917	רווח (הפסד) כולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
37	9	9	בניכוי רווח כולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,927	(90)	908	רווח (הפסד) כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטוארים לסוף תקופה של תוכניות להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם [ביאור 4](#) בדבר רווח כולל אחר מצטבר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרס 2017

31 בדצמבר		31 במרס		
2016	2016	2017		
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		ביאור
נכסים				
74,757	55,648	68,275		מזומנים ופיקדונות בבנקים
77,201	78,727	77,959	5	ניירות ערך ^(א,ב)
1,284	1,621	903		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
265,450	^(ד) 267,672	268,172	6, 13	אשראי לציבור
(3,537)	^(ד) (3,539)	(3,465)	6, 13	הפרשה להפסדי אשראי
261,913	264,133	264,707		אשראי לציבור, נטו
642	412	620		אשראי לממשלות
901	899	878		השקעות בחברות כלולות
3,147	3,060	3,016		בניינים וציוד
17	17	17		נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
10,654	13,150	11,032	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8,087	7,890	7,891		נכסים אחרים ^(א)
438,603	425,557	435,298		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
346,854	330,354	341,663	7	פיקדונות הציבור
3,394	4,441	4,493		פיקדונות מבנקים
900	808	770		פיקדונות מממשלות
539	845	481		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
22,640	24,810	22,689		אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
10,677	13,996	11,272	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
21,885	20,650	21,309		התחייבויות אחרות ^(א,ג)
406,889	395,904	402,677		סך כל התחייבויות
367	340	366		זכויות שאינן מקנות שליטה
31,347	29,313	32,255	9	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
31,714	29,653	32,621		סך כל ההון
438,603	425,557	435,298		סך כל התחייבויות והון

(א) לפרטים בדבר סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה [ביאור 15.א](#).

(ב) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5](#).

(ג) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, 514 מיליון ש"ח (ביום 31 במרס 2016 - 471 מיליון ש"ח, ביום 31 בדצמבר 2016 - 488 מיליון ש"ח).

(ד) סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2017

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)			
קרנות הון			
עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות^(א)	פרמיה	הון מניות במיליוני ש"ח	
36	1,722	7,109	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
36	1,722	7,109	יתרה ליום 31 במרס 2017

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)			
קרנות הון			
עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות^(א)	פרמיה	הון מניות במיליוני ש"ח	
43	1,129	7,059	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	587	49	הנפקת מניות
-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
43	1,716	7,108	יתרה ליום 31 במרס 2016

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			
קרנות הון			
עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות^(א)	פרמיה	הון מניות במיליוני ש"ח	
43	1,129	7,059	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות, נטו
-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
(7)	593	50	הנפקת מניות
-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
36	1,722	7,109	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
8,867	(2,312)	24,792	31,347	367	31,714
-	-	622	622	9	631
-	286	-	286	-	286
-	-	-	-	(10)	(10)
8,867	(2,026)	25,414	32,255	366	32,621

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
8,231	(1,448)	21,984	28,767	340	29,107
-	-	459	459	9	468
636	-	-	636	-	636
-	(549)	-	(549)	-	(549)
-	-	-	-	(9)	(9)
8,867	(1,997)	22,443	29,313	340	29,653

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
8,231	(1,448)	21,984	28,767	340	29,107
-	-	2,791	2,791	37	2,828
-	-	17	17	-	17
-	(864)	-	(864)	-	(864)
636	-	-	636	-	636
-	-	-	-	(10)	(10)
8,867	(2,312)	24,792	31,347	367	31,714

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017
2016	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
2,828	468	631
התאמות:		
(28)	6	14 ^(א)
663	145	183
(125)	(123)	101
(44)	-	-
(857)	(91)	(43)
116	14	186
(7)	-	-
(66)	1	-
6	1	-
10	-	-
43	(173)	(72)
288	^(ב) 186	504
312	160	7
782	88	162
591	227	587
-	11	-
שינוי נטו בכספים שוטפים:		
(207)	^(ב) 377	(37)
(2,942)	(3,166)	(3,884)
(189)	41	22
480	143	381
595	(1,901)	(381)
3,322	2,163	81
(223)	62	(250)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
(447)	651	1,317
18,358	2,343	(3,950)
156	78	(92)
(399)	(93)	(58)
(314)	2,848	642
369	^(ב) (296)	(505)
23,071	4,170	(4,454)

(א) בניכוי דיבינד שהתקבל.
(ב) סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017	
2016	2016		בלתי מבוקר במיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
(92,212)	(35,022)	(28,021)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
35,438	11,504	14,057	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
45,457	12,120	12,691	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	57	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
2,723	-	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
73	-	-	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
(634)	(267)	(215)	רכישת בניינים וציוד
99	4	3	תמורה ממימוש בניינים וציוד
2	2	2	תמורה ממימוש נכסים שהועברו לבעלות הקבוצה
173	-	289	קופה מרכזית לתשלום פיצויים
(8,881)	(11,659)	(1,137)	מזומנים נטו לפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
4,442	^(א) 4,442	-	הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(3,892)	^(א) (1,028)	(113)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(10)	(9)	(10)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
540	3,405	(123)	מזומנים נטו מפעילות מימון (לפעילות מימון)
14,730	(4,084)	(5,714)	גידול (קטוון) במזומנים ושווי מזומנים
58,130	^(א) 58,130	72,269	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
(591)	(227)	(587)	השפעת הפרשי השער על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
72,269	53,819	65,968	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017	
2016	2016		בלתי מבוקר במיליוני ש"ח
9,864	2,564	2,658	ריבית שהתקבלה
(3,041)	(531)	(366)	ריבית ששולמה
48	27	32	דיבידנדים שהתקבלו
(1,629)	(401)	(352)	מיסים על הכנסה ששולמו

(א) סווג מחדש.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2017

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017

ביום 1 בינואר 2017 סווגה יתרה של כ-957 מיליון ש"ח מתיק ניירות ערך זמינים למכירה לתיק אגרות חוב המוחזקות לפדיון.

ראה [ביאור 3.א.1](#).

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

במשך השנה נרכש רכוש קבוע כנגד התחייבויות לספקים בסך 119 מיליון ש"ח.

במשך השנה הונפקו מניות כנגד המרת זכויות שנצברו לטובת העובדים בסך 636 מיליון ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עמוד	פירוט הביאורים	
83	עיקרי המדיניות החשבונאית	1
88	הכנסות והוצאות ריבית	2
89	הכנסות מימון שאינן מריבית	3
90	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	4
92	ניירות ערך	5
105	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	6
109	פיקדונות הציבור	7
110	זכויות עובדים	8
117	הון, הלימות הון, מינוף ונזילות	9
125	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	10
128	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון	11
137	מגזרי פעילות פיקוחיים	12
147	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	13
165	נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	14
168	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	15
185	אירועים לאחר תקופת הדיווח	16

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 31 במרס 2017 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי. ברוב הנושאים הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. ביתר הנושאים שהינם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, פרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) וכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות המפקח על הבנקים הנחיות יישום ספציפיות שמבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

הכללים החשבונאיים שישמשו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2016, פרט לאמור בסעיף ב' להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016 ולביאורים הנלווים אליהם. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 25 במאי 2017.

2. שימוש באומדנים

בעת הכנת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרש מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות והפעלת שיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

שינוי באומדנים

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

3. סיווג מחדש

החל מיום 1 בינואר 2017, הותר לבנק לחדש סיווג אגרות החוב בתיק המוחזק לפדיון. כתוצאה מכך הבנק סיווג מהתיק הזמין למכירה לתיק לפדיון אגרות חוב של חברה בת בחו"ל בסך של כ-957 מיליון ש"ח. בהתאם להוראות בנק ישראל, בהעברת אג"ח מהתיק הזמין למכירה אל תיק המוחזק לפדיון, רווח או הפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן ליום העברה ממשיך להיות מוצג בהון העצמי, אך מיום זה ואילך יופחת לרווח והפסד על פני משך החיים הנותרים של האג"ח. סכום ההפסד בקרן ההון ליום המעבר הינו כ-35 מיליון ש"ח.

ב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2017 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים: סוגיות במטבע חוץ, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 במרס 2016 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב". בהתאם לחוזר לאור החשיבות של הטיפול החשבונאי בנושאים כגון: סוגיות במטבע חוץ, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, אירועים לאחר תאריך המאזן, הוחלט להתאים את הטיפול החשבונאי של תאגידים בנקאיים בנושאים אלה לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנכללים בנושאי הקודיפיקציה הבאים וכפופים להנחיות שנקבעו בהוראות הפיקוח על הבנקים:

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נושא 830 בדבר "סוגיות במטבע חוץ" - החל ממועד תחילת חוזר זה יוחלפו תקן חשבונאות בינלאומי 21 בדבר "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ" ותקן חשבונאות בינלאומי 29 בדבר "דיווח כספי בכלכלות היפר אינפלציוניות" בהוראות נושא 830. למען הסר ספק, הובהר כי אין שינוי בנוגע למועד שבו הופסקה ההתאמה של דוחות כספיים לאינפלציה. להלן עיקרי ההוראה כפי שאומצה בהוראות הדיווח לציבור:

קביעת מטבע הפעילות - מטבע הפעילות של ישות הוא המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הישות. בדרך כלל, הסביבה העיקרית בה הישות מפיקה ומוציאה מזומנים. התקינה האמריקאית מספקת "מסגרת" ו"שיקולים" שונים שיש להביאם בחשבון אך ללא קריטריונים חד משמעיים. יש להתחשב ביכולת של הישות להיות עצמאית. בקביעת מטבע הפעילות יש להפעיל שיקול דעת.

בנוגע לפעילות חוץ נציין שקרן ההון מהפרשי תרגום תחושב בהתאם לשיטת האיחוד בשלבים בלבד.

נושא 250 בדבר "שינויים במדיניות חשבונאית ותיקון טעויות" - החל ממועד תחילת חוזר זה יוחלף תקן חשבונאות בינלאומי 8 בדבר "מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות" בהוראות נושא 250.

תת נושא 10-855 בדבר "אירועים לאחר תאריך המאזן" - החל ממועד תחילת חוזר זה יוחלף תקן חשבונאות בינלאומי 10 בדבר "אירועים לאחר תקופת הדיווח" בהוראות תת נושא 10-855.

הנחיות החוזר יושמו החל מיום 1 בינואר 2017 ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה. יודגש כי ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר מטבע חוץ בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, לא יכללו הפרשי שער בגין אגרות חוב זמניות למכירה במסגרת ההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב אלו בקרן ההון, אלא יכללו במסגרת הרווח והפסד. ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

2. יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידי בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה". בהתאם לחוזר, תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על ההכנסה" ובנושא 740-830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ מיסים על ההכנסה".

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידי בנקאיים לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב". החוזר כולל הבהרות מסוימות בנושא דיווח על מיסים על הכנסה לפי הכללים בארה"ב.

עיקרי התיקונים:

- הוראות המעבר עודכנו כך שהפרשים זמניים בגין תקופות קודמות ימשיכו להיות מטופלים לפי ההוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2016.
- הובהר כי קנסות לרשויות המס והכנסות והוצאות ריבית בגין מיסים על הכנסה יסווגו בסעיף "מיסים על הכנסה".
- הובהר כי חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".
- דרישות הגילוי בהוראות הדיווח לציבור, ומתכונת הגילוי בדבר "הפרשה למיסים על הרווח", הותאמו לדרישות בהוראות החדשות.
- הוסרה הדרישה להצגת ביאור מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצורכי מס.
- השקעות בחברות בנות מקומיות - יש להכיר בהתחייבויות מיסים נדחים אלא אם חוקי המס מתירים השבה של ההשקעה בפטור ממס ללא עלות משמעותית והחברה האם מצפה לבצע את ההשבה בדרך זו בסופו של דבר (יכולת וכוונה).
- השקעה בחברות בנות זרות - יש להכיר בהתחייבות מיסים נדחים למעט אם המשקיע יכול לשלוט במועד ההיפוך והרווחים הלא מחולקים יושקעו מחדש ללא הגבלת זמן או שהם יכולים להיות מחולקים בפטור ממס.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- עמדות מס לא וודאיות - יש להכיר בהטבת מס כאשר צפוי (יותר סביר מאשר לא) שהיא תנוצל. סכום הטבת המס שיוכר הוא הגבוה ביותר אותו צופים (מעל 50%) לקבל.
  - מסים נדחים בגין הסדרי תשלומים מבוססי מניות - הפרשים זמניים הנוצרים בהסדרי תשלום מבוסס מניות מבוססים על סכום עלות הפיזי שמוכר ברווח והפסד ללא התאמות נוספות עד שההטבה ממומשת.
  - אין להכיר בהתחייבויות או נכסי מסים נדחים בגין הפרשים זמניים הקשורים לנכסים לא כספיים והתחייבויות לא כספיות כאשר בסיס המס שלהם נקבע במטבע שונה ממטבע הפעילות של הישות, כאשר הפרשים נוצרים בגין שינויים בשערי חליפין או בגין הצמדה לצורך מס.
  - שינויים בשיעור המס - שינויים עוקבים במיסים נדחים הנוצרים בעקבות שינויים בשיעורי המס בדרך כלל יזקפו לרווח והפסד בתקופה השוטפת גם אם המיסים הנדחים הוכרו לראשונה בהון.
  - נכס מיסים נדחים יוכר רק אם נראה שההפרש הזמני יתהפך בעתיד הנראה לעין. עם ההכרה בנכס יש לקבוע האם קיים רווח עתידי חייב במס אשר כנגדו ניתן יהיה לנכות את ההפרש על מנת לקבוע האם יש צורך ברישום Valuation Allowance. שינויים עוקבים ב-Valuation Allowance יוכרו ברווח והפסד בתקופה השוטפת גם אם ההפרשה הוכרה לראשונה בהון.
- הבנק מיישם הוראות אלה החל מיום 1 בינואר 2017 ואילך.
ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. עדכון תקינה חדש בנושא תשלום מבוסס מניות

ביום 30 במרס 2016 פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב את עדכון תקינה מספר 09-2016 לקודיפיקציה אשר מהווה תיקון להוראות ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות".
בהתאם לתיקון:

- יש להכיר בכל השפעות המס הקשורות לעסקאות תשלום מבוסס מניות בעת סילוק או פגיעה דרך רווח והפסד. עד להכנסת התיקון, הטבות מס עודפות אשר עלו על ההוצאה שהוכרה בדוח רווח והפסד (המכונות "windfalls") היו מוכרות בהון, וגירעונות בהטבת מס אשר היו נמוכים מההוצאה שהוכרה ברווח והפסד (המכונות "shortfalls") היו מוכרים בהון עד לאיפוס יתרונות קודמות מהטבות מס עודפות. בהעדר עודפים כאמור, גירעונות הוכרו ברווח והפסד. התיקון צפוי להגדיל את התנודתיות בהוצאות המסים על ההכנסה. נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מכאן ולהבא.
- הטבות מס עודפות יוכרו במועד התהוותן ולא ידחו עד למועד בו הן מקטינות את ההכנסה החייבת כפי שהיה עד כה. שינוי זה ייושם למפרע תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים.
- כל תזרימי המזומנים הקשורים למיסים בגין תשלום מבוסס מניות יסווגו במסגרת הפעילות השוטפת בדוח תזרימי המזומנים. ניתן ליישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע או בדרך של יישום מכאן ולהבא.
- לעניין השפעת חילוסים על ההכרה בהוצאות בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, ניתן לערוך אומדן של חילוסים בהתאם לנדרש כיום או לחילופין להכיר בהשפעת החילוסים במועד התרחשותם. ככל שישות בוחרת לשנות את מדיניותה החשבונאית בנושא, השינוי ייושם למפרע תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים.

ליישום עדכון התקינה לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

4. עדכון תקינה חדש בנושא שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות

בחודש מרס 2016, פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב את עדכון תקינה מספר 07-2016 לנושא 323 בקודיפיקציה בדבר שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות.
בהתאם לתיקון נדרש להוסיף את עלות הרכישה של ההשקעה הנוספת לבסיס הנוכחי של ההשקעה הקודמת, וליישם את שיטת השווי המאזני במועד בו הרוכש משיג השפעה מהותית על השקעתו. כלומר אין לבצע התאמה למפרע של מספרי השוואה.
רווחים או הפסדים שהוכרו בעבר ברווח כולל אחר בגין השקעות זמינות למכירה, יסווגו מחדש אל הרווח והפסד במועד המעבר ליישום שיטת השווי המאזני.
ליישום עדכון התקינה לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

5. עדכון תקינה בנושא השפעת החלפות חוזה נגזר על יחסי גידור חשבונאי קיימים

בחודש מרס 2016, פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב את עדכון תקינה מספר 07-2016 לנושא 815 בקודיפיקציה בדבר מכשירים נגזרים וגידור, הקובע כי שינוי הצד הנגדי של נגזר שיועד כמכשיר מגדר בהתאם להוראות נושא 815 אינו פוגע ביעוד כשלעצמו ובלכד שכל הקריטריונים לחשבונאות גידור האחרים ממשיכים להתקיים. ליישום עדכון התקינה לא היתה השפעה על הדוחות הכספיים.

ג. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון כלכלי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום 09-2014 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. התקן כולל מודל בן חמישה שלבים על מנת לקבוע את עיתוי ההכרה בהכנסה ואת סכומה:

- זיהוי החוזה עם הלקוח
- זיהוי מחויבויות ביצוע נפרדות בחוזה
- קביעת מחיר העסקה
- הקצאת מחיר העסקה למחויבויות ביצוע נפרדות
- הכרה בהכנסה עם קיום מחויבויות הביצוע

בחודש מרס 2016, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את עדכון 04-2016 בדבר הכרה בזכויות לקוח בלתי ממומשות עבור מוצרים צבורי-ערך מסוימים ששולמו מראש, המהווה תיקון לנושא 20-405 לקודיפיקציה בדבר התחייבויות - סילוק התחייבויות.

מטרת התיקון היא לקבוע כללים ברורים יותר לגרעת התחייבויות הקשורות לזכויות לקוח בלתי ממומשות ("breakage") במוצרים צבורי ערך בתשלום מראש כגון: Traveler's checks, Gift Cards.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בהוראות בנק ישראל הובהר, כי ככלל הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. לאור זאת, ההוראות החדשות לא ישפיעו על מרבית הכנסות הבנק.

נדרש ליישם את התיקונים בנושא הכנסה מחוזים על לקוחות החל מיום 1 בינואר 2018. היישום לראשונה יעשה למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה.

2. שאלות ותשובות ליישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 20 בפברואר 2017 פורסם עדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". העדכון מתייחס בעיקר לסיווג של חוב, הגדרת חוב פגום ומדידת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשההסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה (highly probable) מתבססת על יכולת התשלום של החייב כלומר החוזק הצפוי של מקור החוזר הראשוני שמוגדר כדלקמן: מקור מזומנים יציב לאורך זמן (sustainable) אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות לכיסוי החוב. נדרש ליישם את הנחיות החוזר מיום 1 ביולי 2017 ואילך. ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הבנק.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2016	2017
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
א. הכנסות ריבית^(א)	
1,739	2,104
מאשראי לציבור	
3	5
מאשראי לממשלה	
10	13
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	
15	29
מפיקדונות בבנקים	
1	-
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	
157	168
מאגרות חוב ^(ב)	
1,925	2,319
סך הכל הכנסות ריבית	
ב. הוצאות ריבית^(א)	
(176)	(278)
על פיקדונות הציבור	
(1)	(1)
על פיקדונות הממשלה	
(2)	(4)
על פיקדונות מבנקים	
(1)	-
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	
(90)	(163)
על אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	
(270)	(446)
סך הכל הוצאות ריבית	
1,655	1,873
סך הכנסות ריבית, נטו	
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית^(א)	
(11)	(42)
הכנסות ריבית	
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב	
130	157
זמינות למכירה	
27	11
למסחר	
-	- ^(ד)
לפדיון	
157	168
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	

(א) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(ב) כולל ריבית בגין איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS) בסך 52 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017 (50 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016).

(ג) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א. ו-ב.

(ד) סכומים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2016	2017
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים^(א)	
(880)	(1,169)
הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ^(ב)	
(880)	(1,169)
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים	
א.2. מהשקעה באגרות חוב	
13	20
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(ג)	
(4)	(15)
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(ג)	
9	5
סך הכל מהשקעה באג"ח	
826	1,559
א.3. הפרשי שער, נטו	
א.4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות	
92	48
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה ^(ג)	
(11)	(10)
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ^(ה)	
2	8
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	
83	46
סך הכל מהשקעה במניות	
38	441
סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר	
18	(186)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ^(ד)	
(32)	-
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו	
(14)	(186)
סך הכל מפעילויות מסחר^(ז)	
24	255
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	

(א) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(ב) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) כולל בעיקר רווח ממכירת קנון וממכירת פורטסימו בסך 14 מיליון ש"ח ובסך 17 מיליון ש"ח. בהתאמה, לפני השפעת המס לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016 - רווח ממכירת דליה בסך 61 מיליון ש"ח).

(ד) מזה חלק הרווחים בסך 20 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017 (85 מיליון ש"ח, לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016) הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

(ה) לרבות הפרשות לירידות ערך הקשורות למניות זמינות למכירה בסך 1 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016.

(ו) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.

(ז) להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה [ביאור 2](#).

(ח) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 ו-2016

רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח (הפסד) כולל אחר (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	חלק התאגיד הבנקאי ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים לפי שווי הוגן	במיליוני ש"ח
(1,448)	(4)	(1,452)	(1,490)	38	(67)	67	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
(549)	-	(549)	(592)	(9)	(44)	96	שינוי נטו במהלך התקופה
(1,997)	(4)	(2,001)	(2,082)	29	(111)	163	יתרה ליום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)
(2,312)	(4)	(2,316)	(2,169)	18	(79)	(86)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
286	-	286	332	(8)	(49)	11	שינוי נטו במהלך התקופה
(2,026)	(4)	(2,030)	(1,837)	10	(128)	(75)	יתרה ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח (הפסד) כולל אחר (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	חלק התאגיד הבנקאי ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים לפי שווי הוגן	במיליוני ש"ח
(1,448)	(4)	(1,452)	(1,490)	38	(67)	67	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
(864)	-	(864)	(679)	(20)	(12)	(153)	שינוי נטו במהלך השנה
(2,312)	(4)	(2,316)	(2,169)	18	(79)	(86)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

א. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2016			2016			2017		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח								
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
376	(194)	570	162	(84) ^(ה)	246	42	(21)	63
הפסדים (רווחים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)								
(529)	322	(851)	(66)	24 ^(ה)	(90)	(31)	12	(43)
(153)	128	(281)	96	(60)	156	11	(9)	20
שינוי נטו במהלך התקופה התאמות מתרגום^(ב):								
(9)	-	(9)	(99)	-	(99)	(159)	-	(159)
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים ^(ג)								
(3)	(1)	(2)	55	(32)	87	110	(61)	171
(12)	(1)	(11)	(44)	(32)	(12)	(49)	(61)	12
חלק התאגיד הבנקאי ברווח כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני								
(20)	-	(20)	(9)	-	(9)	(8)	-	(8)
(20)	-	(20)	(9)	-	(9)	(8)	-	(8)
הטבות לעובדים:								
(880)	361	(1,241)	(627)	299	(926)	277	(141)	418
רווח (הפסד) אקטוארי נטו התקופה רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד								
201	(112)	313	35	(19)	54	55	(29)	84
(679)	249	(928)	(592)	280	(872)	332	(170)	502
(864)	376	(1,240)	(549)	188	(737)	286	(240)	526
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה								
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(864)	376	(1,240)	(549)	188	(737)	286	(240)	526

- (א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק, לרבות התאמות בגין חברות כלולות.
- (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
- (ד) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. פירוט נוסף ראה [בביאור 8](#) - זכויות עובדים.
- (ה) סווג מחדש.

ביאור 5 - ניירות ערך

ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)
1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון: אגרות חוב -				
37	37	-	-	37
של ממשלת ישראל				
352	352	2	(16)	338
של ממשלות זרות				
466	466	1	(13)	454
מגובי משכנתאות (MBS)				
855	855	3	(29)	829
סך הכל איגרות חוב המוחזקות לפדיון				

ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)

הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ^(א)
2. ניירות ערך זמינים למכירה: אגרות חוב -				
36,781	36,863	83	(165)	36,781
של ממשלת ישראל				
10,276	10,322	2	(48)	10,276
של ממשלות זרות				
23	22	1	-	23
של מוסדות פיננסיים בישראל				
8,387	8,360	38	(11)	8,387
של מוסדות פיננסיים זרים				
8,424	8,497	30	(103)	8,424
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)				
292	275	17	-	292
של אחרים בישראל				
2,291	2,291	18	(18)	2,291
של אחרים זרים				
66,474	66,630	189	(345)	66,474
מניות וקרנות נאמנות ^(ב)				
2,393	2,354	70	(31)	2,393
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה ^(א)	68,984	^(א) 259	^(א) (376)	68,867

ראה הערות [בעמוד 95](#)

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
3. ניירות ערך למסחר: אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	5,020	19	(1)	5,038	
של ממשלות זרות	1,630	-	-	1,630	
של מוסדות פיננסיים בישראל	211	-	-	211	
של מוסדות פיננסיים זרים	414	1	(1)	414	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	260	2	(2)	260	
של אחרים בישראל	143	2	-	145	
של אחרים זרים	537	4	(2)	539	
	8,215	28	(6)	8,237	
מניות וקרנות נאמנות	-	-	-	-	
סך כל ניירות הערך למסחר	8,215	28 ^(ב)	(6) ^(ג)	8,237	
סך כל ניירות הערך	78,054	290 ^(ב)	(411) ^(ג)	77,933	
ליום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
1. ניירות ערך זמינים למכירה: אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	36,403	406	(1)	36,808	
של ממשלות זרות	11,726	33	(1)	11,758	
של מוסדות פיננסיים בישראל	33	2	-	35	
של מוסדות פיננסיים זרים	5,469	31	(29)	5,471	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	9,942	59	(44)	9,957	
של אחרים בישראל	533	22	-	555	
של אחרים זרים	1,727	58	(8)	1,777	
	65,833	611	(83)	66,361	
מניות וקרנות נאמנות ^(ב)	2,610	91	(105)	2,596	
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה ^(א)	68,443	702 ^(א)	(188) ^(א)	68,957	

ראה הערות [בעמוד 95](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
2. ניירות ערך למסחר: אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	5,273	19	(2)	5,290	
של ממשלות זרות	2,801	34	(2)	2,833	
של מוסדות פיננסיים בישראל	347	-	-	347	
של מוסדות פיננסיים זרים	145	1	(2)	144	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	697	5	(5)	697	
של אחרים בישראל	118	2	-	120	
של אחרים זרים	324	6	(5)	325	
	9,705	67	(16)	9,756	
מניות וקרנות נאמנות	14	-	-	14	
סך כל ניירות הערך למסחר	9,719	67 ^(ד)	(16) ^(ד)	9,770	
סך כל ניירות הערך^(ה)	78,162	769	(204)	78,727	

ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
1. ניירות ערך זמינים למכירה: אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	35,386	131	(108)	35,409	
של ממשלות זרות	11,998	12	(81)	11,929	
של מוסדות פיננסיים בישראל	22	1	-	23	
של מוסדות פיננסיים זרים	7,452	27	(19)	7,460	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	9,892	21	(164)	9,749	
של אחרים בישראל	280	16	-	296	
של אחרים זרים	1,892	13	(23)	1,882	
	66,922	221	(395)	66,748	
מניות וקרנות נאמנות^(ב)	1,860	97	(15)	1,942	
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה^(ג)	68,782	318 ^(ג)	(410) ^(ג)	68,690	

ראה הערות [בעמוד 95](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
2. ניירות ערך למסחר:					
אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	5,086	12	(7)	5,091	
של ממשלות זרות	2,457	1	-	2,458	
של מוסדות פיננסיים בישראל	159	-	-	159	
של מוסדות פיננסיים זרים	105	-	(1)	104	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	280	2	(2)	280	
של אחרים בישראל	130	2	-	132	
של אחרים זרים	284	4	(2)	286	
	8,501	21	(12)	8,510	
מניות וקרנות נאמנות	1	-	-	1	
סך כל ניירות הערך למסחר	8,502	21 ^(ד)	(12) ^(ד)	8,511	
סך כל ניירות הערך^(ה)	77,284	339	(422)	77,201	

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים לרוב על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 912 מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 1,066 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 981 מיליון ש"ח).
- (ג) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו" במסגרת רווח כולל אחר למעט ניירות ערך שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (ה) כולל אג"ח פגומות צוברות ריבית בסך 16 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2016.
- (ו) סך של 8.2 מיליארד ש"ח מתוך סך הכל ניירות ערך במס"ח הינם (SSA) Supernationals, Sovereign and Agencies (31 במרס 2016 - 6.3 מיליארד, 31 בדצמבר 2016 - 7.5 מיליארד ש"ח).

הערות כלליות:

ניירות ערך שהושאלו בסך 266 מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 400 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 324 מיליון ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

ניירות ערך ששוועדו למלווים הסתכמו בסך 4,445 מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 4,078 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 4,272 מיליון ש"ח).

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות ובקרנות נאמנות ראה [ביאורים 2 ו-3](#).

ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביום 1 בינואר 2017 סווגה יתרה של כ-957 מיליון ש"ח מתיק ניירות ערך זמינים למכירה לתיק אגרות חוב המוחזקות לפדיון. ראה [ביאור 1.א.3](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם הוכר

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	16	-	-	16	260	של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	13	-	-	13	373	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	29	-	-	29	633	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^{(ב)(ז)}					פחות מ-12 חודשים ^{(א)(ז)}					
הפסדים שטרם מומשו					הפסדים שטרם מומשו					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	שווי הוגן	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	165	-	-	165	11,342	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	48	-	-	48	6,894	של ממשלות זרות
1	-	-	1	17	10	-	-	10	3,839	של מוסדות פיננסיים זרים
1	-	-	1	47	102	-	-	102	5,408	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	0	3	-	-	-	-	-	של אחרים בישראל
-	-	-	-	-	18	-	-	18	981	של אחרים זרים
16	-	-	16	266	15	-	-	15	528	מניות וקרנות נאמנות
18	-	-	18	333	358	-	-	358	28,992	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

- (א) השקעות שהיו בפוזיצית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיצית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.
 (ז) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב,ז)					פחות מ-12 חודשים ^(א,ז)					
הפסדים שטרם מומשו					הפסדים שטרם מומשו					
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי	
הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	1	-	-	1	9,172	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	1	-	-	1	3,085	של ממשלות זרות
7	-	4	3	30	22	-	-	22	3,211	של מוסדות פיננסיים זרים
8	-	-	8	541	36	-	-	36	4,642	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	^(ו) -	88	של אחרים בישראל
-	-	-	^(ו) -	38	8	-	-	8	59	של אחרים זרים
25	-	19	6	216	80	-	-	80	249	מניות וקרנות נאמנות
40	-	23	17	825	148	-	-	148	20,506	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(א,ז)					פחות מ-12 חודשים ^(א,ז)					
הפסדים שטרם מומשו					הפסדים שטרם מומשו					
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי	
הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	108	-	-	108	24,825	של ממשלת ישראל
-	-	-	^(ו) -	38	81	-	1	80	5,438	של ממשלות זרות
3	-	-	3	16	16	-	-	16	4,810	של מוסדות פיננסיים זרים
1	-	-	1	53	163	-	-	163	7,782	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	^(ו) -	3	של אחרים בישראל
-	-	-	-	-	23	-	-	23	1,018	של אחרים זרים
12	-	-	12	172	3	-	-	3	54	מניות וקרנות נאמנות
16	-	-	16	279	394	-	1	393	43,930	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

- (א) השקעות שהיו בפוזיצית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיצית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.
- (ז) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)						
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(55)	2,065	(1)	46	(54)	2,019	ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)
(47)	2,991	-	-	(47)	2,991	ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC.CMO)
(1)	399	-	1	(1)	398	ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)
(103)	5,455	(1)	47	(102)	5,408	סך הכל

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)						
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(13)	1,620	(1)	61	(12)	1,559	ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)
(13)	1,892	(6)	405	(7)	1,487	ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC.CMO)
(18)	1,671	(1)	75	(17)	1,596	ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)
(44)	5,183	(8)	541	(36)	4,642	סך הכל

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)						
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(76)	2,970	(1)	52	(75)	2,918	ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)
(88)	4,417	-	-	(88)	4,417	ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC.CMO)
-	448	-	1	-	447	ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)
(164)	7,835	(1)	53	(163)	7,782	סך הכל

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך לפדיון מגובי משכנתאות

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
1. ניירות ערך לפדיון מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-MBS STRIPPED)			
280	-	(11)	269
ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA, או GNMA, או בערבותם			
186	1	(2)	185
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות			
466	1	(13)	454
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
466	1	(13)	454
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
466	1	(13)	454
סך כל ניירות ערך לפדיון מגובי משכנתאות			

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
2. אגרות חוב זמינות למכירה ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)			
218	-	(6)	212
ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,668	-	(47)	1,621
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
706	6	(2)	710
ניירות ערך אחרים			
2,592	6	(55)	2,543
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות (pass through)			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-MBS STRIPPED)			
3,994	5	(47)	3,952
ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA, או GNMA, או בערבותם			
205	2	-	207
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות			
4,199	7	(47)	4,159
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
6,791	13	(102)	6,702
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
-	-	-	-
חייבים בגין כרטיסי אשראי			
305	7	-	312
אשראי אחר לאנשים פרטיים			
1	-	-	1
אשראי שאינו לאנשים פרטיים			
1,400	10	(1)	1,409
אגרות חוב מסוג CLO			
1,706	17	(1)	1,722
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים			
8,497	30	(103)	8,424
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
2. אגרות חוב זמינות למכירה ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass - through securities)			
399	2	-	401
1,139	1	(4)	1,136
744	-	(9)	735
2,282	3	(13)	2,272
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
5,325	40	(10)	5,355
303	1	(3)	301
5,628	41	(13)	5,656
7,910	44	(26)	7,928
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
90	-	(1)	89
4	-	-	4
1	-	-	1
1,937	15	(17)	1,935
2,032	15	(18)	2,029
9,942	59	(44)	9,957

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
2. אגרות חוב זמינות למכירה ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass - through securities)			
281	-	(8)	273
ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
2,039	-	(53)	1,986
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
743	-	(15)	728
ניירות ערך אחרים			
3,063	-	(76)	2,987
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות (pass through)			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
4,539	1	(85)	4,455
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
544	2	(3)	543
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות			
5,083	3	(88)	4,998
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
8,146	3	(164)	7,985
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
-	-	-	-
חייבים בגין כרטיסי אשראי			
332	4	-	336
אשראי אחר לאנשים פרטיים			
1	-	-	1
אשראי שאינו לאנשים פרטיים			
1,413	14	-	1,427
אגרות חוב מסוג CLO			
1,746	18	-	1,764
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים			
9,892	21	(164)	9,749
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
	לשווי הוגן ^(א)	לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
3. אגרות חוב למסחר ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass - through securities)			
5	-	-	5
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
5	-	-	5
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות (pass through)			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
74	-	1	75
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות			
74	-	1	75
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
79	-	1	80
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
11	-	-	11
חייבים בגין כרטיסי אשראי			
57	-	-	57
אשראי לרכישת רכב			
11	-	-	11
אשראי אחר לאנשים פרטיים			
102	(2)	1	101
אחרים			
181	(2)	1	180
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים			
260	(2)	2	260
סך כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לחשבון רווח והפסד.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
3. אגרות חוב למסחר ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass - through securities)			
7	-	-	7
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
7	-	-	7
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות (pass through)			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS ו-CMO)			
374	-	3	377
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
89	(1)	1	89
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות			
463	(1)	4	466
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
470	(1)	4	473
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
12	-	-	12
חייבים בגין כרטיסי אשראי			
73	(1)	-	72
אשראי לרכישת רכב			
13	-	-	13
אשראי אחר לאנשים פרטיים			
129	(3)	1	127
אחרים			
227	(4)	1	224
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים			
697	(5)	5	697
סך כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לחשבון רווח והפסד.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
3. אגרות חוב למסחר ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)			
6	-	-	6
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
6	-	-	6
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות (pass through)			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
-	-	-	-
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
86	-	-	86
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות			
86	-	-	86
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
92	-	-	92
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
12	-	-	12
חייבים בגין כרטיסי אשראי			
51	-	-	51
אשראי לרכישת רכב			
12	-	-	12
אשראי אחר לאנשים פרטיים			
113	(2)	2	113
אחרים			
188	(2)	2	188
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים			
280	(2)	2	280
סך כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לחשבון רווח והפסד.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
109,675	41	575	110,291	7,758	118,049
שנבדקו על בסיס פרטני					
40,677	78,420	38,784	157,881	3,357	161,238
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
979 ^(א)	77,978	-	78,957	-	78,957
מזה: לפי עומק פיגור					
150,352	78,461	39,359	268,172	11,115	279,287
סך הכל חובות²					
מזה:					
1,777	-	95	1,872	-	1,872
חובות בארגון מחדש					
1,497	-	72	1,569	-	1,569
חובות פגומים אחרים					
3,274	-	167	3,441	-	3,441
סך הכל חובות פגומים					
151	698	86	935	-	935
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
2,621	-	364	2,985	-	2,985
חובות בעייתיים אחרים					
6,046	698	617	7,361	-	7,361
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,845	6	67	1,918	1	1,919
שנבדקו על בסיס פרטני					
419	464	664	1,547	-	1,547
שנבדקו על בסיס קבוצתי ³					
-	459 ^(ב)	-	459	-	459
מזה: לפי עומק פיגור ³					
2,264	470	731	3,465	1	3,466
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי⁴					
658	-	20	678	-	678
מזה: בגין חובות פגומים ⁴					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 290 מיליון ש"ח.
 (ג) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בניה.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
112,810 ^(ד)	61	1,823 ^(ד)	114,694	8,174	122,868
שנבדקו על בסיס פרטני					
35,575	81,419	35,984	152,978	3,561	156,539
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
1,032 ^(א)	80,366	-	81,398	-	81,398
מזה: לפי עומק פיגור					
148,385	81,480	37,807	267,672	11,735	279,407
סך הכל חובות^(א)					
מזה²:					
1,748	-	107	1,855	-	1,855
חובות בארגון מחדש					
1,694 ^(ד)	-	107	1,801	-	1,801
חובות פגומים אחרים					
3,442	-	214	3,656	-	3,656
סך הכל חובות פגומים					
62	719	76	857	-	857
חובות בפיגור של 90 ימים או יותר					
3,091	28	245	3,364	-	3,364
חובות בעייתיים אחרים					
6,595	747	535	7,877	-	7,877
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,954 ^(ד)	13	115	2,082	2	2,084
שנבדקו על בסיס פרטני					
353	497	607	1,457	-	1,457
שנבדקו על בסיס קבוצתי ³					
-	495 ^(ב)	-	495	-	495
מזה: לפי עומק פיגור					
2,307	510	722	3,539	2	3,541
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי⁴					
633 ^(ד)	-	23	656	-	656
מזה: בגין חובות פגומים					

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 307 מיליון ש"ח.
 (ג) כולל יתרת הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בניה.
 (ד) הוצג מחדש.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
106,782 ⁽¹⁾	45	542 ⁽¹⁾	107,369	7,890	115,259
שנבדקו על בסיס פרטני					
40,980 ⁽¹⁾	79,086	38,015 ⁽¹⁾	158,081	4,148	162,229
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
909 ⁽³⁾	78,656	-	79,565	-	79,565
מזה: לפי עומק פיגור					
147,762	79,131	38,557	265,450	12,038	277,488
סך הכל חובות^(א)					
מזה: ²					
1,971	-	87	2,058	-	2,058
חובות בארגון מחדש					
1,524	-	71	1,595	-	1,595
חובות פגומים אחרים					
3,495	-	158	3,653	-	3,653
סך הכל חובות פגומים					
161	719	123	1,003	-	1,003
חובות בפיגור של 90 ימים או יותר					
2,634	-	409	3,043	-	3,043
חובות בעייתיים אחרים					
6,290	719	690	7,699	-	7,699
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,855 ⁽¹⁾	6	57 ⁽¹⁾	1,918	1	1,919
שנבדקו על בסיס פרטני					
420 ⁽¹⁾	467	732 ⁽¹⁾	1,619	-	1,619
שנבדקו על בסיס קבוצתי ³					
-	462 ⁽²⁾	-	462	-	462
מזה: לפי עומק פיגור ³					
2,275	473	789	3,537	1	3,538
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁴					
671	-	12	683	-	683
מזה: בגין חובות פגומים ⁴					

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 294 מיליון ש"ח.
 (ג) כולל יתרת הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
 (ד) סווג מחדש.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח	2,727	473	825	4,025	4,026
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	96	(2)	7	101	101
מחיקות חשבונאיות	(179)	(2)	(172)	(353)	(353)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	106	-	109	215	215
מחיקות חשבונאיות נטו	(73)	(2)	(63)	(138)	(138)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	(10)	1	-	(9)	(9)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹	2,740	470	769	3,979	3,980
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	476	-	38	514	514

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח	2,981 ^(ב)	513	659 ^(ב)	4,153	4,156
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(268) ^(ב)	(2)	148 ^(ב)	(122)	(123)
מחיקות חשבונאיות	(192) ^(א)	(2)	(142)	(336)	(336)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	229 ^(א)	-	90	319	319
מחיקות חשבונאיות נטו	37	(2)	(52)	(17)	(17)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	(5) ^(א)	1	- ^(א)	(4)	(4)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹	2,745	510	755	4,010	4,012
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	438	-	33	471	471

(א) הוצג מחדש.

(ב) סווג מחדש.

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		31 במרס		
2016	2016	2017		
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
בישראל				
לפי דרישה				
79,516	69,624	77,277		אינם נושאים ריבית
97,328	82,158	101,935		נושאים ריבית
176,844	151,782	179,212		סך הכל לפי דרישה
143,289	153,794	137,052		לזמן קצוב
320,133	305,576	316,264		סך כל פיקדונות בישראל ¹
מחוץ לישראל				
לפי דרישה				
10,306	8,844	9,458		אינם נושאים ריבית
4,339	3,426	4,851		נושאים ריבית
14,645	12,270	14,309		סך הכל לפי דרישה
12,076	12,508	11,090		לזמן קצוב
32	16	31		מזה: שאינם נושאים ריבית
26,721	24,778	25,399		סך כל פיקדונות מחוץ לישראל
346,854	330,354	341,663		סך כל פיקדונות הציבור
מזה: ¹				
143,644	138,638	142,324		פיקדונות של אנשים פרטיים
55,862	57,620	56,732		פיקדונות של גופים מוסדיים
120,627	109,318	117,208		פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		31 במרס		
2016	2016	2017		
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
96,368	95,200	96,553		עד 1
93,912	86,700	92,870		מעל 1 ועד 10
60,809	56,951	60,668		מעל 10 ועד 100
37,271	34,933	31,930		מעל 100 ועד 500
58,494	56,570	59,642		מעל 500
346,854	330,354	341,663		סך הכל

ביאור 8 - זכויות עובדים

א. הרכב ההטבות

1. הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2016	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
הטבות לאחר פרישה - פנסיה ופיצויים		
16,948	16,544	15,996
סכום ההתחייבות		
6,819	6,693	6,419
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
10,129	9,851	9,577
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
חופשות ומענקי יובל		
82	127	82
סכום ההתחייבות ^(א)		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
82	127	82
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
הטבות אחרות		
559	^(ב) 664	562
סכום ההתחייבות		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
559	664	562
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
סך הכל¹		
10,770	^(ב) 10,642	10,221
עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"		
117	^(ב) 168	109
¹ מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל		

(א) דצמבר 2016 ואילך - חופשת יובל צבורה בלבד.
(ב) הוצג מחדש.

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

2. תוכנית הטבה מוגדרת

א. מחויבות ומצב המימון
1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017	
2016	2016		בלתי מבוקר
מבוקר			
במיליוני ש"ח			
15,764	15,764	16,948	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת התקופה
163	42	37	עלות שירות
687	172	177	עלות ריבית
48	12	11	הפקדות משתתפי תכנית
1,174	772	(416)	הפסד (רווח) אקטוארי
(38)	(17)	(19)	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(865)	(205)	(742)	הטבות ששולמו ^(א)
15	4	-	אחר
16,948	16,544	15,996	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופת הדיווח
16,011	15,654	15,029	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופת הדיווח

2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017	
2016	2016		בלתי מבוקר
מבוקר			
במיליוני ש"ח			
6,766	6,766	6,819	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת התקופה
257	(48)	84	תשואה בפועל על נכסי תוכנית
158	32	28	הפקדות לתוכנית על ידי התאגיד הבנקאי
48	12	11	הפקדות משתתפי תוכנית
(37)	(17)	(16)	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(449)	(52)	(507)	הטבות ששולמו ^(א)
76	-	-	אחר
6,819	6,693	6,419	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף תקופת הדיווח
10,129	9,851	9,577	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

(א) כולל סכומים לא מהותיים בגין צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין.

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

2. תוכנית הטבה מוגדרת (המשך)

א. מחויבות ומצב המימון (המשך)

3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
2016	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
-	-	-	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
10,129	9,851	9,577	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
10,129	9,851	9,577	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

4. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
2016	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
3,241	3,179	2,747	הפסד אקטוארי, נטו
3,241	3,179	2,747	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ב. הוצאה לתקופה

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2016	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
163	42	37	עלות שירות
687	172	177	עלות ריבית
(373)	(91)	(92)	תשואה חזויה על נכסי התכנית
340	53	82	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
787	176	204	סך עלות ההטבה, נטו
158	41	37	סך הוצאה בגין תכנית פנסיה להפקדה מוגדרת
945	217	241	סך הוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

2. תוכנית הטבה מוגדרת (המשך)

ב. הוצאה לתקופה (המשך)

2. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017	
2016	2016		
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
1,290	911	(408)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו לתקופה
(310)	(53)	(82)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
(4)	(8)	(4)	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(64)	-	-	אחר לרבות שינוי מבני
912	850	(494)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
787	176	204	סך עלות ההטבה נטו
1,699	1,026	(290)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

3. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל מצטבר אחר לדוח רווח והפסד כהוצאה (הכנסה) בשנת 2017 לפני השפעת המס

לתשעה חודשים שיסתיימו ביום 31 בדצמבר 2017	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח	
		(190)	הפסד אקטוארי נטו
		(190)	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

3. הנחות^(א)

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה

ליום 31 בדצמבר		31 במרס	
2016	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
באחוזים			
2.49	2.37	2.65	
1.90	1.86	1.89	
0.1-3.7	0.1-3.7	0.1-3.7	
0-6.3	0-6.3	0-6.3	
שיעור היוון			
שיעור עליית המדד			
שיעור עזיבה			
שיעור גידול בתגמול			

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

ליום 31 בדצמבר		31 במרס	
2016	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
באחוזים			
2.48	2.68	2.49	
5.50	5.50	5.50	
0-6.3	0-6.3	0-6.3	
שיעור היוון			
תשואה חזויה על נכסי תוכנית לטווח ארוך על נכסי תוכנית			
שיעור גידול בתגמול			

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 במרס	31 בדצמבר		31 במרס
2016	2016	2017	2016	2016	2017
מבוקר		בלתי מבוקר	מבוקר		בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח					
2,745	2,803	2,622	(2,191)	(2,228)	(2,100)
131	147	61	(130)	(146)	(61)
(241)	(267)	(235)	222	250	216
(581)	(581)	(507)	663	657	575
שיעור היוון					
שיעור עליית המדד					
שיעור פרישה מוקדמת					
שיעור גידול בתגמול					

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים כאשר, חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

4. נכסי תוכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		
2016	2016	2017	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
279	136	256		מזומנים ופקדונות בבנקים
2,401	2,607	2,434		מניות
1,630	1,505	1,362		אגרות חוב ממשלתיות
1,940	2,096	1,927		אגרות חוב קונצרניות
569	349	440		אחר
6,819	6,693	6,419		סך הכל

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2017

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		יעד הקצאה	
2016	2016	2017	2017	2017	2017
מבוקר		בלתי מבוקר		באחוזים	
4	3	4	2	2	מזומנים ופקדונות בבנקים
36	39	38	38	38	מניות
24	22	21	19	19	אגרות חוב ממשלתיות
28	31	30	31	31	אגרות חוב קונצרניות
8	5	7	10	10	אחר
100	100	100	100	100	סך הכל

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

5. תזרימי מזומנים

א. הפקדות

הפקדות בפועל			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2017	תחזית ^(א) 2017
2016	2016		
מבוקר			בלתי מבוקר
			במיליוני ש"ח
206	44	39	195
הפקדות			

(א) אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכנית להטבה מוגדרת במהלך שנת 2017.

ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד^(א)

שנה	במיליוני ש"ח
2017	460
2018	593
2019	627
2020	658
2021	674
2022-2026	4,077
2027 ואילך	10,935
סך הכל	18,024

(א) בערכים מהוונים.

ביאור פא - הון

שינויים בהון הבנק

בהתאם לתכנית התגמול של הבנק התנאי להבשלת השלישי השלישי והאחרון של יחידות ה-PSU (אשר הוקצו ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הראשי ולנושאי משרה אחרים בבנק (להלן: "נושאי משרה בבנק") כחלק מאישור המענק השנתי מותנה הביצועים בגין מחצית המענק לשנת 2013) (להלן - "יחידות ה-PSU 2014") וכן להבשלת השלישי הראשון של יחידות ה-PSU אשר הוקצו לנושאי משרה בבנק כחלק מאישור המענק השנתי מותנה הביצועים בגין מחצית המענק לשנת 2015) (להלן - "יחידות ה-PSU 2016") למניות, התקיים, ולפיכך השלישי האחרון של יחידות ה-PSU 2014 והשלישי הראשון של יחידות ה-PSU 2016 הבשילו למניות. בהתאם, ביום 3 באפריל 2017 הוקצו לנושאי המשרה בבנק מניות בהתאם למספר יחידות ה-PSU 2014 ויחידות ה-PSU 2016 אשר הבשילו למועד זה. כמו כן, התקיים התנאי להבשלת השלישי השלישי והאחרון של יחידות ה-RSU (אשר הוקצו בשנת 2013 לשני נושאי משרה בבנק) (להלן - "יחידות ה-RSU") ולפיכך ביום 14 באפריל 2017 הוקצו לשני נושאי משרה בבנק מניות, בהתאם למספר יחידות ה-RSU, אשר הבשילו למועד זה.

לפרטים נוספים ראה [ביאור א25 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016](#).

על פי הקבוע במדיניות התגמול, המניות המוקצות בשל הבשלת יחידות ה-PSU 2014, יחידות ה-PSU 2016 ויחידות ה-RSU כאמור, הופקדו בידי הנאמן לתכנית התגמול, איסופ שירותי ניהול ונאמנות בע"מ (להלן: "הנאמן לתכנית").

המניות שהוקצו בגין יחידות ה-PSU 2014 ויחידות ה-RSU, כמפורט לעיל, אינן חסומות והמנה הראשונה מבין השלוש של המניות שהוקצו בגין הבשלת יחידות ה-PSU 2016, אשר הבשילה כאמור, הינה חסומה לתקופה של שנה אחת נוספת, עד תום שנתיים ממועד הקצאת יחידות ה-PSU 2016.

בהתאם להוראות מדיניות התגמול של הבנק, ביום 6 באפריל 2017 הנפיק הבנק 578,969 יחידות PSU חדשות (להלן - "יחידות ה-PSU 2017"), על שם הנאמן לתכנית עבור נושאי משרה בבנק בגין חלק מהמענק מותנה הביצועים לשנת 2016. בהתקיים התנאי למימוש יחידות ה-PSU 2017 האמורות בכל אחד ממועדי ההבשלה, כאמור וכמפורט בדוח הצעה פרטית שפורסם על ידי הבנק ביום 30 במרס 2017 (להלן - "דוח ההצעה הפרטית"), תבשלה יחידות ה-PSU האמורות ל-578,969 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת של הבנק.

הבשלת יחידות ה-PSU 2017 בכל אחד ממועדי ההבשלה תותנה בכך שהבנק עמד ביחס הלימות ההון הנדרש על פי ההוראות המפקח על הבנקים בהתאם לדוחות הכספיים האחרונים שפרסם הבנק בסמוך לפני כל אחד ממועדי ההבשלה. לא עמד הבנק ביחס כאמור, תידחה הבשלת המנה הרלוונטית למועד הבא שבו יעמוד הבנק ביחס הלימות ההון הנדרש כאמור, בהתאם לדוחות הכספיים שיפרסם.

לפרטים נוספים ראה [ביאור א25 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016](#).

הארכת תוקף תשקיף מדף

ביום 20 באפריל 2017 אישרה רשות ניירות ערך את בקשת הבנק להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף של הבנק שפורסם ביום 27 במאי 2015 לתקופה נוספת של שנה, עד לתאריך 27 במאי 2018.

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 29 במרס 2017 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות חלוקת דיבידנד, החל ממועד פרסום הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017. בהתאם למדיניות הדיבידנד, הבנק יחלק מדי רבעון, דיבידנד בגובה 20% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

בהתאם למדיניות האמורה ביום 25 במאי 2017 אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בסך של כ-124 מיליון ש"ח, המהווה 8.16752 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג. הדירקטוריון קבע את יום 13 ביוני 2017 כיום הקובע לענין תשלום הדיבידנד ואת יום 22 ביוני 2017 כיום התשלום.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות

כללי

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור לנושאים הבאים:

1. רכיבי ההון הפיקוחי
2. ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
3. טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
4. טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
5. הקצאת הון בגין סיכון CVA

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2017 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 50%.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות הגילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון אשר קבע דרישות גילוי מעודכנות שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל 3.

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר סופי בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" (להלן: "החוזר"). החוזר מתקן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 במטרה להתאימן להמלצות ועדת באזל בכל הקשור לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים צדדים נגדיים מרכזיים. החוזר מפרט את ההנחיות החדשות, אשר יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות נגזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ניירות ערך.

ההנחיות מגדירות מהו צד נגדי מרכזי כשיר ומהו אינו צד נגדי מרכזי כשיר. כאשר לראשון נקבעו דרישות הון מופחתות. עיקרי השינויים נוגעים לחישוב החשיפות הבאות:

1. ככלל, חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי ישוקללו במשקל סיכון של 2% לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון. בהתאם לנוסחת המינימום בהנחיה, מחושבים נכסי סיכון בסך של 20% מסך חשיפות המסחר מול הבורסה, כך שמשקל הסיכון של 2% אינו מיושם בפועל.
2. כמו כן נקבעו הוראות לעניין חישוב חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה וכן הטיפול בביטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי.
3. חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי בעוד העברות לקרן סיכונים ישוקללו ב-1,250%.

האמור בחוזר זה חל מיום 1 ביולי 2016 כאשר עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר. הבנק עדכן את אופן חישוב יחסי ההון ויחס המינוף בהתאם לעדכון ההוראה כאמור. כמו כן הבנק בוחן את השפעת עדכון ההוראה כאמור על תכנון ההון, יעדי ההון ויעד המינוף שלו. בהינתן שהבורסה לני"ע בישראל תוכר עד למחצית שנת 2017 כצד נגדי מרכזי כשיר, השפעת יישום ההגנה על לאומי ליום 31 במרס 2017 איננה מהותית. בהינתן שבורסה לני"ע בישראל לא תוכר כצד נגדי מרכזי כשיר, אומדן הגידול בסך נכסי הסיכון ליום 31 במרס 2017, הינו 4.1 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-0.15% בהלימות הון עצמי רובד 1.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

רכיבי הון הנתונים לתנדטיות

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, הינה גורם המשפיע באופן מהותי על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות הינה בהתאם לריביות שוק שהינן ברמות נמוכות היסטוריות וכן בשל התנדטיות הרבה שמדידה מעין זו הביאה להון הפיקוחי של הבנק.

בהקשר זה, ביום 12 ביולי 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מאת בנק ישראל לענין אופן חישוב ריבית ההיוון שתשמש לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים לצורך מדידת ההון הפיקוחי. בהתאם לאישור, ריבית ההיוון מחושבת על פי ממוצע נע של תשואות השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח. השינוי מיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 ועד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (כולל). שינוי השיטה ממתן באופן משמעותי את התנדטיות הנובעת משינויים בריבית להיוון.

ביום 15 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק בהתבסס על המלצת וועדת הביקורת לחשב את ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים, על בסיס מרווח קבוע של אגרות חוב בדירוג בינלאומי AA.

לצורך ההון הרגולטורי ההתחייבות הפנסיונית הינה בסך 16,036 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 32,965 מיליון ש"ח וזאת לעומת ההתחייבות הפנסיונית בספרים בסך של 16,558 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 31,377 מיליון ש"ח.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר		31 במרס	
2016		2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
א. נתונים			
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		32,965 ^(א)	29,719
הון רובד 2, לאחר ניכויים		11,369	12,890
סך הכל הון כולל		44,334	42,609
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי		272,108 ^(א)	272,523
סיכויי שוק		6,141	5,793
סיכון תפעולי		20,862	20,100
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון		299,111	298,416
יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		11.02%	9.96%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		14.82%	14.28%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(א)		10.26%	9.14%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(א)		13.76%	12.64%
ב. חברות בנות משמעותיות			
לאומי קארד בע"מ			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		15.76%	16.75%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		16.76%	17.68%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		8.00%	9.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		11.50%	12.50%
בנק לאומי ארה"ב			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		11.57%	12.45%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		13.99%	15.21%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים		8.00%	8.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים		10.00%	10.00%

(א) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינם 9%-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10%-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.26%-13.76% בהתאמה.

(ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר פוחדות בהדרגה עד יום 30 ביוני 2021. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ראה סעיף ד. להלן, מסך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 92 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות. (31 בדצמבר 2016 - 116 מיליון ש"ח).

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות

ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	31 במרס		
2016	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח	
1. הון עצמי רובד 1			
31,347	29,313	32,255	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
245	224	212	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות מיעוט
868	833	367	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - בגין הטבות לעובדים
137	-	77	התאמות בגין המעבר בין העקום החשבונאי לעקום 8 רבעונים ^(א)
32,597	30,370	32,911	סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
(265)	(273)	(258)	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
(120)	(365)	(143)	מיסים נדחים לקבל
(19)	(13)	(26)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(404)	(651)	(427)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1
393	-	481	סך ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
32,586	29,719	32,965	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2. הון רובד 2			
8,662	9,671	8,227	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
3,188	3,219	3,142	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
11,850	12,890	11,369	סך הון רובד 2 לפני ניכויים
ניכויים:			
-	-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
11,850	12,890	11,369	סך הכל הון רובד 2
44,436	42,609	44,334	סך הכל הון כולל

(א) בהתאם לאישור פרטני מהפיקוח על הבנקים.

הערה: סך הכל הון כולל מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1 בינואר 2014.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תכנית התייעלות על יחס הון עצמי רוברד 1

31 בדצמבר		31 במרס	
2016		2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
		באחוזים	
יחס ההון לרכיבי סיכון			
10.66%	9.53%	10.70%	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכנית התייעלות ^(א)
0.35%	0.43%	0.16%	השפעת הוראות המעבר
11.01%	9.96%	10.86%	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תוכנית התייעלות
0.14%	-	0.16%	התאמות בגין תכנית התייעלות
11.15%	9.96%	11.02%	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון

(א) לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

ה. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רוברד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רוברד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 במרס		31 בדצמבר	
2017		2016	
בלתי מבוקר		מבוקר	
במיליוני ש"ח			
א. בנתוני המאוחד^(א)			
הון רובד 1	32,965	29,719	32,586
סך החשיפות	481,410	467,663	481,384
יחס המינוף	6.85%	6.35%	6.77%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	6.00%	6.00%	6.00%
ב. חברות בת משמעותיות			
לאומי קארד בע"מ			
יחס המינוף	10.95%	11.52%	11.73%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	5.00%	5.00%	5.00%
בנק לאומי ארה"ב			
יחס המינוף הנדרש על ידי השלטונות המקומיים	9.22%	10.31%	8.94%

(א) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף תיזקף בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל מ-30 ביוני 2016 ועד ל-30 ביוני 2021. ההשפעה של הקלה בהון בגין תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף הסתכמה בכ-0.10% ליום 31 במרס 2017 ו-0.08% ליום 31 בדצמבר 2016. כמו כן, בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות מיישום ריבית היוון מחושבת על פני ממוצע נע של תשואת השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח, בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות.

1. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות מונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

בנוסף, ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר בנושא הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין יחס כיסוי נזילות (להלן: "החוזר"). במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור כדי לשלב את דרישות הגילוי שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ יחס כיסוי הנזילות.

בהתאם לכך, נקבע בין היתר, כי החל מיום 1 באפריל 2015 התווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במאוחד ובסולו (בכפוף לתחולה) במסגרת ביאור לדוחות הכספיים אשר שמו ישונה ל"ביאור הלימות הון ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים".

הגורמים אשר השפיעו באופן מהותי על יחס כיסוי הנזילות, כוללים בין היתר, שינוי בהיקף הנכסים הנזילים הנובע מהנפקות של מכשירי חוב וגידול בהיקף הפיקדונות.

יחס כיסוי הנזילות של התאגיד הבנקאי חושב על בסיס ממוצע תצפיות יומיות ויחס כיסוי הנזילות המאוחד חושב על בסיס ממוצע תצפיות חודשיות לתקופה.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר		31 במרס		
2016	2016	2017		
מבוקר		בלתי מבוקר		
באחוזים		באחוזים		
א. בנתוני המאוחד				
132%	125%	131%		יחס כיסוי הנזילות
80%	80%	100%		יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי				
130%	124%	131%		יחס כיסוי הנזילות
80%	80%	100%		יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

הערה: לאומי קארד ובנק לאומי ארה"ב אינן נדרשות ביחס כיסוי נזילות.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר		31 במרס		
2016	2016	2017	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
(1) חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים, ציוד וכלי רכב ודמי אחזקה בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות				
301	274	193		בשנה ראשונה
203	205	268		בשנה שניה
169	182	183		בשנה שלישית
148	154	146		בשנה רביעית
117	121	110		בשנה חמישית
1,160	1,206	1,140		מעל 5 שנים
2,098	2,142	2,040		סך הכל חוזי שכירות לזמן ארוך
920	709	792		(2) התחייבויות לרכישת ניירות ערך
38	77 ^(א)	79		(3) התחייבויות להשקעה בבניינים ובציוד ורכישתם

(א) הוצג מחדש.

31 בדצמבר		31 במרס		
2016	2016	2017	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
(4) פעילות מכירת אשראי				
2,663	-	-		הערך בספרים של האשראי שנמכר
2,723	-	-		תמורה שהתקבלה במזומן
(16)	-	-		התחייבות שירות נדחית
44	-	-		סך הכל רווח נטו ממכירת אשראי

ב. תביעות משפטיות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

כביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2016, נכלל מידע לגבי כל התביעות המהותיות למועד הדוחות כאמור. בכביאור להלן נכלל מידע לעניין תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת הדוח ולאחר תקופת הדוח, ככל שהוגשו, וכן שינויים שחלו לגבי תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת דיווח קודמות, ואינו כולל מידע אודות תביעות שדווחו **כביאור 26 לדוח השנתי** ולא חל לגביהן שינוי.

לדעת הנהלת הבנק והחברות המאוחדות, המתבססות על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, לרבות הבקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של כ-40 מיליון ש"ח.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

1. למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים ביחס למפורט [בביאור 26 לדוח השנתי](#), למעט כמפורט להלן:
- 1.1 ביום 9 במרס 2014 הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק ללא ציון הסכום הנתבע. לטענת המבקש, הבנק גובה כספים מלקוחות שלא כדין בשני מקרים: (א) כאשר הבנק מאפשר ללקוחות חריגה ממסגרת האשראי ומחייב את חשבונות הלקוחות בעמלה בסך של 53 ש"ח בגין משלוח מכתב התראה על חריגה ממסגרת האשראי; (ב) סכומי החריגה ה"לא מאושרת" ממסגרת האשראי, מתמזגים לתוך יתרת החובה העודפת בחשבון וכתוצאה מכך נגבית בגינם ריבית מקסימלית. ביום 14 במאי 2017 אישר בית המשפט הסדר הסתלקות בהליך זה, בכך הסתיימה התובענה.
  - 1.2 ביום 17 באוגוסט 2016 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, ונגד 9 בנקים נוספים בסכום כולל של כמיליארד ש"ח (קרן) לכל הפחות. לטענת המבקשים, הבנקים גובים ממי שאינו מסווג כיחיד או עסק קטן עמלות שאינן מנויות בתעריפון הסטטוטורי המחייב, בהתאם לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981) או שאינן בסכום המופיע בו, וזאת, כביכול, בניגוד לדין.
  - 1.3 ביום 8 בדצמבר 2016, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. לטענת המבקש הבנקים גובים עמלות מינימום בהעברה של מטבע חוץ במדרגים, ולא עמלת מינימום אחת בלבד, כפי שלטענת המבקש נדרש בכללי הבנקאות, וכי הפרה משותפת זו של כל הבנקים המשיבים הינה למעשה הסדר כובל בניגוד לחוק ההגבלים העסקיים. סכום הנזק הנטען נאמד על ידי המבקש, לכל המשיבים גם יחד, בסך של כ-500 מיליון ש"ח.
  - 1.4 ביום 15 למאי 2017 הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק (במקביל לתביעות דומות שמתנהלות נגד בנקים אחרים, ולתביעה בעילה זהה שהוגשה נגד הבנק ביום 12 בפברואר 2017 והיא תלויה ועומדת). לטענת המבקשים, הבנק אינו מסווג עסקים כ"עסקים קטנים" וכתוצאה מכך גובה מהם, שלא כדין, עמלות שלא לפי התעריפון שחל על עסק קטן. סכום הנזק הנטען נאמד על ידי המבקש, לכל המשיבים גם יחד, בסך של כ-462 מיליון ש"ח.
2. כמו כן תלויות ועומדות נגד הבנק תובענות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, שהסכום הנטען בהן מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהן ומטעם זה לא בוצעה בגינן הפרשה.
- 2.1 ביום 29 בספטמבר 2016 הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק בגין נזק בסכום של כ-500 מיליון ש"ח, שנגרם לכאורה ללקוחות הבנק בעקבות סגירת עשרות סניפים/עמדות סלר. לטענת המבקש, הבנק סגר בשנים האחרונות סניפים ועמדות סלרים, ובכך פגע ביכולת הלקוחות לקבל שירות מהבנק. כמו כן, לטענתו הפתרון של שירות דיגיטלי אינו מתאים לחלק מהאוכלוסיה.
  - 2.2 ביום 4 בינואר 2017 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. לטענת המבקשים, כאשר נפתח תיק גבייה בהוצאה לפועל, מחוייב החוב בריבית דריבית בתדירות גבוהה מהמותר על פי ההסכם בין הלקוח לבנק ו/או על פי פסק הדין שמכוחו נפתח תיק ההוצאה לפועל ו/או על פי חוק. הנזק הקבוצתי נאמד בכ-339 מיליון ש"ח מכל המשיבים, כ-161 מיליון ש"ח מתוכם מהבנק.
  - 2.3 ביום 22 בינואר 2017 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. ענינה של התובענה בטענה שהבנק מבצע לכאורה פעולת המרה של יתרות זכות במט"ח אשר מופקדות לזכות חשבונות מטבע ישראלי של לקוחות, וזאת גם אם הלקוחות לא ביקשו שירות זה. לטענת המבקש, הנזק לכאורה שנגרם ללקוחות כתוצאה מכך, הינו עמלת ההמרה וההפרש בין המרה לפי שער יציג לבין המרה לפי השער בו בוצעה ההמרה בפועל, שהוא נמוך יותר. המבקש טוען כי סכום הנזק האישי שנגרם לו הוא כ-38 ש"ח, את הנזק שנגרם לקבוצה מעריך במיליון ש"ח, ללא פירוט.
  - 2.4 ביום 29 במרס 2017, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק (ותביעות מקבילות גם נגד בנקים אחרים). לטענת המבקש, הבנק אינו רשאי לגבות "עמלת קורספונדנט" בעת שהבנק מבצע העברת מט"ח מחשבון לקוח לזכות חשבון בנק בחו"ל, ולחילופין, טוען המבקש כי הבנק רשאי לגבות עמלת קורספונדנט רק בהתאם להוצאה הממשית שהיתה לו (הסכום שבפועל שילם הבנק לקורספונדנט). המבקש טוען כי סכום הנזק האישי שנגרם לו הוא כ-30 דולר, והנזק הקבוצתי לא ניתן להערכה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. כרטיסי אשראי

ביום 7 במרס 2012 אישר בית הדין להגבלים עסקיים בפסק דין, הסכם אליו הגיעו לאומיקארד, חברת ישראלכרט בע"מ, חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ והבנקים השולטים בכל אחת מחברות אלו עם הממונה על ההגבלים העסקיים בעניין גובה שיעורי עמלות המנפיק (העמלה הצולבת) שישררו בין סולקים לבין מנפיקים של כרטיסי ויזה ומסטרקארד. על פי ההסכם שאושר שיעור העמלה הצולבת ירד בהדרגה והתייצב על שיעור של 0.7% החל מחודש יולי 2014, בהתאם למתווה הפחתת העמלה הצולבת שנקבע בפסק הדין. ההסדר בין הממונה לבין חברות כרטיסי האשראי תקף עד סוף שנת 2018. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, שיעור העמלה הצולבת מצוי בבחינה מחודשת.

בכל הנוגע לכרטיס חיוב מיידי, פורסם ביום 26 באוגוסט 2015 צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שנותן מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מיידי) (הוראת שעה), התשע"ה-2015. בצו הכריזה נגידת בנק ישראל על שירות שנותן מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מיידי, כשירות בר-פיקוח לעניין העמלה הנגבית בעדו, וקבעה כי העמלה תעמוד על שיעור של 0.3% מסכום העסקה. תוקפו של הצו לשנה החל מיום 1 באפריל 2016 ועד ליום 31 במרס 2017. רשות ההגבלים העסקיים הודיעה לחברות כרטיסי האשראי כי נוכח פקיעת הצו ביום 31 במרס 2017 וכוונתה של הנגידיה לחדשו לתקופה נוספת בקרוב, הממונה על הגבלים עסקיים לא תנקוט צעדי אכיפה מכוח חוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 בגין פעילות בהתאם לאמור בהוראות הצו. תוקף הקביעה האמורה הינו עד ליום 15 ביוני 2017 אלא אם כן ייצא צו מאת נגידת בנק ישראל בנושא פיקוח על שירות שנותן מנפיק לסולק לפני תום התקופה. עד למועד פרסום הדוחות הכספיים של הבנק לא פרסמה הנגידיה הודעה על הארכת תוקף הצו לתקופה נוספת.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	שקל-מדד אחר	חוזי ריבית
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
2,682	-	-	-	2,682	-
Swaps					
2,682	-	-	-	2,682	-
סך הכל					
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
2,682	-	-	-	2,682	-
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
109,567	574	61,143	77	47,773	-
חוזי Futures					
185,329	7	486	168,918	3,450	12,468
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
31,485	24	13,369	17,412	680	-
אופציות שנכתבו					
31,167	24	13,438	17,025	680	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים					
34,519	135	2,932	24,046	7,406	-
אופציות שנכתבו					
32,352	161	2,909	23,845	5,437	-
אופציות שנקנו					
321,618	193	28,527	26,712	265,614	572
Swaps					
746,037	1,118	122,804	278,035	331,040	13,040
סך הכל					
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
145,553	-	-	-	145,553	-
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
10	10	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
10,605	-	-	10,605	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
10,615	10	-	10,605	-	-
סך הכל					
759,334	1,128	122,804	288,640	333,722	13,040
סך הכל כללי					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.
 (ב) נגזרים המהווים חלק ממערך הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
-	65	-	-	-	65
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	13	-	-	-	13
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
343	5,246	4,094	1,270	20	10,973
שווי הוגן ברוטו חיובי					
413	4,815	4,828	1,242	20	11,318
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ה) סך הכל					
343	5,311	4,094	1,270	20	11,038
שווי הוגן ברוטו חיובי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
343	5,311	4,094	1,270	20	11,038
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
48	27	145	219	3	442
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
413	4,828	4,828	1,242	20	11,331
שווי הוגן ברוטו שלילי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
413	4,828	4,828	1,242	20	11,331
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
-	54	364	134	3	555
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 6 מיליון ש"ח, (שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 59 מיליון ש"ח).

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	שקל-מדד	אחר
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
2,343	-	-	-	2,343	-
Swaps					
2,343	-	-	-	2,343	-
סך הכל					
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
2,343	-	-	-	2,343	-
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
77,672	223	48,636	18	28,795	-
חוזי Futures					
216,971	15	325	190,277	14,200	12,154
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
29,475	143	11,033	17,010	1,289	-
אופציות שנכתבו					
29,994	143	11,033	17,529	1,289	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים					
31,928	128	3,393	16,832	11,575	-
אופציות שנכתבו					
27,204	128	3,405	16,880	6,791	-
אופציות שנקנו					
317,388	380	26,745	27,740	261,936	587
Swaps					
730,632	1,160	104,570	286,286	325,875	12,741
סך הכל					
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
138,792	-	-	-	138,792	-
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
30	30	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
23,296	-	-	23,296	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
23,326	30	-	23,296	-	-
סך הכל					
756,301	1,190	104,570	309,582	328,218	12,741
סך הכל כללי					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
-	180	-	-	-	180
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
379	7,163	3,997	1,576	38	13,153
שווי הוגן ברוטו חיובי					
439	6,935	4,880	1,565	37	13,856
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
-					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	1	1
(ה) סך הכל					
379	7,163	3,997	1,576	38	13,153
שווי הוגן ברוטו חיובי ^(א)					
-					
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
379	7,163	3,997	1,576	38	13,153
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
40	17	177	-	34	268
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
439	7,115	4,880	1,565	38	14,037
שווי הוגן ברוטו שלילי ^(א)					
-					
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
439	7,115	4,880	1,565	38	14,037
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
1	7	465	-	3	476
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליון ש"ח, (שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 41 מיליון ש"ח).

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)						
חוזי ריבית						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	אחר	שקל-מדד	
במיליוני ש"ח						
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
(א) נגזרים מגדרים ^(א)						
3,480	-	-	-	3,480	-	Swaps
3,480	-	-	-	3,480	-	סך הכל
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
3,480	-	-	-	3,480	-	
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}						
103,353	210	61,988	183	40,972	-	חוזי Futures
206,829	11	407	189,374	4,850	12,187	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
25,216	67	9,719	15,131	299	-	אופציות שנכתבו
24,641	67	9,719	14,556	299	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
22,349	56	2,530	12,553	7,210	-	אופציות שנכתבו
19,780	189	2,572	12,833	4,186	-	אופציות שנקנו
322,105	253	29,441	26,796	265,043	572	Swaps
724,273	853	116,376	271,426	322,859	12,759	סך הכל
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
140,716	-	-	-	140,716	-	
(ג) נגזרים אחרים ^(א)						
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot						
20	20	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
8,667	-	-	8,667	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ Spot
8,687	20	-	8,667	-	-	סך הכל
736,440	873	116,376	280,093	326,339	12,759	סך הכל כללי

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים^(א)					
-	60	-	-	-	60
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	108	-	-	-	108
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ב) נגזרים ALM^{(א)(ב)}					
339	5,590	3,075	1,571	24	10,599
שווי הוגן ברוטו חיובי					
400	5,179	3,477	1,544	20	10,620
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים^(א)					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ה) סך הכל					
339	5,650	3,075	1,571	24	10,659
שווי הוגן ברוטו חיובי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
339	5,650	3,075	1,571	24	10,659
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
41	394	53	-	-	488
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
400	5,287	3,477	1,544	20	10,728
שווי הוגן ברוטו שלילי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
400	5,287	3,477	1,544	20	10,728
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
-	216	283	3	-	502
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 5 מיליון ש"ח, (שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 51 מיליון ש"ח).

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
במיליוני ש"ח						
11,038	2,058	86	1,734	6,996	164	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
6,877	666	1	1,585	4,625	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
2,277	50	85	145	1,997	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,884	1,342	-	4	374	164	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
11,599	4,441	73	1,378	5,707	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^(ד)
3,673	1,405	-	747	1,521	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
7,926	3,036	73	631	4,186	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ^(ה)
9,810	4,378	73	635	4,560	164	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
11,331	4,165	1	1,700	5,282	183	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
6,877	666	1	1,585	4,625	-	מכשירים פיננסיים
2,242	1,829	-	86	327	-	בטחון במזומן ששועבד
2,212	1,670	-	29	330	183	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
במיליוני ש"ח						
13,153	2,295	27	2,260	8,383	188	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
9,283	839	27	1,985	6,432	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
1,063	5	-	229	829	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
2,807	1,451	-	46	1,122	188	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,236	4,500	68	1,155	3,513	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^(ד)
4,084	1,741	41	592	1,710	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
5,152	2,759	27	563	1,803	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ^(ה)
7,959	4,210	27	609	2,925	188	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
14,037	4,371	40	2,240	7,178	208	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
9,283	839	27	1,985	6,432	-	מכשירים פיננסיים
1,395	757	12	168	458	-	בטחון במזומן ששועבד
3,359	2,775	1	87	288	208	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ראה הערות [בעמוד הבא](#).

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
במיליוני ש"ח						
10,659	1,716	11	2,074	6,737	121	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
7,407	767	11	1,365	5,264	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
1,798	55	-	438	1,305	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,454	894	-	271	168	121	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,811	4,550	61	1,277	3,923	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^(ד)
4,462	1,788	37	484	2,153	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
5,349	2,762	24	793	1,770	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ^(ה)
6,803	3,656	24	1,064	1,938	121	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
10,728	2,952	31	1,692	5,921	132	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
7,407	767	11	1,365	5,264	-	מכשירים פיננסיים
1,532	963	7	53	509	-	בטחון במזומן ששועבד
1,789	1,222	13	274	148	132	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (א) הבנק לא קיזז הסכמי התחשבות נטו.
 (ב) מתוך זה יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 11,032 מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 13,150 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 10,654 מיליון ש"ח).
 (ג) מתוך זה יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 11,272 מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 13,996 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 10,677 מיליון ש"ח).
 (ד) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) לפני הפחתת סיכון אשראי, כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (ה) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
 הערה:
 בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017, בתקופה המקבילה אשתקד ובדצמבר 2016 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים
במיליוני ש"ח				
				חוזי ריבית:
13,040	2,415	6,181	3,389	1,055
				שקל - מדד
333,722	88,831	128,575	66,066	50,250
				אחר
288,640	5,936	26,367	88,479	167,858
				חוזי מטבע חוץ
122,804	4	1,796	25,174	95,830
				חוזים בגין מניות
1,128	-	144	718	266
				חוזי סחורות ואחרים
759,334	97,186	163,063	183,826	315,259
				סך הכל
756,301	87,913	176,798	190,426	301,164
				סך הכל 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)
736,440	92,411	153,882	188,661	301,486
				סך הכל 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

ביאור 12א - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

ביום 3 בנובמבר 2014 פורסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות וקובץ שאלות ותשובות ליישום. ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם עדכון לקובץ השאלות ותשובות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים.

החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי הכללים החדשים, למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי. מספרי ההשוואה הותאמו למפרע. החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן.

ב. תיאור מגזרי הפעילות העיקריים שנקבעו על פי הוראות בנק ישראל:

1. מגזר משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
2. מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
3. מגזר עסקים זעירים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) קטן מ-10 מיליון ש"ח.
4. מגזר עסקים קטנים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) גדול או שווה ל-10 מיליון ש"ח וקטן מ-50 מיליון ש"ח.
5. מגזר עסקים בינוניים - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליון ש"ח וקטן מ-250 מיליון ש"ח.
6. מגזר עסקים גדולים - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-250 מיליון ש"ח.
7. מגזר ניהול פיננסי - כולל את הפעילויות הבאות:
  - א. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקות רכש חוזר ושאיילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.
  - ב. פעילות ניהול נכסים והתייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מגדרים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתייבויות, פיקדונות בבנקים ומכשירים בארץ ובעולם, גידור או הגנה על הפרשי שער של השקעות בשלוחות בחו"ל, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות.
  - ג. פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים.
  - ד. אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
8. מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך כל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.

סיווג לקוחות

בהתאם לחוזר, סיווג הלקוחות למגזרי הפעילות יעשה על פי מחזור הפעילות שלהם או מאפייניהם (לקוחות פרטיים ופרטיים אחרים). כאשר לתאגיד בנקאי אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי, אשר אין לו חבות כלפי התאגיד הבנקאי (לרבות מסגרת אשראי וכו'), התאגיד הבנקאי רשאי לסווג אותו למגזר הפעילות הפיקוחי הרלבנטי לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10. כמו כן כאשר לדעת הבנק מחזור ההכנסות אינו מייצג את היקף הפעילות של הלקוח יסווג הלקוח כדלקמן: לקוח שחבותו נמוכה מ-100 מיליון ש"ח בהתאם לסך הנכסים במאזן העסק כפי הכללים שפורטו בקובץ שאלות ותשובות ולקוח שחבותו עולה על 100 מיליון ש"ח יסווג למגזר עסקים גדולים. במהלך התקופה בוצעו פעולות להשלמת מידע שחסר בעיקר בנוגע למחזור הפעילות של הלקוחות העסקיים. במקרים בהם המידע טרם הושלם, סווגו הלקוחות בהתאם להערכות ומידע נוסף שנמצא בידי הבנק. הטיוב בוצע על נתוני הלקוחות החל משנת 2016 ואילך. הבנק פועל להשלמת המידע ותהליך טיוב הנתונים.

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017			
בלתי מבוקר			
פעילות בישראל			
משקי בית			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
810	377	66	1
56	-	-	5
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית מחיצוניים			
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:			
754	377	66	(4)
מחיצוניים			
(98)	(179)	-	23
בימגזרי			
656	198	66	19
סך הכנסות ריבית, נטו			
430	9	220	44
סך הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית			
1,086	207	286	63
סך הכנסות			
21	(1)	13	1
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות (הכנסות) תפעוליות ואחרות:			
939	70	172	31
לחיצוניים			
8	-	8	-
בימגזרי			
947	70	180	31
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
118	138	93	31
רווח (הפסד) לפני מיסים			
34	48	25	11
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
84	90	68	20
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
-	-	-	-
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות			
84	90	68	20
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
10	-	10	-
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
74	90	58	20
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
110,632	71,093	11,261	472
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)			
-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)			
110,543	71,092	11,248	463
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)			
111,769	72,002	11,979	526
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
122	-	9	-
יתרת חובות פגומים			
784	698	-	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
113,241	-	89	29,763
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)			
113,183	-	65	29,667
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)			
113,955	-	93	29,447
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
85,810	54,512	10,260	893
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}			
86,106	54,700	10,295	828
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)			
77,808	-	-	49,202
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}			
פיצול הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:			
596	198	67	1
מרווח מפעילות מתן אשראי			
60	-	(1)	18
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות			
-	-	-	-
אחר			
656	198	66	19
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

פעילות חו"ל								
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל	מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
2,319	277	2,042	-	192	7	367	170	495
446	32	414	-	206	90	36	18	3
1,873	245	1,628	-	(14)	(83)	331	152	492
-	(8)	8	1	78	99	(53)	3	(45)
1,873	237	1,636	1	64	16	278	155	447
1,287	60	1,227	15	260	44	171	79	184
3,160	297	2,863	16	324	60	449	234	631
101	7	94	(3)	(10)	-	5	(6)	86
2,050	200	1,850	220	31	73	127	112	317
-	-	-	-	(8)	-	-	-	-
2,050	200	1,850	220	23	73	127	112	317
1,009	90	919	(201)	311	(13)	317	128	228
388	28	360	(35)	118	(4)	110	46	80
621	62	559	(166)	193	(9)	207	82	148
10	-	10	-	10	-	-	-	-
631	62	569	(166)	203	(9)	207	82	148
9	-	9	(3)	-	-	1	-	1
622	62	560	(163)	203	(9)	206	82	147
435,145	38,142	397,003	9,441	147,810	2,342	52,064	23,551	50,691
907	-	907	-	907	-	-	-	-
265,505	23,946	241,559	-	-	2,354	53,438	24,078	50,683
268,172	23,335	244,837	-	-	2,292	53,803	24,216	52,231
3,441	637	2,804	-	-	-	1,854	361	467
935	50	885	-	-	-	27	1	73
403,427	27,725	375,702	11,779	42,658	57,166	46,962	32,289	41,844
341,694	26,731	314,963	-	-	54,872	46,928	31,746	38,567
341,663	25,399	316,264	-	-	56,732	44,504	32,270	39,356
292,165	31,477	260,688	17,002	17,218	1,460	67,464	29,965	40,876
299,111	30,871	268,240	17,201	21,511	1,814	67,737	29,754	43,289
830,348	19,244	811,104	-	34,413	526,813	75,928	18,660	28,280
2,104	229	1,875	1	442	4	264	139	428
(278)	(33)	(245)	-	(383)	11	14	16	19
47	41	6	-	5	1	-	-	-
1,873	237	1,636	1	64	16	278	155	447

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016 ^(א)			
בלתי מבוקר			
פעילות בישראל			
משקי בית			
מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	סך הכל
בנקאות פרטית			
במיליוני ש"ח			
2	60	178	600
-	-	-	17
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית מחיצוניים			
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:			
2	60	178	583
מחיצוניים			
17	(1)	(5)	34
בימגזרי			
19	59	173	617
סך הכנסות ריבית, נטו			
40	207	11	420
סך הכנסות שאינן מריבית			
59	266	184	1,037
סך הכנסות			
1	-	-	96
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות (הכנסות) תפעוליות ואחרות:			
33	183	67	927
לחיצוניים			
-	4	-	4
בימגזרי			
33	187	67	931
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
25	79	117	10
רווח (הפסד) לפני מיסים			
9	21	41	(5)
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
16	58	76	15
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
-	-	-	-
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות			
16	58	76	15
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
-	9	-	9
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
16	49	76	6
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
513	10,441	76,011	115,493
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)			
-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)			
505	10,430	76,012	115,377
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)			
587	10,513	75,552	113,933
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
-	14	-	170
יתרת חובות פגומים			
-	-	716	807
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
29,343	159	-	111,872
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)			
29,248	63	-	111,419
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)			
28,853	78	-	111,381
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
884	9,211	54,174	84,820
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}			
902	9,264	54,484	85,306
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)			
50,526	-	-	78,669
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}			
פיצול הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:			
1	59	173	563
מרווח מפעילות מתן אשראי			
18	-	-	55
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות			
-	-	-	(1)
אחר			
19	59	173	617
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) יתרות ממוצעות יחושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) הוצג מחדש.

פעילות חו"ל								
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך פעילות בישראל	מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים נוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
1,925	258	1,667	-	176	5	301	155	428
270	33	237	-	105	56	33	12	14
1,655	225	1,430	-	71	(51)	268	143	414
-	(8)	8	1	(70)	62	(16)	(1)	(19)
1,655	217	1,438	1	1	11	252	142	395
1,032	89	943	7	22	43	162	78	171
2,687	306	2,381	8	23	54	414	220	566
(123)	-	(123)	(6)	(19)	7	(257)	(1)	56
1,990	209	1,781	141	32	63	162	121	302
-	-	-	-	(4)	-	-	-	-
1,990	209	1,781	141	28	63	162	121	302
820	97	723	(127)	14	(16)	509	100	208
371	18	353	46	16	(6)	182	36	75
449	79	370	(173)	(2)	(10)	327	64	133
19	-	19	-	19	-	-	-	-
468	79	389	(173)	17	(10)	327	64	133
9	-	9	(1)	-	-	-	-	1
459	79	380	(172)	17	(10)	327	64	132
422,990	35,122	387,868	9,474	134,748	759	57,846	22,837	46,198
914	-	914	-	914	-	-	-	-
268,353	23,788	244,565	-	-	760	58,887	22,847	46,189
267,672	22,446	245,226	-	-	928	59,088	23,549	47,141
3,656	742	2,914	-	-	48	1,333	643	720
857	7	850	-	-	-	11	-	32
394,459	28,214	366,245	10,278	41,829	55,307	51,495	31,135	34,986
331,215	26,563	304,652	-	-	52,904	49,131	30,084	31,866
330,354	24,778	305,576	-	-	57,620	44,979	30,467	32,276
302,633	31,460	271,173	14,623	21,066	1,598	71,319	32,554	44,309
298,416	29,602	268,814	16,171	21,542	1,058	69,696	31,714	42,425
791,843	19,911	771,932	-	38,055	489,129	69,381	20,007	26,165
1,739	233	1,506	-	186	2	241	133	380
(176)	(27)	(149)	1	(265)	8	11	9	14
92	11	81	-	80	1	-	-	1
1,655	217	1,438	1	1	11	252	142	395

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			
מבוקר			
פעילות בישראל			
משקי בית			
מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: כרטיסי אשראי
בנקאות פרטית	סך הכל	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
11	246	1,677	3,434
157	-	-	404
(146)	246	1,677	3,030
232	(4)	(961)	(452)
86	242	716	2,578
161	876	45	1,737
247	1,118	761	4,315
1	76	(3)	521
131	719	280	4,089
-	22	1	23
131	741	281	4,112
115	301	483	(318)
42	78	171	(146)
73	223	312	(172)
-	-	-	-
73	223	312	(172)
-	42	-	42
73	181	312	(214)
601	10,967	76,150	116,601
-	-	-	-
585	10,950	76,150	115,714
615	11,337	73,928	114,516
-	17	-	108
-	-	715	841
29,199	141	-	115,191
29,188	79	-	114,884
28,696	68	-	117,863
892	9,751	54,532	85,860
893	9,746	54,500	85,810
50,439	-	-	79,493
6	242	716	2,317
80	-	-	261
-	-	-	-
86	242	716	2,578

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) סווג מחדש.

פעילות חו"ל								
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך פעילות בישראל	מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים נוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
9,552	1,078	8,474	-	847	19	1,640	683	1,840
2,026	142	1,884	-	588	419	175	80	61
7,526	936	6,590	-	259	(400)	1,465	603	1,779
-	(30)	30	(10)	317	457	(303)	(32)	(179)
7,526	906	6,620	(10)	576	57	1,162	571	1,600
5,408	243	5,165	139	1,308	163	657	318	682
12,934	1,149	11,785	129	1,884	220	1,819	889	2,282
(125)	35	(160)	-	(64)	(33)	(687)	(120)	222
8,580	945	7,635	448	204	284	645	501	1,333
-	1	(1)	-	(26)	1	1	-	-
8,580	946	7,634	448	178	285	646	501	1,333
4,479	168	4,311	(319)	1,770	(32)	1,860	508	727
1,717	⁽⁷⁾ 70	1,647	(11)	⁽⁷⁾ 675	(11)	662	179	257
2,762	98	2,664	(308)	1,095	(21)	1,198	329	470
66	-	66	-	66	-	-	-	-
2,828	98	2,730	(308)	1,161	(21)	1,198	329	470
37	-	37	(14)	(1)	-	4	2	4
2,791	98	2,693	(294)	1,162	(21)	1,194	327	466
432,805	35,692	397,113	10,432	140,100	891	58,477	24,586	45,425
1,341	-	1,341	-	1,341	-	-	-	-
269,311	23,426	245,885	-	-	891	⁽⁷⁾ 58,707	24,777	45,211
265,450	23,946	241,504	-	-	1,486	53,137	24,178	47,572
3,653	608	3,045	-	-	451	1,626	368	492
1,003	64	939	-	-	-	19	3	76
402,836	27,716	375,120	11,482	42,994	57,162	51,824	32,990	34,278
337,209	26,275	310,934	-	-	54,836	48,570	31,891	31,565
346,854	26,721	320,133	-	-	55,862	48,151	33,026	36,535
298,438	30,814	267,624	16,338	21,880	⁽⁷⁾ 1,118	⁽⁷⁾ 62,615	⁽⁷⁾ 32,714	⁽⁷⁾ 46,207
292,165	31,477	260,688	17,002	17,219	⁽⁷⁾ 1,460	⁽⁷⁾ 67,463	⁽⁷⁾ 29,965	⁽⁷⁾ 40,876
800,724	19,874	780,850	-	37,557	499,364	68,049	19,999	25,949
8,697	942	7,755	-	2,230	15	1,117	526	1,544
(1,224)	(126)	(1,098)	-	(1,623)	39	44	45	56
53	90	(37)	(10)	(31)	3	1	-	-
7,526	906	6,620	(10)	576	57	1,162	571	1,600

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

הבנק בארץ מאורגן בשישה קווי עסקים:

1. בנקאית - מתן שירותים בנקאיים ללקוחות הפרטיים והעסקים הקטנים. קו העסקים כולל את מערך המשכנתאות ומערך בנקאות פרטית.
  2. מסחרית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות בינוניות (Middle Market) ובעלי העניין של חברות אלו.
  3. עסקית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות גדולות ולחברות בינלאומיות במשק, בפעילותן בארץ ובעולם.
  4. נדל"ן - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לענף הבינוי והנדל"ן.
  5. שוקי הון - ניהול הנוסטרו של הבנק, ניהול נכסים והתייבויות וניהול השקעות נכסים פיננסיים.
  6. אחר - פעילויות שאינן נזקפות לקווי העסקים האחרים.
- תוצאות הפעילות נזקפות לקו העסקים שבו מתנהל חשבון הלקוח.

1. הכנסות ריבית נטו - קו העסקים מזוכה בריבית המתקבלת מהלוואות שהעמיד, בניכוי עלות גיוס המקורות (מחיר מעבר). כמו כן, קו העסקים מזוכה במחיר מעבר בגין פיקדונות שגייס בניכוי הריבית ששולמה ללקוחות.
2. הכנסות שאינן מריבית (הכנסות מימון שאינן מריבית, עמלות והכנסות אחרות) - מיוחסות לקווי העסקים בהתאם לפעילות הלקוח.
3. הוצאות קווי העסקים - כוללות את ההוצאות הישירות של קווי העסקים, וכן מועמסות על קווי העסקים, הוצאות יחידות המטה הנותנות להם שירותים.

תוצאות פעילות קווי העסקים, הן בצד המאזני והן בצד הרווח והפסד, נבחנות באופן שוטף על ידי ההנהלה. בחינת התוצאות מבוצעת אל מול יעדים הנקבעים במסגרת תכנית עבודה שנתית ומול נתוני תקופה מקבילה אשתקד. כמו כן, מבוצעת בחינה של מגוון מדדים נוספים הנוגעים לפעילות קווי העסקים.

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017									
בלתי מבוקר									
במיליוני ש"ח									
	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ		שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	בנקאית	בנק
סך הכל			אחר והתאמות						
1,873	243	61	(1)	106	116	133	235	980	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו
1,287	(45)	293	79	264	89	54	102	451	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
3,160	198	354	78	370	205	187	337	1,431	סך כל ההכנסות
101	1	17	(7)	(15)	15	(7)	4	93	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,050	199	232	232	69	36	68	158	1,056	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,009	(2)	105	(147)	316	154	126	175	282	רווח (הפסד) לפני מס
388	28	29	(39)	111	54	44	62	99	הוצאות (הכנסות) מס
622	(30)	77	(108)	205	100	82	113	183	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 במרס 2017									
264,707	22,977	7,945	3,273	4,592	19,006	33,248	34,897	138,769	אשראי לציבור, נטו
341,663	25,399	93	49	59,105	5,779	20,476	40,768	189,994	פיקדונות הציבור
869,012	18,992	226,640	26,422	369,400	1,991	18,255	25,918	181,394	נכסים בניהול
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016 ^(א)									
בלתי מבוקר									
במיליוני ש"ח									
	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ		שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	בנקאית	בנק
סך הכל			אחר והתאמות						
1,655	226	49	(27)	18	142	115	221	911	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו
1,032	21	315	68	(56)	85	52	107	440	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
2,687	247	364	41	(38)	227	167	328	1,351	סך כל ההכנסות (הוצאות)
(123)	(11)	2	5	(4)	(176)	(82)	(11)	154	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,990	209	217	150	71	42	87	163	1,051	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
820	49	145	(114)	(105)	361	162	176	146	רווח (הפסד) לפני מס
371	18	45	43	(38)	130	58	63	52	הוצאות (הכנסות) מס
459	31	109	(157)	(66)	231	104	113	94	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 במרס 2016									
264,133	22,043	6,234	2,639	3,788	24,364	32,074	33,722	139,269	אשראי לציבור, נטו
330,354	24,784	78	(290)	60,572	6,623	17,833	39,832	180,922	פיקדונות הציבור
785,648	19,144	183,264	27,008	331,138	2,556	17,073	25,607	179,858	נכסים בניהול

(א) סווג מחדש.

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016									
מבוקר									
במיליוני ש"ח									
בנק									
	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	בנקאית	סך הכל
הכנסות (הוצאות) ריבית נטו	937	237	(1)	650	526	521	895	3,761	7,526
הכנסות שאינן מריבית	8	1,130	686	863	343	209	401	1,768	5,408
סך כל ההכנסות	945	1,367	685	1,513	869	730	1,296	5,529	12,934
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(2)	37	(20)	(55)	(392)	(376)	(72)	755	(125)
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	944	905	625	368	176	356	701	4,505	8,580
רווח לפני מס	3	425	80	1,200	1,085	750	667	269	4,479
הוצאות מס	69	218	5	431	389	269	240	96	1,717
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	(66)	231	75	774	696	481	427	173	2,791
יתרות ליום 31 בדצמבר 2016									
אשראי לציבור, נטו	23,567	7,407	2,966	3,779	21,229	30,238	34,089	138,638	261,913
פיקדונות הציבור	26,722	68	40	59,696	7,702	19,772	41,698	191,156	346,854
נכסים בניהול	19,244	189,681	25,503	362,413	1,814	18,607	26,781	176,638	820,681

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
במיליוני ש"ח						
4,026	1	4,025	825	473	2,727	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח
101	-	101	7	(2)	96	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(353)	-	(353)	(172)	(2)	(179)	מחיקות חשבונאיות
215	-	215	109	-	106	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(138)	-	(138)	(63)	(2)	(73)	מחיקות חשבונאיות נטו
(9)	-	(9)	-	1	(10)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
3,980	1	3,979	769	470	2,740	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹
514	-	514	38	-	476	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
במיליוני ש"ח						
4,156	3	4,153	^(א) 659	513	^(א) 2,981	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
(123)	(1)	(122)	^(א) 148	(2)	^(א) (268)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(336)	-	(336)	(142)	(2)	^(ב) (192)	מחיקות חשבונאיות
319	-	319	90	-	^(ב) 229	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(17)	-	(17)	(52)	(2)	37	מחיקות חשבונאיות נטו
(4)	-	(4)	^(ב) -	1	^(ב) (5)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,012	2	4,010	755	510	2,745	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹
471	-	471	33	-	438	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) הוצג מחדש.
 (ג) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), ועל החובות^(א) בגינם היא חושבה

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):						
109,675	41	575	110,291	7,758	118,049	שנבדקו על בסיס פרטני
40,677	78,420	38,784	157,881	3,357	161,238	שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹
979 ^(א)	77,978	-	78,957	-	78,957	¹ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
150,352	78,461	39,359	268,172	11,115	279,287	סך הכל חובות ^(א)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):						
1,845	6	67	1,918	1	1,919	שנבדקו על בסיס פרטני
419	464	664	1,547	-	1,547	שנבדקו על בסיס קבוצתי ²
-	459 ^(ב)	-	459	-	459	² מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
2,264	470	731	3,465	1	3,466	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ³
658	-	20	678	-	678	³ מזה: בגין חובות פגומים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 290 מיליון ש"ח.

(ג) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), ועל החובות^(א) בגינם היא חושבה (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):						
שנבדקו על בסיס פרטני	112,810 ^(ד)	61	1,823 ^(ד)	114,694	8,174	122,868
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹	35,575	81,419	35,984	152,978	3,561	156,539
¹ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור	1,032 ^(ג)	80,366	-	81,398	-	81,398
סך הכל חובות ^(א)	148,385	81,480	37,807	267,672	11,735	279,407
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):						
שנבדקו על בסיס פרטני	1,954 ^(ד)	13	115	2,082	2	2,084
שנבדקו על בסיס קבוצתי ²	353	497	607	1,457	-	1,457
² מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור	-	495 ^(ג)	-	495	-	495
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ³	2,307	510	722	3,539	2	3,541
³ מזה: בגין חובות פגומים	633 ^(ד)	-	23	656	-	656

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 307 מיליון ש"ח.

(ג) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) הוצג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), ועל החובות^(א) בגינם היא חושבה (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל	סך הכל	בנקים וממשלות
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
שנבדקו על בסיס פרטני	(1)106,782	45	(1)542	107,369	7,890
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹	(1)40,980	79,086	(1)38,015	158,081	4,148
¹ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור	(1)909	78,656	-	79,565	-
סך הכל חובות ^{2(א)}	147,762	79,131	38,557	265,450	12,038
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
שנבדקו על בסיס פרטני	(1)1,855	6	(1)57	1,918	1
שנבדקו על בסיס קבוצתי ²	(1)420	467	(1)732	1,619	-
² מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור	-	(2)462	-	462	-
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ³	2,275	473	789	3,537	1
³ מזה: בגין חובות פגומים	671	-	12	683	-

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 294 מיליון ש"ח.
 (ג) כולל יתרת הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
 (ד) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
48	17	15,951	254	249	15,448
בינוי ונדל"ן - בינוי ^(א)					
10	25	24,326	602	343	23,381
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן ^(א)					
8	1	11,656	334	3	11,319
שרותים פיננסיים					
172	58	70,031	1,479	1,673	66,879
מסחרי - אחר					
238	101	121,964	2,669	2,268	117,027
סך הכל מסחרי					
480	698	77,968	-	698	77,270
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ^(א)					
219	86	38,797	122	450	38,225
אנשים פרטיים - אחר					
937	885	238,729	2,791	3,416	232,522
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	742	-	-	742
בנקים בישראל					
-	-	234	-	-	234
ממשלת ישראל					
937	885	239,705	2,791	3,416	233,498
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
51	15	9,522	284	53	9,185
בינוי ונדל"ן ^(א)					
308	35	18,866	321	451	18,094
מסחרי - אחר					
359	50	28,388	605	504	27,279
סך הכל מסחרי					
2	-	1,055	45	-	1,010
אנשים פרטיים					
361	50	29,443	650	504	28,289
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	9,753	-	-	9,753
בנקים בחו"ל					
-	-	386	-	-	386
ממשלות בחו"ל					
361	50	39,582	650	504	38,428
סך הכל פעילות בחו"ל					
1,298	935	268,172	3,441	3,920	260,811
סך הכל ציבור					
-	-	10,495	-	-	10,495
סך הכל בנקים					
-	-	620	-	-	620
סך הכל ממשלות					
1,298	935	279,287	3,441	3,920	271,926
סך הכל					

ראה הערות [בעמוד 154](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים	
במיליוני ש"ח						
<u>פעילות לווים בישראל</u>						
<u>ציבור-מסחרי</u>						
33	9	16,032	274	294	15,464	בינוי ונדל"ן - בינוי
19	5	25,144	699 ^(ט)	708	23,737	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	2	10,635	46	13	10,576	שרותים פיננסיים
142	40	69,181	1,741	1,746	65,694	מסחרי - אחר
195	56	120,992	2,760	2,761	115,471	סך הכל מסחרי
493	719	80,354	-	747	79,607	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ^(ז)
281	75	37,096	141	318	36,637	אנשים פרטיים - אחר
969	850	238,442	2,901	3,826	231,715	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	2,354	-	-	2,354	בנקים בישראל
-	-	196	-	-	196	ממשלת ישראל
969	850	240,992	2,901	3,826	234,265	סך הכל פעילות בישראל
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>						
<u>ציבור-מסחרי</u>						
33	4	9,117	377	115	8,625 ^(ט)	בינוי ונדל"ן
48	2	18,276	305	277	17,694 ^(ט)	מסחרי - אחר
81	6	27,393	682	392	26,319	סך הכל מסחרי
3	1	1,837	73	3	1,761 ^(ט)	אנשים פרטיים
84	7	29,230	755	395	28,080	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	8,969	-	-	8,969	בנקים בחו"ל
-	-	216	-	-	216	ממשלות בחו"ל
84	7	38,415	755	395	37,265	סך הכל פעילות בחו"ל
1,053	857	267,672	3,656	4,221	259,795	סך הכל ציבור
-	-	11,323	-	-	11,323	סך הכל בנקים
-	-	412	-	-	412	סך הכל ממשלות
1,053	857	279,407	3,656	4,221	271,530	סך הכל

ראה הערות [בעמוד 154](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
58	19	15,576	264	275	15,037
בינוי ונדל"ן - בינוי					
35	12	23,878	637	360	22,881
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
2	2	10,854	459	5	10,390
שרותים פיננסיים					
144	65	68,414	1,550	1,745	65,119
מסחרי - אחר					
239	98	118,722	2,910	2,385	113,427
סך הכל מסחרי					
530	719	78,645	-	719	77,926
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ^(א)					
252	122	38,141	108	531	37,502
אנשים פרטיים - אחר					
1,021	939	235,508	3,018	3,635	228,855
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	1,742	-	-	1,742
בנקים בישראל					
-	-	206	-	-	206
ממשלת ישראל					
1,021	939	237,456	3,018	3,635	230,803
סך הכל פעילות בישראל					
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
14	3	9,540	325	5	9,210
בינוי ונדל"ן ^(א)					
56	60	19,500	260	405	18,835
מסחרי - אחר					
70	63	29,040	585	410	28,045
סך הכל מסחרי					
3	1	902	50	1	851
אנשים פרטיים					
73	64	29,942	635	411	28,896
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	9,654	-	-	9,654
בנקים בחו"ל					
-	-	436	-	-	436
ממשלות בחו"ל					
73	64	40,032	635	411	38,986
סך הכל פעילות בחו"ל					
1,094	1,003	265,450	3,653	4,046	257,751
סך הכל ציבור					
-	-	11,396	-	-	11,396
סך הכל בנקים					
-	-	642	-	-	642
סך הכל ממשלות					
1,094	1,003	277,488	3,653	4,046	269,789
סך הכל					

ראה הערות [בעמוד 154](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

הערות:

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדויר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדויר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה [ביאור 13.2.13](#) להלן.
- (ד) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (ה) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 580 מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 524 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 674 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (ו) כולל יתרת הלוואות לדויר בסך 111 מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 144 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 114 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פירעונה.
- (ז) 3.9% מהאשראי לנכסים מניבים שניתן באמצעות מערך כינוי ונדל"ן בבנק הינו בשיעורי LTV העולים על 85%.
- (ח) יתרת החובות הלא פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר, נכון ליום 31 במרס 2017, בסך של 885 מיליון ש"ח הינם אשראי שנתן הבנק, מתוכו 187 מיליון ש"ח הינו בגין הלוואות שאינן לדויר ו-698 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדויר, כאשר מתוכן סך של 147 מיליון ש"ח הינו בפיגור של עד 149 יום, 128 מיליון ש"ח הינו בפיגור של 150-249 יום והיתרה הינה בגין חוב בפיגור של 250 ימים או יותר.
- (ט) הוצג מחדש.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך יום פיגור אחד ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדויר למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)				
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים
	סך הכל	לא	יתרת	יתרת
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	פרטנית ^(ג)	פרטנית ^(ג)
במיליוני ש"ח				
<u>פעילות לווים בישראל</u>				
<u>ציבור-מסחרי</u>				
בינוי ונדל"ן - בינוי	774	254	212	42
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,725	602	488	114
שרותים פיננסיים	809	334	329	5
מסחרי - אחר	4,585	1,479	867	612
סך הכל מסחרי	7,893	2,669	1,896	773
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	2,280	122	103	19
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	10,173	2,791	1,999	792
בנקים בישראל	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	10,173	2,791	1,999	792
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>				
<u>ציבור-מסחרי</u>				
בינוי ונדל"ן	431	284	97	187
מסחרי - אחר	634	321	102	219
סך הכל מסחרי	1,065	605	199	406
אנשים פרטיים	106	45	17	28
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,171	650	216	434
בנקים בחו"ל	-	-	-	-
ממשלות בחו"ל	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	1,171	650	216	434
סך הכל ציבור	11,344	3,441	2,215	1,226
סך הכל בנקים	-	-	-	-
סך הכל ממשלות	-	-	-	-
סך הכל	11,344	3,441	2,215	1,226
<u>מזה:</u>				
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	2,273	1,384	477	889
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	1,872	1,654	125	218

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(ב) יתרת חוב רשומה.
(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)				
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) כגיןם לא קיימת	יתרת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת ^(ב) חובות פגומים
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ^(ב) חובות פגומים	סך הכל יתרת ^(ב) חובות פגומים	סך הכל יתרת ^(ב) חובות פגומים	סך הכל יתרת ^(ב) חובות פגומים
במיליוני ש"ח				
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
	851	274	170	22
בינוי ונדל"ן - בינוי				104
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,948	699	108 ^(ד)	83 ^(ד)
שרותים פיננסיים	561	46	46	-
מסחרי - אחר	4,979	1,741	324	305
סך הכל מסחרי	8,339	2,760	648	410
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	2,080	141	66	6
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	10,419	2,901	714	416
בנקים בישראל	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	10,419	2,901	714	416
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור-מסחרי				
	508	377	115	134
בינוי ונדל"ן				262
מסחרי - אחר	594	305	61	89
סך הכל מסחרי	1,102	682	176	223
אנשים פרטיים	119	73	38	17
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,221	755	214	240
בנקים בחו"ל	-	-	-	-
ממשלות בחו"ל	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	1,221	755	214	240
סך הכל ציבור	11,640	3,656	928	656
סך הכל בנקים	-	-	-	-
סך הכל ממשלות	-	-	-	-
סך הכל	11,640	3,656	928	656
מזה:				
	2,593	517	393 ^(ד)	2,076
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים				
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	1,855	672	175	1,183

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(ד) הוצג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
	סך הכל	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) בגינם קיימת הפרשה פרטנית ^(ג)
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
	790	264	210	24	54
	1,773	637	505	76	132
	958	459	458	1	1
	4,630	1,550	912	390	638
	8,151	2,910	2,085	491	825
	-	-	-	-	-
	2,199	108	88	3	20
	10,350	3,018	2,173	494	845
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	10,350	3,018	2,173	494	845
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
	467	325	109	107	216
	587	260	80	73	180
	1,054	585	189	180	396
	108	50	34	9	16
	1,162	635	223	189	412
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	1,162	635	223	189	412
	11,512	3,653	2,396	683	1,257
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	11,512	3,653	2,396	683	1,257
מזה:					
		2,483	1,545	481	938
		2,058	1,756	109	302

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(ב) יתרת חוב רשומה.
(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2016			2017		
מזה: נרשמו על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
1	1	415	-	-	259
בינוי ונדל"ן - בינוי					
^(ה) 1	^(ה) 1	^(ה) 807	1	2	608
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
-	-	54	-	-	396
שרותים פיננסיים					
3	^(ה) 3	1,618	2	6	1,514
מסחרי - אחר					
5	5	2,894	3	8	2,777
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
-	-	99	1	2	115
אנשים פרטיים - אחר					
5	5	2,993	4	10	2,892
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	-	-	-	-
בנקים בישראל					
-	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל					
5	5	2,993	4	10	2,892
סך הכל פעילות בישראל					
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
2	2	410	1	1	303
בינוי ונדל"ן					
2	2	273	1	1	319
מסחרי - אחר					
4	4	683	2	2	622
סך הכל מסחרי					
1	1	66	-	-	33
אנשים פרטיים					
5	5	749	2	2	655
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	-	-	-	-
בנקים בחו"ל					
-	-	-	-	-	-
ממשלות בחו"ל					
5	5	749	2	2	655
סך הכל פעילות בחו"ל					
10	10	3,742	6	12	3,547
סך הכל ציבור					
-	-	-	-	-	-
סך הכל בנקים					
-	-	-	-	-	-
סך הכל ממשלות					
10	^(ה) 10	3,742	6	^(ה) 12	3,547
סך הכל					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות ריבית בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017 בסך 77 מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 80 מיליון ש"ח).

(ה) הוצג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון חדש^(ה)

ליום 31 במרס 2016				ליום 31 במרס 2017			
צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית
של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)
לא צובר ^(ג)	לא צובר ^(ג)	לא צובר ^(ג)	לא צובר ^(ג)	לא צובר ^(ג)	לא צובר ^(ג)	לא צובר ^(ג)	לא צובר ^(ג)
סך הכל ^(ד)	סך הכל ^(ד)	סך הכל ^(ד)	סך הכל ^(ד)	סך הכל ^(ד)	סך הכל ^(ד)	סך הכל ^(ד)	סך הכל ^(ד)
בלתי מבוקר במיליוני ש"ח							
פעילות לווים בישראל							
ציבור-מסחרי							
156	24	-	132	189	12	-	177
447	131	-	316	375	44	-	331
14	13	-	1	324	-	-	324
796	92	-	704	608	262	1	345
1,413	260	-	1,153	1,496	318	1	1,177
-	-	-	-	-	-	-	-
79	20	-	59	85	23	1	61
1,492	280	-	1,212	1,581	341	2	1,238
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
1,492	280	-	1,212	1,581	341	2	1,238
פעילות לווים בחו"ל							
ציבור-מסחרי							
262	102	-	160	197	73	-	124
73	39	-	34	84	37	-	47
335	141	-	194	281	110	-	171
28	21	-	7	10	5	-	5
363	162	-	201	291	115	-	176
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
363	162	-	201	291	115	-	176
1,855	442	-	1,413	1,872	456	2	1,414
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
1,855	442	-	1,413	1,872	456	2	1,414

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) צובר הכנסות ריבית.

(ג) נכלל בחובות פגומים.

(ד) עד ליום 30 יוני 2016 חובות בעייתיים בארגון מחדש בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים לא צברו ריבית. ביום 30 ביוני 2016 עודכנה המתודולוגיה כך שצבירת הריבית מתאפשרת במקרים אלו. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא.

(ה) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור n.1 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016](#).

ההתחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי, הסתכמו ליום 31 במרס 2017 לסך 16 מיליון ש"ח (ליום 31 במרס 2016 - 69 מיליון ש"ח).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון חדש^(ב) (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)			
סך הכל ^(א)	צובר ^(ב) לא בפיגור	צובר בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ^{(ב)(ד)}	שאינו צובר הכנסות ריבית במיליוני ש"ח
פעילות לווים בישראל			
ציבור-מסחרי			
212	13	-	199
394	44	4	346
405	-	-	405
614	217	2	395
1,625	274	6	1,345
-	-	-	-
77	23	2	52
1,702	297	8	1,397
-	-	-	-
-	-	-	-
1,702	297	8	1,397
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור-מסחרי			
235	83	-	152
111	49	-	62
346	132	-	214
10	5	-	5
356	137	-	219
-	-	-	-
-	-	-	-
356	137	-	219
2,058	434	8	1,616
-	-	-	-
-	-	-	-
2,058	434	8	1,616

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) צובר הכנסות ריבית.

(ג) נכלל בחובות פגומים.

(ד) עד ליום 30 יוני 2016 חובות בעייתיים בארגון מחדש בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים לא צברו ריבית. ביום 30 ביוני 2016 עודכנה המתודולוגיה כך שצבירת הריבית מתאפשרת במקרים אלו. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא.

(ה) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 1.1 ת.ל. לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016](#).

ההתחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי, הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2016 בסך 16 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעיתיים בארגון חדש^(ב) (המשך)
 1. ארגונים מחדש שבוצעו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2016			2017		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
3	3	51	5	5	82
-	-	11	2	2	9
-	-	3	-	-	7
15	15	217	18	19	231
18	18	282	25	26	329
-	-	-	-	-	-
2	5	1,580	19	19	1,955
20	23	1,862	44	45	2,284
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
20	23	1,862	44	45	2,284
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
14	14	2	26	27	5
8	8	4	5	5	11
22	22	6	31	32	16
-	-	2	1	1	5
22	22	8	32	33	21
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
22	22	8	32	33	21
42	45	1,870	76	78	2,305
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
42	45	1,870	76	78	2,305

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 1.1. לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעיתיים בארגון חדש^(ב) (המשך)

2. ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו^(ג,ד,ה)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
2016		2017		
מספר חוזים	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ד)	מספר חוזים	
		יתרת חוב רשומה ^(ד)		
בלתי מבוקר				
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
2	15	2	66	
בינוי ונדל"ן - בינוי				
-	1	1	3	
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן				
-	1	-	4	
שרותים פיננסיים				
6	47	6	199	
מסחרי - אחר				
8	64	9	272	
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור				
4	253	8	1,280	
אנשים פרטיים - אחר				
12	317	17	1,552	
סך הכל ציבור - פעילות בישראל				
-	-	-	-	
בנקים בישראל				
-	-	-	-	
ממשלת ישראל				
12	317	17	1,552	
סך הכל פעילות בישראל				
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור-מסחרי				
1	3	2	1	
בינוי ונדל"ן				
1	4	-	1	
מסחרי - אחר				
2	7	2	2	
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	
אנשים פרטיים				
2	7	2	2	
סך הכל ציבור - פעילות חו"ל				
-	-	-	-	
בנקים בחו"ל				
-	-	-	-	
ממשלות בחו"ל				
2	7	2	2	
סך הכל פעילות בחו"ל				
14	324	19	1,554	
סך הכל ציבור				
-	-	-	-	
סך הכל בנקים				
-	-	-	-	
סך הכל ממשלות				
14	324	19	1,554	
סך הכל				

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי [ביאור 1.ח. לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2016](#).

(ג) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של שלושים ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(ד) יתרת החוב הרשומה לסוף הרבעון בו בוצע הכשל.

(ה) החל מיום 1 ביולי 2015 מיישם הבנק עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, אשר מחייב, בין היתר, כי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי שאורגנו מחדש ואורגנו מחדש כשל יימחקו לכל המאוחר תוך 60 יום. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)^(ב), סוג החזר וסוג ריבית

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
1,607	33,114	2,680	50,127	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
152	19,986	838	28,293	מעל 60%	
21	35	2	41		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,780	53,135	3,520	78,461		סך הכל

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
1,894	34,402	3,553	51,249	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
578	20,955	1,151	29,439	מעל 60%	
70	597	22	792		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,542	55,954	4,726	81,480		סך הכל

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור ^(א)					
סיכון אשראי	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
1,681	33,266	2,753	50,331	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
216	20,379	888	28,788	מעל 60%	
27	6	-	12		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,924	53,651	3,641	79,131		סך הכל

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת. מידי רבעון נבדקת ההפרשה הקבוצתית המינימאלית בשיעור של 0.35% כנדרש בהוראות בנק ישראל מול ההפרשה בשיעור של 0.75% הנדרשת על אשראי בעל LTV הגבוה מ-60%. יש לציין כי ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הנדרשת על פי LTV.

(ג) סווג מחדש.

באור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר		31 במרס	
2016		2017	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי החוזים ^(א)
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

1	1,419	5	1,653	1	1,369	אשראי תעודות
113	5,843	101	6,020	108	5,538	ערביות להבטחת אשראי
17	19,555	21	19,001	19	19,648	ערביות לרוכשי דירות
236	15,859	200	16,633	251	15,023	ערביות והתחייבויות אחרות ^(ב)
26	25,522	24	24,871	26	25,850	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
24	12,492	25	13,069	25	12,523	מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
51	23,209	72	24,791	64	24,164	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ¹
20	13,833	23	14,239	20	14,669	התחייבויות להוצאת ערבויות
-	2,912	-	4,059	-	2,961	מסגרות לפעילות במכשירים נגזרים שלא נוצלו
-	2,725	-	3,974	-	3,838	אישור עקרוני לשמירת שיעור ריבית

1. מזה: חשיפות אשראי בגין מחויבות לספק נזילות למבני איגוח בחסות אחרים שלא נוצלו בסך 218 מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 226 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 231 מיליון ש"ח) המחויבויות לעיל מהוות חלק קטן יחסית מהמחויבויות של אותם גופי איגוח.

(א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (ב) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעוף בסך 106 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2016 וב-31 בדצמבר 2016 סך של 188 מיליון ש"ח ו-100 מיליון ש"ח בהתאמה).

ד. מידע אודות הלוואות שנמכרו

תמורה בסך 1,623 מיליון ש"ח ו-1,100 מיליון ש"ח התקבלה עבור הלוואות לדירור והלוואות מסחריות, בהתאמה, שנמכרו בשנת 2016. (בתקופה הנוכחית לא נמכרו הלוואות).

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	במטבעות אחרים	באירו	בדולרים של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
68,275	213	2,024	921	7,035	-	58,082
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
77,959	2,393	2,749	5,209	27,233	3,539	36,836
ניירות ערך						
903	-	-	-	-	-	903
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
264,707	215	4,383	3,615	29,398	43,721	183,375
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
620	-	-	45	420	98	57
אשראי לממשלות						
878	878	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,016	3,016	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
11,032	1,194	176	99	1,822	140	7,601
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
17	17	-	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין						
7,891	1,128	55	4	722	10	5,972
נכסים אחרים						
435,298	9,054	9,387	9,893	66,630	47,508	292,826
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
341,663	500	6,627	12,281	85,830	19,588	216,837
פיקדונות הציבור						
4,493	-	48	795	2,597	18	1,035
פיקדונות מבנקים						
770	-	-	4	689	-	77
פיקדונות מממשלות						
481	15	-	-	4	-	462
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
22,689	-	-	-	-	16,384	6,305
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
11,272	1,104	97	131	1,555	281	8,104
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
21,309	1,127	156	23	598	10,279	9,126
התחייבויות אחרות						
402,677	2,746	6,928	13,234	91,273	46,550	241,946
סך כל ההתחייבויות						
32,621	6,308	2,459	(3,341)	(24,643)	958	50,880
הפרש ^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	429	(2,789)	3,570	24,502	(1,567)	(24,145)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	73	(22)	(526)	(1,670)	-	2,145
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	-	35	(100)	(67)	-	132
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
32,621	6,810	(317)	(397)	(1,878)	(609)	29,012
סך הכל כללי						
-	183	(8)	(601)	(2,375)	-	2,801
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	(218)	130	(1,275)	(2,797)	-	4,160
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 3,465 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	במטבעות אחרים	באירו	בדולרים של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
55,648	292	2,506	912	6,699	242	44,997
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
78,727	2,610	1,444	1,886	31,940	2,919	37,928
ניירות ערך						
1,621	-	-	-	-	-	1,621
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
264,133	201	5,387	5,234	27,817	48,477	177,017
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
412	-	-	57	159	143	53
אשראי לממשלות						
899	899	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,060	3,060	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
13,150	1,468	288	455	2,014	129	8,796
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
17	17	-	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין						
7,890	536	39	7	846	3	6,459
נכסים אחרים						
425,557	9,083	9,664	8,551	69,475	51,913	276,871
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
330,354	522	8,736	12,903	83,860	25,731	198,602
פיקדונות הציבור						
4,441	-	41	382	2,022	33	1,963
פיקדונות מבנקים						
808	-	-	8	746	1	53
פיקדונות מממשלות						
845	-	-	-	-	-	845
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
24,810	50	-	-	-	18,154	6,606
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
13,996	1,421	425	618	2,307	172	9,053
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
20,650	632	193	42	769	10,941	8,073
התחייבויות אחרות						
395,904	2,625	9,395	13,953	89,704	55,032	225,195
סך כל ההתחייבויות						
29,653	6,458	269	(5,402)	(20,229)	(3,119)	51,676
הפרש ^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	39	(1,073)	5,026	19,324	(950)	(22,366)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	91	(257)	546	-	(380)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	-	101	(145)	(573)	-	617
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
29,653	6,497	(612)	(778)	(932)	(4,069)	29,547
סך הכל כללי						
-	-	140	(306)	513	-	(347)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	-	14	(1,021)	47	-	960
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

- (א) כולל צמודים למטבע חוץ.
 (ב) רבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם של האשראי בגינו נוצר בסך 3,572 מיליון ש"ח.
 (ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)						
מטבע ישראלי						
מטבע חוץ ^(א)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	במטבעות אחרים	באירו	בדולרים של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
74,757	285	2,615	1,245	7,059	247	63,306
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
77,201	1,943	1,599	2,934	31,710	3,701	35,314
ניירות ערך						
1,284	-	-	-	-	-	1,284
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
261,913	180	4,576	3,931	29,299	44,374	179,553
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
642	-	-	54	382	149	57
אשראי לממשלות						
901	901	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,147	3,147	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
10,654	1,536	131	257	3,031	98	5,601
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
17	17	-	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין						
8,087	1,103	27	4	914	4	6,035
נכסים אחרים						
438,603	9,112	8,948	8,425	72,395	48,573	291,150
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
346,854	508	6,726	14,582	88,469	20,389	216,180
פיקדונות הציבור						
3,394	-	39	710	1,640	18	987
פיקדונות מבנקים						
900	-	-	8	824	-	68
פיקדונות מממשלות						
539	-	-	-	5	-	534
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
22,640	-	-	-	-	16,348	6,292
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
10,677	1,465	132	279	2,729	230	5,842
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
21,885	1,192	184	27	727	10,603	9,152
התחייבויות אחרות						
406,889	3,165	7,081	15,606	94,394	47,588	239,055
סך כל ההתחייבויות						
31,714	5,947	1,867	(7,181)	(21,999)	985	52,095
הפרש ^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	141	(2,433)	7,593	22,376	(1,469)	(26,208)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	138	(31)	(214)	(1,318)	-	1,425
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	-	15	(476)	(180)	-	641
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
31,714	6,226	(582)	(278)	(1,121)	(484)	27,953
סך הכל כללי						
-	201	(37)	(253)	(2,012)	-	2,101
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	-	44	(1,447)	(500)	-	1,903
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) רבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 3,537 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. כללי

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים על פי הנחיות המפקח על הבנקים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן במקרים אלה נאמד על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומן העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה ביום הדיווח. אומדן של השווי ההוגן מחושב באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון שהוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. בהנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים עשויים להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הקבוצה כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. עיקרי השיטות וההנחות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

נכסים פיננסיים:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכחים בשיעור נכיון מתאים. יתרת האשראי מיינה למספר קטגוריות בהתאם למגזר הפעילות וכן לדרוג האשראי של הלווים. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית) לפי בסיסי ההצמדה השונים. תקבולים אלה הונו בשיעורי ריבית המשקפים את רמת הסיכון והמרווח הממוצע הגלומים באשראי באותה קטגוריה ואת תקופת האשראי.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש, הוערך בהתאם לערך במאזן.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה שיעורי ריבית אלה משקפים את שיעורי הריבית הגבוהים ביותר המשמשים את הקבוצה בעסקאות במועד הדיווח באותו מגזר.

שווי הוגן של יתרות עו"ש שסווגו כחובות פגומים חושב בהתאם לאומדן המח"מ שלהם ולפי שיעורי הריבית המירביים הנהוגים בבנק.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות בבנקים, ואשראי לממשלות - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם בוצעו עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך - ניירות ערך סחירים לפי שווי שוק. ניירות ערך שאינם סחירים, מניית לפי עלות ואגרות חוב לפי מודל המביא בחשבון את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכחים בשיעור ניכיון מתאים והמביאים בחשבון גם את ההסתברות לכשל וערך השוק.

התחייבויות פיננסיות:

פיקדונות הציבור - יתרת הפיקדונות מיינה למספר קטגוריות בהתאם למגזרי הפעילות, בסיסי ההצמדה ותקופות ההפקדה. בכל קטגוריה חושב התזרים של התשלומים העתידיים (קרן וריבית). תשלומים אלה הונו בשיעורי ריבית המשקפים את שיעור הריבית הממוצע בו הקבוצה מגייסת פיקדונות דומים מאותה קטגוריה לתקופה שנתרה עד לפרעון. חשבונות עובר ושב (עו"ש) ופיקדונות ללא זמן פרעון-היתרה במאזן נחשבת כאומדן של השווי ההוגן.

פיקדונות מבנקים ופיקדונות ממשלות השווי ההוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי אומדן שיעורי הריבית שבהם הקבוצה עשויה לגייס פיקדונות דומים במועד הדיווח.

אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים - לפי שווי שוק או בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הקבוצה מגייסת פיקדונות דומים, או יכולה להנפיק כתבי התחייבות דומים ביום הדיווח.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

נכסים והתחייבויות פיננסיים אחרים:

מכשירים נגזרים:

מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק וכאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר.

מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת במועד הדיווח והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי:

היתרה המאזנית מהווה קירוב לשווי ההוגן, שכן תנאי העסקות שבמאזן אינם שונים מהותית מתנאי עסקות דומות ביום הדיווח.

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)				
יתרה במאזן	שווי הוגן			סך הכל
	רמה 1 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 3 ^(א)	
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	68,275	59,295	7,481	1,506
ניירות ערך ^(ב)	77,959	47,136	28,476	2,321
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	903	903	-	-
אשראי לציבור, נטו	264,707	2,495	73,888	186,462
אשראי לממשלות	620	-	31	618
נכסים בגין מכשירים נגזרים	11,032	698	8,759	1,575
נכסים פיננסיים אחרים	1,600	799	-	801
סך כל הנכסים הפיננסיים	425,096^(ג)	111,326	118,635	193,283
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	341,663	2,396	230,747	109,937
פיקדונות מבנקים	4,493	-	4,648	56
פיקדונות ממשלות	770	-	702	85
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	481	481	-	-
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים	22,689	17,912	-	6,065
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	11,272	694	10,153	425
התחייבויות פיננסיות אחרות	8,122	1,178	5,550	1,395
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	389,490^(ג)	22,661	251,800	117,963
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	373	-	-	373
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)	15,996	-	175	15,821

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשים במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#) ניירות ערך.
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 127,690 מיליון ש"ח ובסך 158,906 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר היתרה שלהם במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 215-211](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת כברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנהלים כנגדה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	במיליוני ש"ח
	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)		
נכסים פיננסיים					
55,693	1,686	8,016	45,991	55,648	מזומנים ופיקדונות בבנקים
78,727	3,004 ^(ה)	19,568 ^(ה)	56,155	78,727	ניירות ערך ^(ב)
1,621	-	-	1,621	1,621	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
264,440	189,740	72,163	2,537	264,133	אשראי לציבור, נטו
424	409	15	-	412	אשראי לממשלות
13,150	1,574	10,435	1,141	13,150	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,474	1,076	-	398	1,473	נכסים פיננסיים אחרים
415,529	197,489	110,197	107,843 ^(ג)	415,164	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
332,623	121,462	207,509	3,652	330,354	פיקדונות הציבור
4,307	41	4,266	-	4,441	פיקדונות מבנקים
834	87	747	-	808	פיקדונות מממשלות
845	-	-	845	845	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
25,060	5,742	377	18,941	24,810	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים
13,996	242	12,612	1,142	13,996	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,386	1,093	5,120	1,173	7,385	התחייבויות פיננסיות אחרות
385,051	128,667	230,631	25,753 ^(ג)	382,639	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
337	337	-	-	337	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
16,544	16,362	182	-	16,544	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשים במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#) ניירות ערך.
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 129,714 מיליון ש"ח ובסך 129,736 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר היתרה שלהם במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 215-115](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.
 (ה) סוג מחדש.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	במיליוני ש"ח
	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)		
נכסים פיננסיים					
74,761	2,301	7,134	65,326	74,757	מזומנים ופיקדונות בבנקים
77,201	2,407	24,457	50,337	77,201	ניירות ערך ^(ב)
1,284	-	-	1,284	1,284	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
260,630	184,726	73,382	2,522	261,913	אשראי לציבור, נטו
669	642	27	-	642	אשראי לממשלות
10,654	967	8,960	727	10,654	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,756	776	-	980	1,755	נכסים פיננסיים אחרים
426,955	191,819	113,960	121,176 ^(ג)	428,206	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
347,919	113,396	232,144	2,379	346,854	פיקדונות הציבור
3,378	76	3,302	-	3,394	פיקדונות מבנקים
919	86	833	-	900	פיקדונות מממשלות
539	-	-	539	539	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
23,926	6,119	12	17,795	22,640	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים
10,677	407	9,542	728	10,677	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8,447	1,407	5,294	1,746	8,446	התחייבויות פיננסיות אחרות
395,805	121,491	251,127	23,187 ^(ד)	393,450	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
353	353	-	-	353	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
16,948	16,765	183	-	16,948 ^(ד)	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשים במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#) ניירות ערך.

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 120,850 מיליון ש"ח ובסך 156,667 מיליון ש"ח. בהתאמה אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 215-115](#).

(ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	כנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	כנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
34,805	1,976	-	36,781
5,425	4,851	-	10,276
-	23	-	23
42	8,345	-	8,387
-	7,015	1,409	8,424
68	224	-	292
-	2,291	-	2,291
1,481	-	-	1,481
41,821	24,725	1,409	67,955
ניירות ערך למסחר:			
4,958	80	-	5,038
1	1,629	-	1,630
211	-	-	211
-	414	-	414
-	260	-	260
145	-	-	145
-	539	-	539
5,315	2,922	-	8,237
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	126	217	343
22	5,154	129	5,305
-	2,772	1,125	3,897
324	693	101	1,118
3	14	3	20
349	-	-	349
698	8,759	1,575	11,032
אחרים:			
2,495	6	-	2,501
903	-	-	903
800	-	-	800
4,198	6	-	4,204
52,032	36,412	2,984	91,428

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	סך הכל שווי הוגן	
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
	162	251	-	413	חוזי שקל - מדד
	-	4,807	21	4,828	חוזי ריבית
	263	4,354	-	4,617	חוזי מטבע - חוץ
	-	724	323	1,047	חוזי מניית
	-	17	3	20	חוזי סחורות ואחרים
	-	-	347	347	פעילות בשוק המעוף
	425	10,153	694	11,272	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:					
	50	9	2,229	2,288	פקדונות בגין השאלות ניירות ערך
	-	-	481	481	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
	-	-	1,178	1,178	אחרים
	50	9	3,888	3,947	סך הכל אחרים
	475	10,162	4,582	15,219	סך כל התחייבויות

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
36,808	-	1,876	34,932
אגרות חוב ממשלת ישראל			
11,758	-	740	11,018
אגרות חוב ממשלות זרות			
35	-	35	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
5,471	-	5,396	75
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
9,957	(^א) 1,938	(^א) 8,019	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
555	-	448	107
אגרות חוב אחרות בישראל			
1,777	-	1,777	-
אגרות חוב אחרות זרים			
1,530	-	-	1,530
מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה			
67,891	1,938	18,291	47,662
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למסחר:			
5,290	-	111	5,179
אגרות חוב ממשלת ישראל			
2,833	-	-	2,833
אגרות חוב ממשלות זרות			
347	-	-	347
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
144	-	144	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
697	-	697	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
120	-	-	120
אגרות חוב אחרות בישראל			
325	-	325	-
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
14	-	-	14
מניות וקרנות נאמנות למסחר			
9,770	-	1,277	8,493
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
379	202	177	-
חוזי שקל - מדד			
7,157	312	6,822	23
חוזי ריבית			
3,785	903	2,882	-
חוזי מטבע - חוץ			
1,391	134	545	712
חוזי מניות			
38	23	9	6
חוזי סחורות ואחרים			
400	-	-	400
פעילות בשוק המעוף			
13,150	1,574	10,435	1,141
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
2,539	-	3	2,536
אשראי ופקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
1,621	-	-	1,621
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
398	-	-	398
אחר			
4,558	-	3	4,555
סך הכל אחרים			
95,369	3,512	30,006	61,851
סך כל הנכסים			

(א) סווג מחדש.

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	סך הכל שווי הוגן	
במיליוני ש"ח					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
	61	378	-	439	חוזי שקל - מדד
	-	7,085	30	7,115	חוזי ריבית
	181	4,475	-	4,656	חוזי מטבע - חוץ
	-	642	712	1,354	חוזי מניות
	-	32	6	38	חוזי סחורות ואחרים
	-	-	394	394	פעילות בשוק המעוף
	242	12,612	1,142	13,996	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:					
	17	24	3,652	3,693	פקדונות בגין השאלות ניירות ערך
	-	-	845	845	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
	-	-	1,173	1,173	אחרים
	17	24	5,670	5,711	סך הכל אחרים
	259	12,636	6,812	19,707	סך כל התחייבויות

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
35,409	-	2,027	33,382
אגרות חוב ממשלת ישראל			
11,929	-	1,935	9,994
אגרות חוב ממשלות זרות			
23	-	23	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
7,460	-	7,416	44
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
9,749	1,426	8,323	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
296	-	228	68
אגרות חוב אחרות בישראל			
1,882	-	1,882	-
אגרות חוב אחרות זרים			
961	-	-	961
מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה			
67,709	1,426	21,834	44,449
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למסחר:			
5,091	-	-	5,091
אגרות חוב ממשלת ישראל			
2,458	-	1,953	505
אגרות חוב ממשלות זרות			
159	-	-	159
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
104	-	104	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
280	-	280	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
132	-	-	132
אגרות חוב אחרות בישראל			
286	-	286	-
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
1	-	-	1
מניות וקרנות נאמנות למסחר			
8,511	-	2,623	5,888
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
339	202	137	-
חוזי שקל - מדד			
5,645	130	5,482	33
חוזי ריבית			
2,944	575	2,368	1
חוזי מטבע - חוץ			
1,447	57	958	432
חוזי מניות			
24	3	15	6
חוזי סחורות ואחרים			
255	-	-	255
פעילות בשוק המעוף			
10,654	967	8,960	727
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
2,527	-	5	2,522
אשראי ופקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
1,284	-	-	1,284
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
980	-	-	980
אחר			
4,791	-	5	4,786
סך הכל אחרים			
91,665	2,393	33,422	55,850
סך כל הנכסים			

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	סך הכל שווי הוגן	
במיליוני ש"ח					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
					חוזי שקל - מדד
400	162	238	-		
5,287	-	5,250	37		חוזי ריבית
3,304	245	3,058	1		חוזי מטבע - חוץ
1,415	-	983	432		חוזי מניות
20	-	13	7		חוזי סחורות ואחרים
251	-	-	251		פעילות בשוק המעוף
10,677	407	9,542	728		סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:					
2,429	34	16	2,379		פקדונות בגין השאלות ניירות ערך
539	-	-	539		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
1,746	-	-	1,746		אחרים
4,714	34	16	4,664		סך הכל אחרים
15,391	441	9,558	5,392		סך כל התחייבויות

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
					במיליוני ש"ח
			-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
18	968	968			
18	968	968	-	-	סך הכל
31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
					במיליוני ש"ח
			-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
122	838	838			
122	838	838	-	-	סך הכל
31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
					במיליוני ש"ח
			-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
291	968	968			
291	968	968	-	-	סך הכל

ביאור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוזקקים ליום 31 במרס 2017	שווי הוגן ליום 31 במרס 2017	העברות מרמה 3 ^(א)	העברות אל רמה 3 ^(א)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת השנה	בדוח רווח והפסד ^(א)	ברוח כולל אחר ^(ב)
							רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:			
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה :											
(1)	1,409	-	-	-	(355)	-	415	(6)	(71)	1,426	MBS/ABS
(1)	1,409	-	-	-	(355)	-	415	(6)	(71)	1,426	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מניות זמינות למכירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל אגרות חוב למסחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מניות למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
-	217	-	20	-	-	-	-	-	(5)	202	חוזי שקל - מדד
13	129	-	-	-	(53)	-	-	-	52	130	חוזי ריבית
561	1,125	-	-	-	-	-	768	-	(218)	575	חוזי מטבע - חוץ
61	101	-	-	-	-	-	-	-	44	57	חוזי מניות
1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	חוזי סחורות ואחרים
636	1,575	-	20	-	(53)	-	768	-	(127)	967	סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך כל אחרים
635	2,984	-	20	-	(408)	-	1,183	(6)	(198)	2,393	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
14	162	(21)	-	-	-	-	-	-	21	162	חוזי שקל - מדד
55	263	-	-	-	-	-	-	-	18	245	חוזי מטבע - חוץ
69	425	(21)	-	-	-	-	-	-	39	407	סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20	50	-	-	-	-	-	-	-	16	34	סך כל אחרים
89	475	(21)	-	-	-	-	-	-	55	441	סך כל ההתחייבויות

(א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
 (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד לתקופה של מעל שנה ומתחת ל-5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.
 העברה מרמה 3 אל רמה 2 - עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל 5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מעל שנה ומתחת ל-5 שנים.

ביאור ג'15 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2016	שווי הוגן ליום 31 במרס 2016	העברות מרמה (א)3	העברות אל רמה (א)3	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת השנה	בדוח רווח ההפסד ^(א)	ברוח כולל אחר ^(ב)
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה :											
	1,938	-	-	-	(11)	-	-	(4)	2,003	(50) ^(א)	(4)
MBS/ABS	1,938	-	-	-	(11)	-	-	(4)	2,003	(50)	(4)
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות זמינות למכירה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל אגרות חוב למסחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות למסחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
חוזי שקל- מדד	202	-	19	-	-	-	-	-	174	9	(4)
חוזי ריבית	312	-	-	-	(43)	-	-	-	297	58	10
חוזי מטבע- חוץ	903	-	-	-	-	231	-	-	770	(98)	421
חוזי מניות	134	-	-	-	-	-	-	-	129	5	37
חוזי סחורות ואחרים	23	-	-	-	-	-	-	-	33	(10)	5
סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים	1,574	-	19	-	(43)	231	-	-	1,403	(36)	469
סך כל אחרים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל הנכסים	3,512	-	19	-	(54)	231	-	(4)	3,406	(86)	465
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
חוזי שקל מדד	61	-	12	-	-	-	-	-	53	(4)	17
חוזי ריבית	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
חוזי מטבע חוץ	181	-	-	-	-	-	-	-	199	(18)	(39)
סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	242	-	12	-	-	-	-	-	252	(22)	(22)
סך כל אחרים	17	-	-	-	-	-	-	-	13	4	17
סך כל ההתחייבויות	259	-	12	-	-	-	-	-	265	(18)	(5)

- (א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד לתקופה של מעל שנה ומתחת ל-5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.
- העברה מרמה 3 אל רמה 2 - עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל 5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מעל שנה ומתחת ל-5 שנים.
- (ד) סווג מחדש.

ביאור ג' - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)											
רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:											שווי הוגן לתחילת השנה
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2016	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	העברות מרמה 3 ^(א)	העברות אל רמה 3 ^(א)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	ברוח כולל אחר ^(ב)	בדוח רווח והפסד ^(א)	הוגן	במיליוני ש"ח	
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה :											
14	1,426	-	-	-	(278)	(378)	130	10	(61)	2,003	MBS/ABS
14	1,426	-	-	-	(278)	(378)	130	10	(61)	2,003	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מניות זמינות למכירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל אגרות חוב למסחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מניות למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
32	202	(24)	35	-	-	-	-	-	17	174	חוזי שקל - מדד
(160)	130	-	-	-	(163)	-	-	-	(4)	297	חוזי ריבית
299	575	-	-	-	-	-	572	-	(767)	770	חוזי מטבע - חוץ
36	57	-	-	-	-	-	-	-	(72)	129	חוזי מניות
1	3	-	-	-	-	-	-	-	(30)	33	חוזי סחורות ואחרים
208	967	(24)	35	-	(163)	-	572	-	(856)	1,403	סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך כל אחרים
222	2,393	(24)	35	-	(441)	(378)	702	10	(917)	3,406	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
159	162	(38)	37	-	-	-	-	-	110	53	חוזי שקל - מדד
56	245	-	-	-	-	-	-	-	46	199	חוזי מטבע - חוץ
215	407	(38)	37	-	-	-	-	-	156	252	סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13	34	-	-	-	-	-	-	-	21	13	סך כל אחרים
228	441	(38)	37	-	-	-	-	-	177	265	סך כל ההתחייבויות

- (א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
 (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פורוורד לתקופה של מעל שנה ומתחת ל-5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.
 העברה מרמה 3 אל רמה 2 - עסקאות פורוורד מדד לתקופה של מעל 5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מעל שנה ומתחת ל-5 שנים.

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾	
במיליוני ש"ח					
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾					
איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	1,409	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	bp 157	bp 125-190
			הסתברות לכשל	3.15%	2.5%-3.8%
			שיעור פרעון מוקדם	20%	20%
			שיעור הפסד	30%	30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
חוזי ריבית שקל - מדד	173	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.11%	(0.01%) - 0.22%
	44	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	2.17%	(*) 0.095% - 100%
חוזי ריבית	129	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	2.17%	(*) 0.095% - 100%
חוזי מטבע - חוץ	122	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.11%	(0.01%) - 0.22%
	1,003	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	2.17%	(*) 0.095% - 100%
חוזים בגין מניות	101	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	2.17%	(*) 0.095% - 100%
חוזים בגין סחורות	3	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	2.17%	(*) 0.095% - 100%
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
חוזי ריבית שקל - מדד	162	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.11%	(0.01%) - 0.22%
חוזי מטבע - חוץ	263	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.11%	(0.01%) - 0.22%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
אשראי שגבייתו מותנית בכיטחון	968	השווי הוגן של הביטחון			

* בגין צד נגדי שכשל.

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי הוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי הוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי הוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי הוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי הוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי הוגן של העסקות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

ביאור 15 ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 במרס 2016 (בלתי מבוקר)				
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾
במיליוני ש"ח				
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾				
איגרות חוב מגובי נכסים (ABS)	1,938 ^(א)	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	bp 115
או מגובי משכנתאות (MBS)			הסתברות לכשל	bp 70-160
			שיעור פרעון מוקדם	4.25%
			שיעור הפסד	20%
				30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
חוזי ריבית שקל - מדד	94	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	(0.10%)
	108	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	3.52%
חוזי ריבית	312	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.57%-100% ^(*)
חוזי מטבע - חוץ	106	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	(0.10%)
	797	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	3.52%
חוזים בגין מניות	134	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	3.52%
חוזים בגין סחורות	23	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.57%-100% ^(*)
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
חוזי ריבית שקל - מדד	61	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	(0.10%)
חוזי מטבע - חוץ	181	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	(0.10%)
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי שגבייתו מותנית בביטחון	838	השווי הוגן של הביטחון		

(א) סווג מחדש.

* בגין צד נגדי שכשל.

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי הוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת הפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא ליד ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי הוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי הוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי הוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי הוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי הוגן של העסקות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

ביאור 15 ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
ממוצע ⁽³⁾	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾					
bp 157	bp 125-190	מרווח	היוון תזרימי מזומנים	1,426	איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
3.15%	2.5%-3.8%	הסתברות לכשל			
20%	20%	שיעור פרעון מוקדם			
30%	30%	שיעור הפסד			
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
0.17%	0%-0.33%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	162	חוזי ריבית שקל - מדד
2.67%	^(*) 0.2%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	40	
2.67%	^(*) 0.2%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	130	חוזי ריבית
0.17%	0%-0.33%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	76	חוזי מטבע - חוץ
2.67%	^(*) 0.2%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	499	
2.67%	^(*) 0.2%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	57	חוזים בגין מניות
2.67%	^(*) 0.2%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	3	חוזים בגין סחורות
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
0.17%	0%-0.33%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	162	חוזי ריבית שקל - מדד
0.17%	0%-0.33%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	245	חוזי מטבע - חוץ
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
אשראי שגבייתו מותנית					
השווי הוגן של הביטחון				968	בביטחון

* בגין צד נגדי שכשל.

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי הוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי הוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החוזי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי הוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החוזי, ישפיע על השווי הוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי הוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחוייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי הוגן של העסקות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

ביאור 16 - אירועים לאחר תקופת הדיווח

לאומי פרטנרס

ביום 7 במאי 2017 התקשרה החברה הבת - לאומי פרטנרס בע"מ (להלן: "לאומי פרטנרס") במזכר הבנות לא מחייב¹ (להלן: "מזכר הבנות") עם ביטוח ישיר השקעות פיננסיות בע"מ (להלן: "השקעות פיננסיות"), לפיו, בכפוף להשלמת הפיכתה של השקעות פיננסיות לחברה פרטית, ירכשו לאומי פרטנרס ומשקיעים נוספים מניות רגילות של השקעות פיננסיות בסכום של 480 מיליון ש"ח בדרך של הקצאה פרטית, כאשר חלקה של לאומי פרטנרס יהיה עד 10% מהונה המונפק והנפרע של השקעות פיננסיות, בתמורה לכ-150 מיליון ש"ח.

בנוסף יוקצו למשקיעים אופציות לא רשומות למסחר, הניתנות למימוש ממועד השלמת העסקה ועד לחלוף 3 שנים ממועד הקצאתן, לרכישת כ-5% מהונה המונפק והנפרע של השקעות פיננסיות בדילול מלא. למשקיעים תינתן הזכות לבקש המרה או פדיון מניותיו עד לתום השנה השביעית ממועד השלמת העסקה והשקעות פיננסיות תעשה מאמצים לפעול בהתאם לבקשה כאמור, אולם ככל שלא תצליח לבצע את הפדיון ו/או ההמרה כאמור, לא יהא בכך כדי להוות עילה לתביעה כנגדה.

ביצועה של העסקה מותנה בתנאים מתלים וסכום העסקה יותאם לדיבידנדים ותנועות הון בהשקעות פיננסיות לאחר 31 במרס 2017. כמו כן נקבע, כי אם שווי השקעות פיננסיות יפחת מ-1.43 מיליארד ש"ח (מותאם לדיבידנדים ותנועות הון), ניתן יהיה לבטל את ההסכם.

¹ חתימת הסכם השקעה מחייב כפופה לגיוס המשקיעים כאמור לעיל ולהשלמת בדיקת נאותות של המשקיעים בהשקעות פיננסיות

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
תוכן העניינים

עמוד

א. ממשל תאגידי

188	שינויים בדירקטוריון
188	המבקר הפנימי

ב. פרטים נוספים

188	השליטה בבנק
189	חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית
190	דירוג אשראי

ג. נספחים

191	שיעורי הכנסה והוצאה
-----	---------------------

שינויים בדירקטוריון

כיום, מונה הדירקטוריון 15 דירקטורים.

למידע בנוגע לשינויים בהרכב הדירקטוריון שאירעו במהלך תקופת הדוח ראה פרק [שינויים בדירקטוריון בדוח הכספי לשנת 2016](#).

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח הכספי לשנת 2016.

למידע בנוגע לסיום כהונתו של המבקר הפנימי הראשי ומינוי מבקר פנימי ראשי חדש ראה פרק [המבקר הפנימי בדוח הכספי לשנת 2016](#).

הדוחות השנתיים של המבקרים הפנימיים של חברות הבנות בארץ לשנת 2016 הוגשו לוועדת הביקורת ביום 3 באפריל 2017 ונדונו בוועדה ביום 6 באפריל 2017.

הדוחות השנתיים של המבקרים הפנימיים בשלוחות חו"ל לשנת 2016 הוגשו לוועדת הביקורת ביום 3 באפריל 2017 ונדונו בוועדה ביום 6 באפריל 2017.

השליטה בבנק

הבנק מוגדר, על פי הקבוע בד"ן, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

למידע מעודכן לגבי החזקות בעלי עניין בבנק, ראה דוח מידי על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה מיום 6 באפריל 2017 (אסמכתא: 2017-01-038142). כן, ראה דיווח רשימת בעלי אמצעי שליטה מהותי ליום 31 במרס 2017 מיום 6 באפריל 2017 (אסמכתא: 2017-01-038475).

אסיפה כללית שנתית ובחירת דירקטורים

בהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 14 במרס 2017, ביום 15 במרס 2017, פורסם דיווח מידי אודות הכוונה לכנס אסיפה כללית שנתית של בעלי מניות הבנק, אשר על סדר יומה צפויים להיכלל, בין היתר, הנושאים הבאים: (1) מינוי דירקטור חיצוני אחד בהתאם לקבוע בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים או דח"צ אחד בהתאם לקבוע בחוק החברות, התשנ"ט-1999 אשר עומד גם בתנאי הכשירות של דירקטור חיצוני בהתאם להוראה 301, כפי שיקבע על ידי הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידיים בנקאיים שמונתה לפי סעיף 36א לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 ו-(2) מינוי דירקטור רגיל אחד (דהיינו במעמד "דירקטור אחר" - דירקטור שאינו דירקטור חיצוני כאמור בסעיף 11ד(2) לפקודת הבנקאות) לדירקטוריון הבנק.

לפרטים נוספים ראה הודעה מקדימה בדבר כוונה לזמן אסיפה כללית שנתית שעל סדר יומה מספר נושאים וביניהם מינוי דירקטורים שפורסמה ביום 15 במרס 2017 (אסמכתא: 2017-01-024366).

חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

חלק מהמידע בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו - ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

ראה תאור מפורט [בדוח הכספי לשנת 2016 - עמודים 314-311](#).

בתקופת הדוח פורסמו הצעות לשינויים רגולטורים ושינויים בהוראות דין שונות, אשר עשויה להיות להם השפעה על מאפייני הפעילות של הקבוצה, על היקף הפעילות בחלק מתחומי הפעילות של הקבוצה, על שיעור הרווחיות בחלק מפעילויות הקבוצה ועל סיכוני האשראי והסיכונים התפעוליים והמשפטיים להם חשופה הקבוצה. מרבית ההוראות מצויות בשלבים שונים של דיונים, ולפיכך לא ניתן להעריך האם יפורסמו כהוראות מחייבות ואם יפורסמו מה יהיו ההוראות הסופיות שייקבעו. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה שעשויה להיות לאותן הוראות על הפעילות הכוללת של הקבוצה, אם בכלל. בפרק זה מפורטות הוראות אשר נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח והוראות הצפויות להיכנס לתוקף, אשר השפעתן על הבנק צפויה להיות משמעותית.

חקיקה

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 63), התשע"ז-2017 - שינוי מבנה הבורסה

ביום 6 באפריל 2017 פורסם התיקון לחוק שבנדון. מטרתו העיקרית של החוק הפיכת הבורסה לתאגיד למטרת רווח במבנה בעלות המופרדת מהגישה למסחר, המסוגל להוות תחרות משמעותית לבורסות בשווקים בינלאומיים ולזירות מסחר אלטרנטיביות בארץ ובח"ל. לצורך כך תעבור הבורסה שינוי מבני באישור בית משפט, שבסיומו תהפוך מחברה מוגבלת בערבות לחברה בעלת הון מניות, אשר יתחלק בין חברי הבורסה.

להלן עיקרי החוק:

- הגישה למסחר לא תחייב בעלות בבורסה אלא תהא מבוססת על התקשרות חוזית בין הבורסה לבין החברים.
  - החל מהמועד בו יאשר בית המשפט את השינוי המבני, החזקותיהם של חברי הבורסה הקיימים, מעבר לשיעור של 5%, יורדמו ולא יקנו להם כל זכות, ותחול עליהם חובה למכור כל החזקה מעבר לשיעור זה, עד תום חמש שנים ממועד אישור הסדר כאמור, או עד מועד הנפקת מניות הבורסה בתל אביב לציבור ורישומן למסחר, לפי המוקדם.
  - חברי הבורסה הקיימים יהיו זכאים לתמורה בגין מכירת החזקותיהם כאמור מתוך ההון העצמי של הבורסה, בלבד. חברי הבורסה הקיימים שימכרו את החזקותיהם, יעבירו לבורסה את מלוא ההפרש שבין תמורת המכירה שהתקבלה בידיהם, לבין שווי החזקות שנמכרו על ידם, בהתאם להון העצמי של הבורסה בהתאם לדוחותיה הכספיים לשנת 2015.
  - לא יחזיק אדם אמצעי שליטה בבורסה בשיעור 5% או יותר, אלא על פי היתר החזקה שיינתן על ידי רשות ניירות ערך. בנוסף, לא ישלוט אדם בבורסה אלא על פי היתר שנתנה הרשות. בכל מקרה, תאגיד בנקאי וחבר בורסה לא יהיו רשאים לקבל היתר החזקה או שליטה בבורסה.
  - הבורסה תוכל לחלק דיבידנד לבעלי המניות.
  - ממשל תאגידי - מרבית הדיריקטורים יהיו בלתי תלויים. נקבע, כי כל עוד חברי הבורסה (הבנקים) מחזיקים מעל 50%, ימונו מרבית הדיריקטורים הבלתי תלויים על ידי ועדה חיצונית (הוועדה לאיתור מועמדים).
  - לשר האוצר סמכות להעניק ולהתלות רישיון בורסה. חל איסור להציע שרותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך, אלא אם היא מנוהלת על ידי הבורסה.
  - הבורסה תפרסם את העמלות שגובים חברי הבורסה מלקוחותיהם בפורמט בר השוואה, וחברי הבורסה נדרשים לדווח לה על עמלות אלו וכל שינוי שלהן.
- כפועל יוצא מהוראות החוק, הבנק ידרש למכור את החזקותיו בבורסה העולות על שיעור של 5%, וזאת בהתאם למתווה ובלוחות הזמנים הקבועים לעניין זה בחוק.

ביום 11 במאי 2017 הגישו חברות הכנסת אורלי לוי אבקסיס ושרן השכל עתירה לבג"צ המבקשת לבטל את התיקון לחוק.

טיטוט מכתב של הפיקוח על הבנקים לגבי התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן

בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הודן בהתייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. הטיטוט הנוכחי אשר פורסמה ביום 17 במאי 2017, מרחיבה את מכתבו האמור של בנק ישראל.

במסגרת ההרחבה מובהר, כי הפיקוח מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי.

הפיקוח יאשר לתאגיד בנקאי הקלות בנושא הלימות ההון בגין יישום של תכנית להתייעלות בנושא הנדל"ן, בכפוף לתנאים שונים שפורטו במכתב.

ההקלה במדידת ההון הרגולטורי תופחת לתקופת הזמן של תכנית ההתייעלות. בתום פרק זמן זה יימדד ההון הרגולטורי בלא ההשפעות של ההקלה.

תוקף מכתב עידוד ההתייעלות מינואר 2016 יוארך בשנה וחצי נוספות עד ליום 30 ביוני 2018. הארכת תוקף המכתב תאפשר לתאגיד הבנקאי: (א) לבחון ולכצע תכנית התייעלות בתחום הנדל"ן ו-(ב) להרחיב את תכנית ההתייעלות בתחום כוח האדם.

יוזמות חקיקה שונות בתחום הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי

בתקופה האחרונה הושם דגש מיוחד על חקיקה המעודדת את התחרות, בעיקר בכל הנוגע לתחום האשראי הקמעונאי. מגמה זו משתקפת בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 (כמפורט בדו"ח הכספי לשנת 2016); וכן בהוראות וביוזמות חקיקה נוספות אשר נועדו להקל על כניסתם לשוק של שחקנים חדשים, בין היתר, באמצעות הגדלת המקורות שיעמדו לרשותם, קביעת מדרגות רגולטוריות מקלות, ומתן הקלה בהתחברות למערכות התשלומים והסליקה.

להלן מספר דוגמאות להוראות שנועדו לעודד את התחרות כאמור:

- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ז-2016, שייכנס לתוקף ביום 1 ביוני 2017, וקובע מסגרת כוללת להסדרת שוק האשראי החוץ-בנקאי והחוץ-מוסדי בישראל;
- הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון מס' 4) (הפעלת מערכת לתיווך באשראי), התשע"ז-2017, אשר עניינה הקמת מערכת מקוונת המתווכת בין מלווים לווים (P2P);
- הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות (תיקון מס' 3) התשע"ה-2015 - "חוק אשראי הוגן";
- הצעה לעדכונים בכללי ההשקעה החלים על גופים מוסדיים.

השינויים הנ"ל, לצד יוזמות שמוביל בנק ישראל, כגון: בניית מאגר נתוני אשראי, עידוד התייעלות המערכת הבנקאית וקידום רגולציה התומכת במעבר לבנקאות דיגיטלית בערוצים ישירים, צפויים להשפיע בשנים הקרובות על שוק הבנקאות בישראל.

דירוג אשראי

להלן דירוג האשראי של המדינה והבנק ליום 20 במאי 2017:

טווח קצר	תחזית	טווח ארוך	חברת דירוג	
P-1	stable	A1	Moody's	מדינת ישראל
A-1	stable	A+	S&P	
F1+	stable	A+	Fitch	
P-1	stable	A2	Moody's	בנק לאומי: מט"ח
A-2	stable	A-	S&P	
F1	stable	A	Fitch	
-	stable	AAA	S&P מעלות	דירוג מקומי (בישראל)
P-1	stable	Aaa	מידרוג	

ב-14 בפברואר 2017 סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-19 במרס 2017 סוכנות הדירוג Moody's אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2016			2017		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב) ריבית	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב) ריבית
באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ^(ג)					
2.56	1,510	238,460	3.24	1,876	234,730
בישראל					
3.92	229	23,712	3.88	228	23,872
מחוץ לישראל					
2.68	1,739	262,172	3.29	2,104	258,602
סך הכל ^(ד)					
אשראי לממשלה					
2.87	3	423	3.22	5	628
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.87	3	423	3.22	5	628
סך הכל					
פיקדונות בבנקים					
0.44	11	9,968	1.81	22	4,902
בישראל					
2.23	4	723	4.28	7	665
מחוץ לישראל					
0.56	15	10,691	2.10	29	5,567
סך הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.11	9	31,437	0.11	12	45,276
בישראל					
0.08	1	4,970	0.06	1	6,196
מחוץ לישראל					
0.11	10	36,407	0.10	13	51,472
סך הכל					
נ"ע שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
0.24	1	1,656	-	-	1,099
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.24	1	1,656	-	-	1,099
סך הכל					
אג"ח זמינות למכירה ^(ה)					
0.82	109	53,029	0.79	122	62,127
בישראל					
1.78	21	4,745	2.35	35	6,010
מחוץ לישראל					
0.90	130	57,774	0.92	157	68,137
סך הכל					
אג"ח למסחר ^(ה)					
1.05	27	10,328	0.39	9	9,301
בישראל					
-	-	25	5.88	2	139
מחוץ לישראל					
1.05	27	10,353	0.47	11	9,440
סך הכל					
2.04	1,925	379,476	2.37	2,319	394,945
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
6,104			6,134		
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
37,410			34,066		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ^(ה)					
1,925			2,319		
422,990			435,145		
סך כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילות מחוץ לישראל					
3.02	255	34,175	2.99	273	36,882

הערות ראה [עמוד 194](#).

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2016			2017		
שיעור הוצאה באחוזים	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	שיעור הוצאה באחוזים	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ במיליוני ש"ח
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
(0.25)	(146)	238,447	(0.41)	(246)	238,330
בישראל					
(0.01)	(3)	88,620	(0.03)	(7)	97,052
לפי דרישה					
(0.38)	(143)	149,827	(0.68)	(239)	141,278
לזמן קצוב					
(0.73)	(30)	16,556	(0.76)	(32)	16,921
מחוץ לישראל					
(0.22)	(2)	3,679	(0.41)	(5)	4,845
לפי דרישה					
(0.87)	(28)	12,877	(0.90)	(27)	12,076
לזמן קצוב					
(0.28)	(176)	255,003	(0.44)	(278)	255,251
סך הכל					
פיקדונות הממשלה					
(2.71)	(1)	149	(2.25)	(1)	179
בישראל					
-	-	604	-	-	722
מחוץ לישראל					
(0.53)	(1)	753	(0.44)	(1)	901
סך הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים					
-	-	-	-	-	15
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	-	-	-	15
סך הכל					
פיקדונות מבנקים					
(0.18)	(2)	4,558	(0.37)	(4)	4,369
בישראל					
-	-	16	-	-	3
מחוץ לישראל					
(0.18)	(2)	4,574	(0.37)	(4)	4,372
סך הכל					
נ"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
(0.42)	(1)	950	-	-	381
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
(0.42)	(1)	950	-	-	381
סך הכל					
אגרות חוב					
(1.49)	(90)	24,313	(2.91)	(163)	22,646
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
(1.49)	(90)	24,313	(2.91)	(163)	22,646
סך הכל					
(0.38)	(270)	285,593	(0.63)	(446)	283,566
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
		76,212			86,443
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
		5,933			5,721
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
		26,721			27,697
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽¹⁾					
	(270)	394,459		(446)	403,427
סך כל ההתחייבויות					
		28,531			31,718
סך כל האמצעים ההוניים					
	(270)	422,990		(446)	435,145
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.67	1,655		1.74	1,873	
פער הריבית					
תשואה נטו⁽¹⁾ על נכסים נושאי ריבית					
1.67	1,430	345,301	1.84	1,632	358,063
בישראל					
2.66	225	34,175	2.64	241	36,882
מחוץ לישראל					
1.76	1,655	379,476	1.91	1,873	394,945
סך הכל					
(0.70)	(30)	17,176	(0.73)	(32)	17,646
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל					

הערות ראה [עמוד 194](#).

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2016			2017		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
מטבע ישראלי צמוד מדד					
(0.22)	(28)	5,1629	2.37	285	48,510
סך נכסים נושאי ריבית					
(0.20)	(21)	42,774	(2.04)	(186)	36,674
סך התחייבויות נושאות ריבית					
(0.42)			0.33		
פער הריבית					
מטבע ישראלי לא צמוד					
2.42	1,457	243,409	2.37	1,533	260,680
סך נכסים נושאי ריבית					
(0.32)	(147)	184,410	(0.31)	(147)	189,575
סך התחייבויות נושאות ריבית					
2.10			2.06		
פער הריבית					
מטבע חוץ					
1.93	241	50,263	1.88	228	48,873
סך נכסים נושאי ריבית					
(0.70)	(72)	41,233	(0.82)	(81)	39,671
סך התחייבויות נושאות ריבית					
1.23			1.06		
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
1.95	1,670	345,301	2.31	2,046	358,063
סך נכסים נושאי ריבית					
(0.36)	(240)	268,417	(0.62)	(414)	265,920
סך התחייבויות נושאות ריבית					
1.59			1.69		
פער הריבית					

הערות ראה [עמוד 194](#).

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

2017 לעומת 2016		
שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי ^(ח)	מחיר
כמות		
במיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית		
אשראי לציבור		
366	396	(30)
בישראל		
(1)	(3)	2
מחוץ לישראל		
365	393	(28)
סך הכל		
נכסים נושאי ריבית אחרים		
10	(13)	23
בישראל		
19	10	9
מחוץ לישראל		
29	(3)	32
סך הכל		
394	390	4
סך כל הכנסות הריבית		
התחייבויות נושאות ריבית		
פיקדונות הציבור		
100	100	-
בישראל		
2	1	1
מחוץ לישראל		
102	101	1
סך הכל		
התחייבויות נושאות ריבית אחרות		
74	88	(14)
בישראל		
-	-	-
מחוץ לישראל		
74	88	(14)
סך הכל		
176	189	(13)
סך הכל הוצאות הריבית		

הערות:

- (א) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, חברות בנות בחו"ל על בסיס יתרות לתחילת הרבעונים.
- (ג) לפני ניכוי היתרה הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (ד) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה בסך של (154) מיליון ש"ח (31 במרס 2016 - 1,429 מיליון ש"ח).
- (ה) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (ו) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים והתחייבויות לא כספיות.
- (ז) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו, לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (ח) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.
- (ט) עמלות בסך של 111 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור (31 במרס 2016 - 129 מיליון ש"ח).

מילון מונחים	הגדרה
א	
אובליגו	מייצג את סך החבות שהועמדה ללקוח ומהווה את החבות הכוללת לבנק.
איגוח	פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח, באמצעות אגרות חוב.
איגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)	איגרות חוב המגובות בנכסים פיננסיים שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות בנכסים פיננסיים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.
איגרות חוב מגובי נכסים (ABS)	נייר ערך שהבטחות שניתנו לו, או השיעבוד, לגבי תשלומי הריבית והקרן, הינם תשואה על מסמך פיננסי מסוים.
אירוע קיברנטי (סייבר)	אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משוכחות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
אנשים פרטיים	יחידים שאינם תאגידים (רשומים או לא רשומים) ואינם עוסקים בפעילות עסקית. אנשים פרטיים מגודרים בהתאם להוראות בנק ישראל כך שבקטגוריה זו נכללות הלוואות ליחידים שאינן למטרות עסקיות אשר מסווגים לענף משק אנשים פרטיים בהתאם להגדרות אחידות של הלמ"ס לרבות משקי בית ובנקאות פרטית.
ארגון מחדש של חוב בעייתי	חוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב.
אשראי on call	אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
אשראי בהשגחה מיוחדת	אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
אשראי דוקומנטרי מותנה - SBLC	אשראי דוקומנטרי מותנה הוא ערבות בנקאית בניסוח של אשראי דוקומנטרי מסחרי, אשר מטרתו העיקרית היא להבטיח ביצוע תשלום. אשראי דוקומנטרי מותנה דומה לערבות בכך שהוא מהווה התחייבות של בנק לשלם את הסכום הנקוב בו כנגד מסמך דרישת תשלום מהמוטב, בעוד שלאשראי דוקומנטרי מסחרי בו נדרשת הצגת מסמכים שונים על מנת להפוך את התחייבות הבנק למוחלטת.

	<p>אשראי נחות</p> <p>אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששוועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.</p>
<p>אשראי פגום</p> <p>אשראי מאזני הנבחן על בסיס פרטני, ואשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו (תשלומי קרן וריבית) לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב הנבחן על בסיס פרטני יסווג כפגום בכל מקרה כאשר קרן או ריבית מצויים בפיגור של 90 ימים רצופים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה.</p> <p>אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי פגום אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.</p> <p>בנוסף, חוב פגום ייחשב גם חוב שנבחן פרטנית ואשר תנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי.</p>	
<p align="right">ב</p>	<p>באזל 2/באזל 3</p> <p>הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.</p>
<p align="right">ה</p>	<p>הון עצמי רובד 1</p> <p>הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".</p>
<p>הון רגולטורי</p> <p>הון המשמש לחישוב יחס הלימות הון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).</p>	
<p>הון רובד 1 נוסף</p> <p>הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202. במועד הדיווח בקבוצת לאומי לא קיימים מכשירי הון ברובד זה. ככל שיונפקו בעתיד מכשירי הון רובד 1 נוסף, הם ידרשו. לעמוד בכל הקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 202</p>	
<p align="right">החשיפה בעת הכשל EAD - (Exposure At Default)</p>	<p>ההיקף הצפוי של חשיפתו של צד נגדי בעת כשל אשראי.</p>

<p>הסכמי רכיב (or reverse repurchase repurchase agreement) אלה הם הסכמים לרכישה או למכירת נייר ערך תמורת מזומנים או ניירות ערך כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.</p>	<p>הסכמי רכש/ מכר חוזר</p>
<p>הפרשה שנקבעת לגבי כל חוב שנבחן פרטנית (ובכלל זה כל חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי וכפוף לבחינה פרטנית בהתאם למדיניות הבנק). סכום ההפרשה נאמד בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הריבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הביטחון בניכוי עלויות מימוש ותוך הפעלת מקדמי ביטחון זהירים. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את הלוחים הרלבנטיים. בנוסף, הפרשה פרטנית מבוצעת על כל חוב הכפוף לבחינה פרטנית כאמור לעיל והמצוי בפיגור של 90 יום.</p>	<p>הפרשה פרטנית</p>
<p>הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, וכן בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.</p>	<p>הפרשה קבוצתית</p>
<p>ח</p>	
<p>סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים שכוללת אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC). חבות מחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 של הפיקוח על הבנקים.</p>	<p>חבות</p>
<p>פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם הוא (כולו או חלקו) לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפירעון. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שנקבעה על ידי הנהלת הבנק.</p>	<p>חוב בפיגור</p>
<p>סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.</p>	<p>חוזה SWAP</p>
<p>חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.</p>	<p>חוזה אקדמה (FORWARD)</p>
<p>חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.</p>	<p>חוזה עתידי (FUTURE)</p>

	<p>חוזי אופציה</p> <p>מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חווה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים. חווה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.</p>
<p>חישוב אקטוארי</p> <p>כל חישוב הנותן ביטוי לתנאי אי וודאות, כלומר, מותאם לסיכון. לדוגמה, משקף את ניסיון העבר והערכת ההנהלה לגבי מועדי הפרישה הצפויים של עובדי הבנק וההטבות הצפויות עם הפרישה, המיוחסות ליניארית על פני תקופת העבודה הצפויה.</p>	<p>חשיפות חוץ מאזניות</p> <p>חשיפות אלו נובעות ממחויבות שנטל הבנק כלפי הלווים שלו אך לתאריך הדיווח טרם מומשו/נוצלו על ידי הלווים ולאור זאת חשיפות אלו טרם באות לידי ביטוי ברישום נכס או התחייבות מאזנית. דוגמה לחשיפות אלו הן, בין היתר:</p> <ul style="list-style-type: none"> • התחייבויות למתן אשראי שטרם נוצלו; • מסגרות אשראי לא מנוצלות; • התחייבויות בהתאם להסכמי ערבות; • התחייבויות בהתאם לאישור עקרוני המחייב את הבנק לשמור על ריבית לתקופה מסוימת. • ועוד.
<p>חשיפת בסיס הצמדה ושער חליפין</p> <p>החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב ההפרש בין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. החשיפה לסיכונים הבסיס נמדדת כאחוז מההון החשוף של הקבוצה. ההון החשוף ברמת הבנק, כולל את ההון העצמי ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות מוזקות.</p>	<p style="text-align: right;">1</p>
<p>יחידות מניה חסומות RSU</p> <p>מניה רגילה שעל פי תנאי ההנפקה שלה לא ניתנת למסחר חופשי במשך פרק זמן מסוים או עד שיקרה או שלא יקרה אירוע מסוים ופרק זמן זה טרם חלף ו/או אירוע זה עוד לא נתמלא.</p>	<p>יחידות מניה חסומות תלויות ביצוע (PSU)</p> <p>מענק בצורת מניות אשר הינן חסומות ותלויות בביצועים עתידיים של התאגיד הבנקאי.</p>
<p>יחס הלימות ההון</p> <p>יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.</p>	<p>יחס כיסוי נזילות</p> <p>יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.</p>
<p>יחס מינוף</p> <p>מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.</p>	

<p>כ</p> <p>כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD - (Probabil of Default ity)</p> <p>מונח המתאר את ההסתברות שהלווה יגיע למצב של כשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה ממועד ביצוע הדרוג. המונח מספק הערכה של הסבירות שלוה לא יוכל לעמוד בהחייבויותיו כפי התנאים החוזיים של חובותיו.</p>	
<p>מבני איגוח</p> <p>מבנים שהוקמו במטרה להעביר לבעלי האג"ח תזרימים הנובעים ממכשירים/נכסים אחרים. לצורך כך מוקמת חברת יעודית (Entity SPE - Special Purpose) שקולטת את הנכסים היוצרים תזרים מזומנים שמועבר על ידי יוצרם (originator) ומסיטה את תקבולי תזרים המזומנים המסוים ממנה אל בעלי האג"ח זאת בהתאם למבנה שמוסכם עם בעלי האג"ח לפי סדר הקדימויות הגלום בסדרות האג"ח השונות (tranch). המחאת הזכויות כאמור יוצר מבנה משפטי שבו נושי ה-SPE לא יוכלו לרדת לנכסי הישות המעבירה וגם לא יהיו חשופים לסיכונים הגלומים מפעילויות האחרות של הישות, וכי כל מהותה של ה-SPE הוא קבלת תקבולי תזרים המזומנים המדובר והעברה לבעלי האג"ח.</p>	
<p>מודל ההון הכלכלי</p> <p>הבנק נעזר במודל ההון הכלכלי, המתבסס על דירוגי הלווים, על מנת להעריך את סיכון האשראי ברמת המכלול של תיק האשראי ובחתיכים שונים מתוכו</p>	
<p>מכשירים נגזרים משובצים (Derivative Embedded)</p> <p>נגזרים משובצים הינם מכשירים נגזרים, אשר משובצים (embedded) במסגרת חוזים חמכשירים פיננסיים אחרים או חוזים מסחריים לרכישה או מכירה של מוצרים ושירותים (חוזים אלו מכונים בספרות החשבונאית כ"חוזים מארחים" Host Contract).</p> <p>הטיפול החשבונאי מבוצע בהתאם למהות הכלכלית של הפריטים והעסקאות ולא בהתאם לצורתם המשפטית ולאור זאת, מכשירים נגזרים משובצים שעל פי מאפיינים כלכליים אינם קשורים באופן ברור והדוק לחוזה המארח מופרדים ממנו לצורכי המדידה בספרי הבנק.</p>	
<p>משך חיים ממוצע (מח"מ)</p> <p>משך חיים ממוצע (מח"מ) נמדד בשנים ומשקלל את תשלומי הריבית התקופתיים של המכשיר הפיננסי לאורך חייו עד לפידיון הסופי.</p>	
<p>נגזר אשראי</p> <p>חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון וכו'.</p>	
<p>נדבך 1</p> <p>הקצאת הון מזערי כנגד סיכויי אשראי, סיכויי שוק וסיכונים תפעוליים, בשיטה הקושרת את היקף החשיפות לסיכונים השונים לדרישת ההון הרגולטורית. הוראות נדבך 1 שנקבעו על ידי ועדת באזל אומצו במסגרת הוראות נוהל בנקאי תקין מספר 201 עד 209 והם קובעים שיטה פיקוחית לחישוב נכסים משוקללים בסיכון ואופן החישוב של דרישות ההון בגין נכסי סיכון כאמור.</p>	

ניהול נכסי בנק והתחייבויותיו במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונו של הבנק בטווח הארוך, לטובת בעלי מניותיו.	ניהול נכסים והתחייבויות – ALM
נכסי סיכון משקפים חשיפה מאזנית וחופף מאזנית שנוצרת בגין פעילויות הבנק משוקללת בסיכון המיוחס לה בהצאם להוראות נוהל בנקאי תקין 203 עד 209 בכל הקשור לסיכון אשראי, סיכון שוק וסיכות תפעולי. נכסי סיכון כאמור נועדו לשקף את הסיכון המשוקלל בגיגו נדרש הבנק להחזיק דרישת ההון הרגולטורי במסגרת הדרישות להלימות ההון.	נכסים משוקללים בסיכון או נכסי סיכון (RWA)
מאית של אחוז אחד המשמש כמודד לגבי שיעורי ריבית.	נקודת בסיס – Bp
	ס
סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שלוהו/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו.	סיכון אשראי
סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות) הינו הסיכון שהתנהלות מול הלקוחות אשר אינה הוגנת, שקופה ומתאמת לצרכיו תוביל להפסדים כתוצאה מזנזים משפטיים, קנסות או נזקי מוניטין.	סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות)
סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי.	סיכון נזילות
סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמית.	סיכון תפעולי
הסיכון השיווי, הוא הסיכון שנשאר אחרי שיוך כל הסיכונים הספציפיים. לדוגמה: כאשר אדם רוכש נכס, הוא נחשף לחבילה של סיכונים שונים. רבים מהסיכונים הללו אינם ייחודיים לנכס שנרכש, אלא משקפים תרחישים רחבים יותר, כמו למשל עלייה או ירידה של מניות, העלאה או הורדה של שערי ריבית או שינוי קצב הצמיחה בכלכלה או בתעשייה מסוימת. ניתן לצמצם את החשיפה אליו באמצעות גיוון.	סיכון שיווי
סיכון הבסיס, אשר מתבטא בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב ההפרש שבין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה.	סיכונים בסיס
סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי הריבית במטבעות השונים.	סיכונים ריבית
סיכון עסקי הכולל את ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על הון, רווחים, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של ההחלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים, רגולטורים וטכנולוגיים.	סיכון אסטרטגי
הסיכון שפרסום או גילוי ציבורי של עסקה או נוהג הקשור ללקוחות, כמו גם תוצאות עסקיות ואירועים הקשורים לקבוצה, ישפיע באופן שלילי על אמון הציבור בקבוצה או יגרמו לירידה בבסיס הלקוחות או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או ירידה בהכנסות.	סיכון מוניטין

	<p>סיכוני שוק</p> <p>סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי שוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, תנודתיות בשיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות ומדדים כלכליים נוספים).</p>
	<p>ו</p>
	<p>עלות ריבית</p> <p>מרכיב הריבית שמוקצה לשנה שוטפת ומסווג כחלק מהוצאות שכר.</p>
	<p>עלות שירות</p> <p>כל מרכיבי עלות ההטבה לעובדים המוקצים לתקופה מסוימת.</p>
	<p>ערך בסיכון (Value at Risk) - Var</p> <p>הינו מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש; השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינו לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיר הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.</p>
	<p>פ</p>
	<p>ה-Cross Border Activity ("פעילות חוצת גבולות")</p> <p>מונח המתייחס להסדרי מימון שונים שחוצים גבולות לאומיים, כגון מתן הלוואות לאנשים וגופים במדינה אחרת, מכתבי אשראי, קיבולים בנקאיים וכו'.</p>
	<p>ר</p>
	<p>רובד 2</p> <p>שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירי כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (contingent convertible- CoCo) שהונפקו על ידי הבנק ושימרו למניות הבנק בקרות אירוע מכונן (viability point of non). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.</p>
	<p>רווח בסיסי למניה</p> <p>הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.</p>
	<p>רווח מדולל למניה</p> <p>חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, ובממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות.</p>
	<p>רווח/הפסד אקטוארי</p> <p>בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.</p>
	<p>ריבית העוגן</p> <p>ריבית הנקבעת לפי בסיס אובייקטיבי חיצוני היינו, שלתאגיד לא תהיה השפעה ישירה בקביעתה, על פי נוסחה קבועה מראש.</p>

	ש
<p>ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:</p> <ul style="list-style-type: none"> - רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; - רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; - רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש טכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים. 	שווי הוגן
<p>השיעור מתוך חשיפת האשראי הכללית של הלווה במועד הכשל (EAD) אשר צפוי לגרום נזק לבנק בקורות אירוע הכשל.</p>	שיעור ההפסד בהיתן כשל LGD – (Loss Given Default)
<p>השיעור שמהווה המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף מימד אחד של סיכון ההלוואה, כאשר יחס LTV גבוה משקף סיכון גבוה יותר לבנק נותן האשראי.</p>	שיעור המימון (LTV)
<p>מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.</p>	שיעור התשואה הפנימי (שת"פ)
<p>היחס בין התשואה של עסק (רווח נקי) לבין ההון העצמי שלו. שיעור זה מודד את יכילות הבנק ביצירת רווחים מהנכסים נטו, וממחיש עד כמה יעיל הבנק בניצול השקעות נוספות ליצירת גידול בהכנסותיו.</p> <p>התשואה להון בבנקים מתבטאת ביחסים אלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע; • רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע בניכוי יתרה ממוצעת של מניות בכורה שנכללו בהון העצמי. 	שיעור התשואה להון
ת	
<p>תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שטיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.</p>	תאגיד עזר
<p>תהליך הערכת הלימות ההון משמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לתמיכה בסיכונים השונים שהקבוצה חשופה אליהם, על מנת לוודא שהון הקבוצה בפועל עולה על דרישות ההון האמורות בכל זמן.</p>	תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)

<p>התהליך נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים. במסגרת התהליך בוחן הפיקוח את פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי וכן התהליך הפנימי שננקט על ידי הבנק להערכת נאותות כוללת של הלימות ההון הרגולטורי המוחזק על ידי הבנק כנגד החשיפות. תהליך זה נועד לתת לרגולטור כלים להערכה עצמאית של פרופיל הסיכון של הבנק וניהול הסיכונים ולקבוע צעדים להתערבות מוקדמות במטרה למנוע פגיעה ביציבות הבנק ואיתנות הפיננסית שלו.</p>	<p>תהליך הסקירה הפיקוחי - SREP - (Supervisory Review Process)</p>
<p>סכומי קצבה או ביטוח קבועים וידועים מראש המשולמים לזכאים, בין שאלה תלויים בתוצאות ההשקעות של קרן הקצבה או המבטח.</p>	<p>תכנית הטבה מוגדרת</p>
<p>רווח נקי בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע.</p>	<p>תשואה להון</p>
<p>שיטה המשווה תשואות על השקעות שונות הלוקחת בחשבון את הסיכון. התשואה בפועל מתואמת על ידי מדידת חשיפות הנכס לסיכון ומתאמת כלפי מטה את התשואה על נכסים מסוכנים יותר. יעילות השיטה תלויה בדיוק הערכה של הסיכון בנכסים שונים, ועד כמה ה"עונש" המוטל על נכסים מסוכנים יותר אכן משקף את דרגת סלידת הסיכון של כל משקיע נתון. לסוגים חדשים של נכסים, כמו נגזרים פיננסיים הערכת סיכון הוא דבר מאוד לא ודאי, לאור הניסיון בדבר התנהגות מחיריהם בפועל.</p>	<p>תשואה להון מותאמת סיכון - RORAC</p>
B	
<p>כלי ניהולי למדידת ביצועי הבנק וקווי העסקים שלו במגוון נושאים כמותיים ואיכותיים אותם הגדירה הנהלת הבנק במסגרת התכנית האסטרטגית</p>	<p>BSC - Balanced Score Card</p>
<p>מימון פרואיקטיים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרוייקט לממשלה.</p>	<p>B.O.T - Build Operate Transfer</p>
C	
<p>אגרות חוב המגובה על ידי תיק אגרות חוב ו/או הלוואות ברמות "בכירות" (seniority) ובדירוגים שונים.</p>	<p>CDO - Collateralized Debt Obligation</p>
<p>מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.</p>	<p>CDS - Credit Default Swap</p>
<p>אגרת חוב המגובה בתיק הלוואות.</p>	<p>CLO - Collateralized Loan Obligation</p>
<p>מודל מובנה של בקרה פנימית. מטרת מסגרת המודל הינה לסייע לעסקים ולישויות אחרות להעריך, לאמוד ולהעצים את מערכות הבקרה הפנימית הפועלות אצלם.</p>	<p>COSO - Committee Of Sponsoring Organizations Treadway Commission of the</p>

	D
ה-(DFA) הינו חוק פדראלי אמריקאי אשר נכנס לתוקף ב-28 ביולי 2010 ומחיל רפורמה מקיפה ברגולציה הפיננסית, שלה השלכות שונות על קבוצת לאומי, שהעיקרית בהן מתייחסת לעסקאות בנגזרים מעבר לדלפק (OTC) מתחום החלף (Swap).	DFA – Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act
	E
רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.	EMIR – European Market Infrastructure Regulation
	F
חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.	FATCA – Foreign Accounts Tax Compliance Act
התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות ואחת מרשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב.	FDIC – Federal Deposit Insurance Corporation
סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	FHLMC – Freddie Mac
חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	FNMA – Fannie Mae
	G
חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).	GNMA – Ginnie Mae
	O
ארגון בינלאומי של המדינות המפותחות המקבלות את עקרונות הדמוקרטיה הליברלית והשוק החופשי. הארגון הינו פלטפורמה לדיון במדיניות, השוואת ביצועים, איתור פתרונות לקשיים וגיבוש קודים, עקרונות מנחים וסטנדרטים משותפים לביצוע מדיניות כלכלית וחברתית ברמה הלאומית. במסגרת הארגון כל מדינה חברה יכולה לתרום באופן משמעותי לקביעת מדיניות הארגון וניסוח קווי פעולה משותפים.	OECD
	S
הסכם המגובה על ידי תיק CDS (שהינן נגזרות) ברמות בכירות (Seniority) שונות.	SCDO – Synthetic collateralized Debt Obligation

אינדקס

א

אומדנים חשבונאיים קריטיים 3
 איגוח 199, 195, 164
 אירועים לאחר תאריך המאזן 84, 83
 אקטוארי 201, 198, 113, 112, 111, 91
 ארגון מחדש של חובות בעייתיים 157, 156, 155

ב

באזל 201, 199, 196, 123, 118, 66, 63, 54, 25, 24
 בניינים וציוד 167, 166, 79, 78, 75, 73, 66, 18, 15, 10, 6, 5
 בקרות 202, 201, 71, 70, 69, 67, 3

ג

גיזור 133, 132, 131, 130, 129, 128, 91, 90, 89, 86, 74, 62, 29, 17
 137

ד

דוח מאוחד על הרווח הכולל 74
 דוח על השינויים בהון העצמי 4
 דוח על תזרימי מזומנים מאוחד 80, 79, 78
 דוח רווח והפסד מאוחד 73, 5
 דיבידנדים 79, 14, 13

ה

הון והלימות ההון 24, 18, 3
 הון מניות 189, 76
 הון עצמי רובד 1 196, 122, 121, 120, 119, 118, 26, 25, 24, 10
 הון רובד 1 נוסף 196, 24
 הון רובד 2 201, 121, 120, 25, 24
 הלבנת הון 65
 הלוואות לדיור 51, 50, 49, 41, 40, 39, 38, 37, 36, 34, 33, 25, 19
 156, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 107, 106, 105, 52
 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157
 הנפקה 198
 הסביבה הכלכלית 84
 הפרשה לירידת ערך 78
 הפרשה למס 11, 7
 הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 157, 156, 155, 86
 הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 201, 197, 25
 הצגה מחדש 86
 התחייבויות בגין הטבות לעובדים 74

ו

ועדת 199, 196, 123, 118, 63, 26

ח

חובות בעייתיים 162, 161, 160, 159
 חובות פגומים 138, 118, 107, 106, 105, 86, 46, 45, 44, 34, 33, 20
 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155, 154, 150, 149, 148, 142, 140
 194, 168, 162

י

יחסים פיננסיים 7
 יעד הון 25
 ירידת ערך 87, 78, 20

ל

לווים גדולים 43

מ

מאזן מאוחד 75, 6
 מגבלות 63, 62, 53, 51, 47, 43, 41, 40, 39, 38, 37, 36, 35, 32, 25
 135
 מגזרי פעילות 145, 144, 142, 140, 138, 137, 81, 35, 29, 27, 3
 146
 מגזרי פעילות פיקוחיים 137
 מדד המחירים לצרכן 9
 מדינות זרות 47, 46, 45, 44, 43
 מדיניות חשבונאית 84, 83, 66, 26, 3
 מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים 121
 מוסדיים 190, 139, 109, 48, 30, 29
 מזומנים ושווי מזומנים 79, 78
 מימון ממונף 53
 מינוף 198, 196, 122, 121, 120, 119, 118, 81, 7
 מיסוי 65, 8
 מיסים נדחים 121, 85, 84
 מכשירי הון 196, 25, 24
 ממשלה 203, 192, 191, 88, 9
 מסגרות אשראי 198, 197, 164

נ

נגזרים 51, 48, 47, 41, 40, 39, 38, 37, 36, 29, 26, 18, 14, 13, 10, 6
 130, 129, 128, 122, 118, 89, 88, 86, 81, 78, 75, 66, 60, 58, 56, 54
 170, 169, 167, 166, 165, 164, 137, 136, 135, 134, 133, 132, 131
 184, 183, 182, 181, 180, 179, 177, 176, 175, 174, 173, 172, 171
 203, 199, 194
 נדילות 200, 198, 164, 124, 123, 64, 63, 54, 47, 32, 7, 3

פ

פחת והפחתות 15

פיקדונות הציבור 6, 7, 18, 23, 27, 28, 29, 30, 75, 78, 81, 88, 109, 138, 142, 140, 145, 146, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 192, 194

פנסיה 16, 32, 60, 110, 112, 115, 169, 170, 171, 201

ר

רגולציה 4, 32, 65, 190, 204

רואי החשבון המבקרים 4, 67, 72

רווח למניה 87

רכיבי הון הנתונים 119

ש

שווי הוגן 13, 14, 17, 20, 21, 48, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 74, 81, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 111, 129, 131, 133, 135, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 194, 202

ת

תגמול 114, 117

תיאבון הסיכון 25, 51

תיק בנקאי 55

תיק למסחר 20, 21, 22, 54, 55

תשואה להון 10, 11, 203

תשואה להון מותאמת סיכון 203

תשלום מבוסס מניות 78, 85

ניירות ערך 6, 7, 8, 10, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 29, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 48, 66, 74, 75, 78, 79, 80, 81, 88, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 117, 118, 122, 125, 126, 137, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 189, 197

נכסי סיכון 7, 24, 25, 26, 118, 120, 138, 140, 142, 199, 200, 201

נכסים אחרים 6, 48, 75, 78, 112, 166, 167, 191, 194, 195

199

ס

סוג מחדש 73, 75, 78, 79, 91, 107, 108, 142, 145, 147, 150, 170

174, 180, 183

סייבר 32, 64, 195

סיכון אשראי 3, 19, 20, 22, 24, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41

120, 108, 107, 106, 105, 86, 81, 54, 52, 51, 48, 47, 46, 45, 44

122, 134, 135, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 169, 170, 171, 198, 199

200

סיכון מוניטין 200

סיכון שוק 3, 32, 54, 198, 200, 201

סיכון תפעולי 24, 64, 120, 200

סיכונים אחרים 3, 65

ע

עמלות 5, 10, 13, 14, 27, 73, 126, 127, 144, 189, 194

ענפי משק 19, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 52, 53

ערך בסיכון 201